anticipația

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

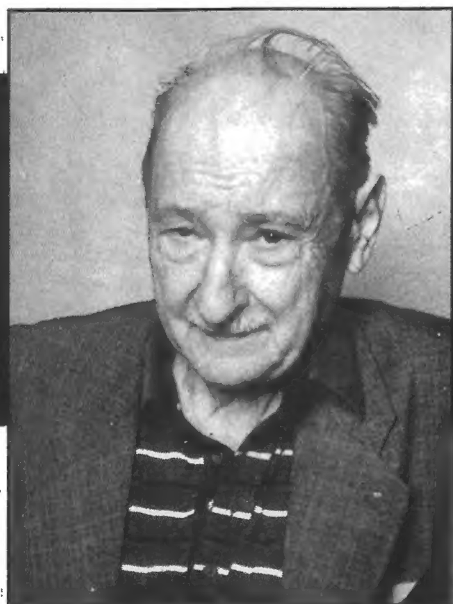
STANLEY G. WEINBAUM

VALEA VISELOR

536

SOCIETATEA ȘTIINȚĂ & TEHNICĂ S.A.

PARCĂ A FOST IERI...

ADRIAN ROGOZ

În vara lui 1993, sărbătoream apariţia celui de-al 500-lea număr al Colecţiei de Povestiri ştiinţifico-fantastice. Invitat de onoare: ADRIAN ROGOZ, creatorul şi sufletul ei. Sărbătoream al 500-lea număr al publicaţiei ascultând cuvântul lui Adrian Rogoz şi nu ştiam că o facem pentru ultima oară.

Căci, iată, trei veri mai târziu, la 28 iulie 1996, inima lui Adrian Rogoz a încetat să bată. Solidare, inimile noastre, ale editorilor de astăzi ai publicaţiei căreia i-a dat viaţă şi i-a dedicat viaţa lui, au coborât în bernă.

Să amintim, pentru uzul celor mai tineri prieteni ai „Anticipaţiei", continuatoarea Colecţiei de Povestiri ştiinţifico-fantastice, câteva date înscrise în istoria literaturii române (fără specificaţia SF).

Adrian Rogoz s-a născut pe data de 19 aprilie 1921, la Bucureşti. Admirator necondiţionat al lui Ion Barbu, a început prin a scrie versuri şi a debutat cu poezie în Revista Fundaţiilor Regale (1944). A scris piesa de teatru premiată „Martin Rogers descoperă America", jucată la Teatrul Naţional din Bucureşti. Apoi viaţa lui a trecut sub semnul anticipaţiei ştiinţifice. Din 1955 a îngrijit cu un devotament fără egal şi cu sacrificii greu de imaginat Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice". În cele 466 de numere ale primei serii, scriitorul a publicat şi numeroase nuvele SF proprii. În paralel, a pregătit masivul său roman SF „Omul şi năluca", cea mai ambiţioasă încercare a scrisului românesc în domeniu, apărut în 1965, şi culegerea „Preţul secant al genunii" (1974), poate cea mai înaltă expresie a anticipaţiei româneşti. Nuvelele din cuprinsul cărţii acesteia, multiplu premiate, au apărut în zeci de traduceri, până şi în japoneză. Adrian Rogoz a tradus el însuşi opere fundamentale ale genului, dintre care ajunge să amintim „Solaris" de Stanislaw Lem.

Ca o mărturisire finală asupra faptului că, dincolo de rigoarea ştiinţifică, Adrian Rogoz a trăit mereu sub semnul poeziei, apar versurile din ultimul său volum apărut - „Inimă rezistentă", 1981 - în care însă gândirea ştiinţifică ocupă un loc nemaiîntâlnit în lirică. În aceeaşi zonă de confruntare şi întrepătrundere a poeziei cu înalta cunoaştere ştiinţifică şi filosofică se situează studiile publicate în ultimii săi ani de activitate, ca şi volumul postum de aforisme care-şi aşteaptă editorul.

Pentru prietenii „Anticipaţiei" însă Adrian Rogoz reprezintă în primul rând şi pentru totdeauna mentorul generos, exemplul de rară dăruire, autorul nemilos cu sine, înaintaşul contemporan.

Redacţia revistei „Anticipaţia"

Alexandru MIRONOV

Societatea Învăţării

„...Acum 15 ani, pe vremea când am zburat eu în cosmos..." – aşa şi-a început cosmonautul Dumitru Prunariu, la Televiziunea Română, momentul de aducere aminte – şi a fost, pentru mine, ca un declic, pe repede-înainte mi s-a desfăşurat istoria celor mai fantastici ani ai civilizaţiei omului; căci au căzut Zidul Berlinului, URSS şi comunismul ca ideologie, s-a înstăpânit, pe aproape toată planeta, capitalismul (condamnat, însă, recent – culmea! –, de către cel mai mare politician anticomunist al acestui secol, Papa Ioan Paul II...), a fost îndepărtat pericolul războiului atomic, ba chiar şi al războaielor locale (gena violenţei se mai manifestă, la soldaţii cu tare genetice, sub forma terorismului – dar şi acest fenomen va fi eradicat de către economişti), canalele de comunicare s-au desfundat total, mobilitatea planetară a explodat, pur şi simplu, lumea ştiinţei şi a tehnologiilor fierbe la înalte presiuni şi temperaturi, producând în cascadă *noul*, iar Omul, omul simplu, a pornit să-şi trăiască, în sfârşit, apoteoza, înălţându-se către tot ceea ce îi poate conferi uriaşul potenţial al propriului său cortex.

Am ajuns departe – şi nu ne vom opri aici, viaţa împinge, cu atât de mare viteză, roţile – necunoscute – ale destinului societăţii umane, încât teamă îmi este că mulţi dintre adulţii de astăzi nu vor mai înţelege mare lucru, peste alţi 15 ani, din mecanismele societăţii umane... Ceea ce nu înseamnă că trebuie să punem frână progresului, dimpotrivă, fiecare membru al societăţii umane trebuie să aibă acces cât mai liber spre învăţare, ca să se poată desăvârşi, ca să-şi poată trăi interesant şi plăcut propria lui viaţă.

Anul 1996 a fost declarat – puţini ştiu asta – *Anul Educaţiei Permanente*. ONU şi Uniunea Europeană, UNESCO, guvernele şi organizaţiile neguvernamentale (societatea civilă, care îşi croieşte spaţiu tot mai larg de manevră) au pornit să construiască *societatea învăţării* – tocmai luând în consideraţie această ascensiune a individului simplu, de care vorbeam, cea care îl va pune pe acest individ *singur în faţa procesului de învăţare:* alături de *a şti* şi *a şti să faci* se va adăuga ***a şti să devii,*** să te tranformi, să te adaptezi unui viitor de o plasticitate încă greu de bănuit.

Cei trei factori care la această oră zguduie, pur şi simplu, conceptul de educaţie sunt: impactul societăţii informaţionale (computerul, PC-ul mai ales, schimbă dualitatea elev-profesor într-o relaţie profesor-elev-PC), impactul internaţionalizării educaţiei, ca şi cel al societăţii ştiinţifico-tehnice în care trăim (accentuat de coborîrea militarilor în civilie, ca şi de pătrunderea economiei de piaţă în cercetarea spaţiului cosmic).

Anul Educaţiei Permanente presupune, în consecinţă, stabilirea unor mecanisme în primul rând pentru democratizarea informaţiei, apoi a culturii şi a învăţării, prin deschiderea noilor căi spre cunoaştere (multimedia devenind, clar, cel de-al doilea profesor după şcoala clasică). Cooperează, în punerea în ecuaţie a unor structuri variate, elastice, flexibile, sisteme educaţionale din Canada, SUA, Australia, Indonezia, Marea Britanie, împărtăşindu-şi experienţa dobândită.

Se au în vedere, de pildă, cursuri de reciclări şi reconversii: practic, *pentru fiecare cetăţean planetar* câte 4 – 5 asemenea cursuri într-o viaţă!

Se proiectează acţiuni speciale de educaţie, către *grupuri ţintă* (de pildă ţiganii, la noi, sau femeile, în lumea arabă), se gândeşte *educaţia părinţilor* (pentru a-i sensibiliza faţă de nevoile reale ale copiilor), se proiectează o relaţie şcoală-societăţi comerciale (pentru a le dota pe ultimele cu „produse" calificate ale primei), se pune în ecuaţie – în Uniunea Europeană, cel puţin – „construirea" unui european capabil să comunice, deci să vorbească 2 – 3

POLITIQUE FICTION

limbi de circulaţie internaţională; se regândeşte *data-base*-ul fiecărui şcolar (de orice vârstă), el (ea) având nevoie de un larg evantai de cunoştinţe, pentru a putea apuca hălci cât mai mari din viitorul cu care se va confrunta; evident, cunoştinţele trebuie să fie aplicabile, în cât mai mare măsură – nu numai înmânarea unui petec de hârtie – o diplomă – fiind (cum se întâmplă astăzi) ţelul suprem al unei şcoli pur formale (în acest sens, art. 131 din Legea Învăţământului stipulează promovarea disciplinelor vocaţionale, cele care vor asigura calificarea în meseriile importante pentru economia României din viitorul apropiat şi de peste ani)!

N-aş spune, în ceea ce ne priveşte, că lucrurile merg în viteză mare, aşa cum societatea planetară pare că şi-o doreşte. Şcoala este un mecanism uriaş, cu inerţie mare, greu de pornit, cu adevărat, spre schimbare. Am făcut, însă, cu ceva vreme în urmă, o vizită la Târgu Mureş. Am văzut acolo un Grup Şcolar şi un Liceu Industrial care se dotase cu clase de PC-uri (legate la InterNet, bineînţeles), bază sportivă excelentă, laboratoare moderne, atrăgătoare. Profesorul Kalman, directorul Liceului, îşi dăruise vechile HC-uri unui prieten de-al Domniei Sale, domnul profesor Pop, director de Şcoală Generală la Ideciu de Jos, lângă Reghin.

Împreună am mers la bătrâna şcoală de la Ideciu de Jos, pentru că profesorul Pop adusese un preot tânăr ca să-i sfinţească clasa de informatică! Repet: la ţară, într-o clădire de pe vremea împăratului Franz Josef, în care copii de ţărani lucrau cu epidiascop, aparat de filmat, diascol, aveau diaporame şi, în curtea şcolii, câteva carturi! Omul sfinţeşte, cum se ştie, locul şi tot omul construieşte, dacă vrea, viitorul!

Iar în ministerul în care lucrez, un Program Naţional de Educaţie Permanentă s-a conturat ca o prioritate şi a fost, zic eu, foarte bine pus în marş de către un tânăr coleg, inginerul Eugen Pop. În „Şcoala de lângă şcoală“ se va complementariza instrucţia care se capătă la liceu, gimnaziu, chiar facultate. Pe patru debuşee („Şcoala de sâmbătă“ – cursuri diverse, în interiorul şcolilor, în orele când şcoala nu este folosită; cluburile, cenaclurile şi cercurile din Casele de Cultură şi Cluburile elevilor; taberele de vacanţă active; *SOCRaTeE* – adică *S*istem *O*rganizat de *C*oordonare prin *R*adio şi *Te*leviziune a *E*ducaţiei la distanţă) educaţia cu efecte imediate poate „curge" către tânăr, înarmându-l cu ceea ce şcoala nu îi dă: carnet de conducere auto (în şcolile *„AUTOTIN"*, de pe lângă Direcţiile Judeţene de Tineret şi Sport), un minimum de cunoştinţe de informatică (în INFOTIN-uri, adică Centre de Informare şi Documentare pentru Tineret, care există în fiecare judeţ) sau de servicii, sau de economie de piaţă sau de folclor sau de orice altceva se simte nevoia...

Iar ideea Centrelor de Educaţie Permanentă poate prinde contur, are logică, este ieftină, poate lucra cu randament bun... Adică: în câteva locuri din România (Izvorul Mureşului, Potoci – Bicaz, Cornu – Câmpina, „Pescăruş" – Eforie Sud, apoi – când legi vor repara nişte hoţii ale anilor '91 şi '92 – la Costineşti, Geoagiu, Vatra Dornei, Buşteni – bazele fostului Birou de Turism pentru Tineret, care trebuie să redevină bun public) *tabere permanente vor fi transformate în locuri în care elevii şi studenţii* să înveţe, în timpul vacanţelor, meserii, servicii, profesii simple şi unde tinerii şomeri să fie aduşi (cu ajutorul de şomaj cu tot) la reciclări şi reconversii, pentru a avea unelte în plus în bătălia pentru o viaţă decentă.

La Sinaia, cu un an în urmă, s-a încheiat Universitatea Deschisă „Tineretul în devenire". La colocviul final a participat, printre alţii, un coreean, Kang, director al Centrului UNESCO pentru Tineret din ţara lui. Povestindu-ne o veche legendă din Extremul Orient, domnul Kang ne-a adus conceptul căutării perfecţiunii: să cauţi şarpele perfect rotund (Oroburos?) şi perfect vizibil. Să pipăi, adică, febril dar precaut, cu mintea, pentru a căuta viitorul.

Aici ne aflăm astăzi, cu toţii, în căutarea invizibilelor viitoruri, prin care va trece societatea copiilor mei.

Dar, oricum, lumea este încă în construcţie...

V. BUGARIU

Antinomii SF

Există o tranziţie românească şi în privinţa dilemelor sefiste. Pe vremuri se discuta despre primejdiile tehnicismului, azi se dezbate divorţul de literatură. Cândva lipsea spaţiul tipografic, azi nu mai avem texte originale. Cum se explică recesiunea din ultimii ani? Ce-i împiedică pe autorii români să scrie?

Orgoliu şi umilinţă

Autorii români au întâmpinat cu umilinţă valul de traduceri. În loc să se considere provocaţi, ei s-au grăbit să renunţe şi să se adapteze. Unii au devenit consilieri editoriali, rafistolatori de texte, poate chiar „negri" ai unor traducători. Alţii s-au retranşat în îndeletniciri fără nici-o legătură cu literatura (SF). După ce ani la rând au reuşit să-şi publice fără probleme cărţile, perspectiva unor refuzuri din partea editurilor de azi li s-a părut insuportabilă. În vidul format, au apărut nume noi. Prestaţii literare promiţătoare s-au ivit în compania unor texte ce probează doar dezinvoltura suspectă a improvizării. „Generaţia '90" este deocamdată o promisiune. Retragerea aproape a tuturor autorilor ilustraţi înainte de 1989 n-a stimulat-o prea mult. În locul unei eclatante substituiri, a avut loc mai degrabă o pierdere de tensiune creatoare. În ciuda unor reuşite, generaţia spontanee a SF-ului românesc plăteşte încă tribut diletantismului. Presupunând că meşteşugul literar tradiţional nu le este necesar, unii cred că este destul să-i citească asiduu pe autorii americani, pentru a deveni autori români. Ei consideră că SF-ul nu este literatură şi au orgoliul de-a refuza postura de scriitori. Practica a arătat, însă, că meşteşugul literar este indispensabil şi nu poate fi înlocuit prin abilitatea de-a extrapola teme SF. Autorii lipsiţi

FRAGMENTE CRITICE

de cultură literară românească, dar foarte informaţi, de la sursă, în materie de literatură (SF) americană scriu într-o română discutabilă, forţând o mutaţie stilistică. Cazul cel mai semnificativ este cel al lui Sebastian A. Corn, portdrapelul noii generaţii literare. Romanul său, *2484 Quirinal Ave.*, face abstracţie de tradiţiile literare româneşti, practicând o manieră calchiată după engleza americană. Forţa combinatorie ieşită din comun a acestui autor va duce poate la succes de public şi chiar de critică. La fel de bine, însă, romanul poate fi considerat o mostră de inabilitate literară.

Actul orgolios de-a te considera un autor american de limbă română nu este neapărat criticabil. În cultura noastră a mai existat ceva asemănător, atunci când autorii şcoliţi la Paris se jenau să scrie în româneşte, iar când o făceau, introduceau franţuzisme cu ghiotura. Au fost şi latinizanţi, am avut şi italienizanţi... În epocă, nu puţine voci ilustre au lansat diatribe la adresa stricătorilor de limbă, găsindu-le totuşi scuza că au apelat la idiomuri înrudite cu româna. Până la urmă, s-a dovedit că nemulţumiţii de limba română au făcut şi ceva bun, introducând neologisme folosite şi astăzi. Întrebarea este dacă azi, când limba literară este constituită şi ilustrată de maeştri incontestabili, mai poate avea loc o reformă, menită s-o renoveze după modele americane. La prima vedere, răspunsul este negativ. Cu toate acestea, dacă ne gândim la năvala de americanisme din ultimii ani, lucrurile nu mai sunt atât de clare. Să nu uităm, de pildă, faptul că unii români au început să vorbească amestecând tot felul de termeni din limba engleză, ba mai mult, accentuând în moduri bizare. În această ultimă privinţă cei mai frapanţi sunt anumiţi crainici de televiziune, care vorbesc ca şi cum româna n-ar fi limba lor maternă. Apelul la o manieră englezită poate

FRAGMENTE CRITICE

fi, deci, un simptom obiectiv, faţă de care n-are rost s-o facem pe moraliştii. În plus, în cazul unor autori de literatură (SF) poate fi vorba despre un mimetism profitabil. După ce au apărut sute de cărţi anglo-americane transpuse într-o limbă stângace şi plină de calchieri nejustificate, poate că amatorii de SF au căpătat convingerea că *aşa* trebuie să sune româna literară *astăzi*. În această situaţie, de ce să le înşeli aşteptările?

Renunţarea la calitatea de scriitor/traducător pare a nu fi benefică pe termen lung. Această afirmaţie ţine de un bun simţ elementar. Pe de altă parte, este posibil ca maniera stilistică anglizantă să facă şcoală şi să apară o pleiadă de autori/traducători plauzibili. În acest caz, o variantă aparent degenerată a limbii române literare va fi omologată drept modernă şi actuală. Fără nici-o ironie, scriitorii vor fi admişi în Clubul SF doar dacă renunţă la ceea ce au deprins în ani de lecturi şi încercări.

Retro SF

Ciudatul concept de retro SF, împrumutat, fără îndoială, din recuzita *disk jockey*-lor, nu poate fi înţeles în absenţa precizărilor de mai sus. Spre deosebire de scriitori, sefiştii români îşi repudiază înaintaşii, au faţă de ei cruzimea unor adolescenţi mânioşi şi neinformaţi. Nu întâmplător, dintre autorii ilustraţi vreme de decenii a fost, practic, revendicat doar Vladimir Colin. Desigur, pentru că nu mai este în viaţă, iar textele lui au apărut în străinătate şi altfel decât în antologii. Este izbitoare asemănarea cu mentalitatea pop-rock, ce transformă relativ repede orice bucată într-o piesă bună doar pentru emisiuni de muzică retro. Astfel, lentoarea specifică redactării şi receptării literare lasă locul unei iuţeli care îi favorizează pe improvizatori. Ideea că scrie pentru un sezon şi că textele sale vor primi – şi asta în cel mai bun caz – statutul de retro SF îl determină pe sefist să fuşerească la repezeală. Pentru un concurs, o convenţie, o antologie. Raţionamente asemănătoare par a-i domina şi pe traducătorii improvizaţi sau grăbiţi. Scriitorul/traducătorul autentic face din textul său un scop. Sefistul netransformat în scriitor, un mijloc.

Dacă această mentalitate ar duce fără greş la succes comercial, totul ar fi de înţeles. Numai că abandonarea mentalităţii perfecţioniste a scriitorului nu este atât de profitabilă pe cât ar putea să pară. Ca să ajungi un scriitor „elitist“ ai nevoie, într-adevăr, de multă muncă, dar nici autor de cărţi vândute nu poţi deveni doar cu elan. Intră în discuţie, desigur, şi problema talentului. Faptele arată că, de regulă, talentaţii sunt şi perfecţionişti. Cazul lui Stephen King, autor de romane cvasiSF cu imens succes, este concludent. Autorul lui *Shining* este un talentat şi un laborios, care a apelat la o recuzită comercială.

Amatori tineri, profesionişti bătrâni

Un tic de gândire: autorii SF scriu pentru adolescenţi şi oameni foarte tineri. Concluzia logică este că ei trebuie să fie tineri sau, cel puţin, să-şi păstreze o anumită ingenuitate literară şi culturală. Această din urmă idee, nerostită în mod explicit de nimeni, pare a-i domina pe mulţi sefişti ai noştri. Tinereţea fără sfârşit şi pandantul acesteia, amatorismul perpetuu par a fi resimţite ca nişte condiţii necesare. Maturizarea pare a fi socotită o boală ruşinoasă. Consecinţele sunt stranii. Un autor având aproape 50 de ani scrie nişte comentarii şugubeţe şi etern laudative, în stil colocvial, de parcă ar fi un adolescent isteţ aflat la o şuetă cu prietenii săi. Un altul, având o vârstă apropiată de cea a veselului cincantenar, se poartă cu inele în urechi şi altele asemenea, având comportamentul zburdalnic al unui elev de liceu. În fine, un al treilea, trecut bine de jumătatea secolului, face la nesfârşit figura eternului tânăr

hazardat în gândire şi creativ până peste marginile creativităţii. Bineînţeles, nimic rău în toate aceste manifestări, simpatice, la urma urmelor. Nu putem, însă, să nu observăm o anumită bizară incapacitate a fandomului de a produce maeştri. Refuzând sau nefiind în stare să devină scriitori, sefiştii se văd damnaţi la o postură de eterni adolescenţi. Scrisul lor nu urmează o altă cale. În loc să se adreseze oricărui cititor, sefistul ţinteşte un public neexperimentat, practicant al literaturii naive. El se resemnează cu ideea că cititorii îl părăsesc, de îndată ce ating o anumită complexitate în materie de preferinţe literare. O posibilă analogie cu literatura pentru copii nu pare mulţumitoare, atâta vreme cât ambiţiile sefiştilor sunt mult mai mari.

Filologi şi ingineri

În cercurile sefiste de la noi se vorbeşte, mai în glumă, mai în serios, despre deosebirile de viziune literară dintre ingineri şi filologi. SF-ul, se spune, este prin excelenţă o literatură a inginerilor şi a celor cu un ethos apropiat de al acestora. Continuarea subînţeleasă este că persoanele având cultură filologică nu prea au ce căuta printre producătorii şi propagatorii SF-ului. În aparenţă, este vorba de o butadă, în realitate, procesul de segregare este foarte avansat, în evidentul avantaj al celor fără pregătire filologică (universitară sau autodidactică). Insurecţia antiliterară de la „Jurnalul S.F." n-a fost decât unul dintre fenomenele menite să-i îndepărteze pe scriitorii (în formare) incapabili să renunţe la deprinderile lor culturale, întemeiate pe iubirea avizată pentru literatura autentică. Numeroasele traduceri de proastă calitate fac parte din aceeaşi serie de evenimente. Editorii, traducătorii, redactorii de carte au promovat texte destinate unui public naiv, aflat la începutul experienţei sale în materie de lectură. S-a putut astfel naşte o reacţie paradoxală şi uimitoare. Tineri care au început să citească literatură (SF) în ultimii ani consideră că valoroasă şi adevărată este limba de plastic aflată de ei în traduceri! Iar dacă vor să profite de această realitate, tinerii autori români trebuie să le ofere ceva asemănător!

Această situaţie este departe de idealul unor scriitori autentici, deţinători ai unei culturi ştiinţifico-tehnologice. Realitatea ne obligă să constatăm că „insurecţia inginerilor" n-a dat roade semnificative. Printre eşecurile sale se numără retragerea aproape generalizată a scriitorilor, pierderea conştiinţei scriitoriceşti, înlocuirea criticii literare prin comentarii mercantile în favoarea editurilor, înmulţirea diletanţilor însufleţiţi.

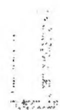
Nu este mai puţin adevărat, însă, că proiectul antiliterar lansat de „Jurnalul S.F." a avut coerenţa şi chiar grandoarea lui. Ideea unei literaturi/culturi alternative este atrăgătoare. Texte destinate unui grup social anumit, capabile să creeze un reconfortant sentiment al apartenenţei, dar şi să facă prozeliţi, texte psihotrope şi stimulatoare ale creativităţii – iată un plan ce are fascinaţia unei utopii gândite de un mare sofist.

S-a întâmplat, însă, că utopia a funcţionat, ca atâtea altele, cu mult mai ambiţioase, doar în materie de demolare. Când a fost vorba de construcţie, lucrurile au devenit dintr-o dată mult mai complicate. Valul de traduceri conţine, e drept, versiuni valabile, semnate de profesionişti, dar şi multe maldăre de hârtii tipărite, bune de vândut la kilogram. Unii dintre noii autori români vor deveni, probabil, scriitori adevăraţi. Dar reuşitele lor nu sunt literatură pentru ingineri, ci, pur şi simplu, literatură bună.

Ileana ROMAN

Uitându-se din nou pe fereastră, se gândi că era o zi frumoasă. Apoi îşi aduse aminte. Ziua de afară nu exista. Proiecţia animată din spaţiul pe care mulţi îl mai numeau din obişnuinţă fereastră, îşi îndeplinea cu succes scopul pentru care fusese creată. Dădea impresia de spaţiu, de mişcare, de viaţă şi de multe ori trebuia să facă un efort ca să realizeze că minunatul, infinitul *afară* nu mai exista, nu mai era accesibil. Deocamdată. Doar cei care aveau să reziste toţi anii rămaşi până când *suprafaţa* va redeveni locuibilă vor ajunge să-şi construiască din nou case, cu ferestre reale pe care să poată privi într-o după-amiază reală ca cea de astăzi, o lume reală. Şi, bineînţeles, să poată ieşi din case, să respire, să râdă şi să danseze în ploaie...

Când a fost anunţat că s-a produs contaminarea şi că trebuie să se lase condus de urgenţă în adăpost, Tim dormea prima noapte liniştită din ultima săptămână. Fusese o zi lungă, în care încheiase cu succes seria de experienţe la care lucrase. Venise acasă obosit, dar fericit, mâncase repede ceva şi se culcase. Şi se trezise cu cei doi străini în casă, îmbrăcaţi în combinezoane antiradiaţii, explicându-i, zorindu-l să îmbrace şi el un combinezon şi să-i urmeze repede, fără să-şi ia nimic.

– Vei avea acolo tot ce-ţi trebuie. Hai, că n-avem timp de pierdut. Să ştii că mai sunt şi alţii pe care trebuie să-i urcăm în transportor.

Se supuse, mirându-se de incapacitatea de a gândi logic, de a le pune întrebările acelea logice. Pe drum şi le-a pus doar sieşi, pentru că masca îl împiedica să se facă auzit. Cine erau cei doi? Nu i-a mai văzut de atunci, şi nici nu a reuşit să afle. Când se construiseră adăposturile? Nimeni nu ştia să se fi construit vreunul, deşi toţi ştiau că Ziua Contaminării nu era departe. Pe ce criterii fuseseră aleşi supravieţuitorii? Era evident că foarte puţini oameni puteau beneficia de a doua şansă.

Transportorul de culoare brună, primul dintre cele şase din piaţa întunecată, l-a şocat prin formă şi dimensiuni. Nu putea spune cu ce seamănă, dar putea fi sigur de un lucru: nu mai văzuse niciodată aşa ceva. Caroseria era solidă, fără formă plăcută sau echilibrată, impresia de greoi dar funcţional, interiorul împărţit în celule de două locuri, dispuse într-o structură de tip fagure, lipsa geamurilor... da, în mod sigur nu mai văzuse aşa ceva. Cu patru perechi de roţi şi postul de comandă sus, în faţă, părea vehicol rutier, dar cele două mari elice pliate deasupra îl încadrau în categoria elicopterelor.

Îmbarcarea se făcuse în cea mai perfectă linişte. Oamenii coborau din maşini, se lăsau îndrumaţi către unul dintre transportoare, urcau la bord în şiruri supuse şi îşi ocupau locurile din celule.

Tim aruncă o privire în jurul său, pe măsură ce se îndrepta către transportor. Nu era panica la care s-ar fi aşteptat, luminile la ferestre erau stinse, nu vedea nici un trecător întârziat. De zeci de ani se vorbea de pericolul atomic, de contaminarea radioactivă care ne va ucide pe toţi, de prudenţa de care trebuia să dea dovadă cei care aveau acces la butoanele roşii. Şi se ştia că într-o bună zi, unul dintre ei va face o

greşeală cu consecinţe enorme. Toată lumea ştia de pericol, de mulţi ani. Dar, atunci, unde era panica? Unde erau urletele, siluetele alergând disperate prin noapte, fiinţele umane înnebunite de groaza morţii?

De pe scara transportorului mai aruncă o privire. Ştia ce înseamnă un adăpost şi voia să păstreze o ultimă imagine a *suprafeţei*, cu clădirile, iarba, copacii, cu tot ce însemna oraşul.

Nu putea spune cât timp a durat drumul; nu-şi amintea nimic. Nu vorbise cu colegul de celulă, nu simţise nici un şoc la pornire, practic dormise tot timpul. L-a trezit vocea puternică din difuzoare, rugându-i să se pregătească pentru debarcare. Din acel moment, până au intrat în adăpost, au mai trecut doar zece minute. Cinci şi le-a petrecut la scara transportorului, încercând să vadă în întunericul dens. Adăpostul fusese construit sub pământ, într-o zonă aparent nelocuită. Până la baza lui cobora o pantă uşoară de pământ bătătorit de şenile de excavator.

La intrare au fost întâmpinaţi de un bărbat ca la vreo 40 de ani, cu o figură deschisă, zâmbitoare. În lumina blândă, i-a condus într-o sală, i-a invitat să ia loc, i-a încurajat să dezbrace costumele greoaie.

– Bună seara şi bine aţi venit în adăpostul local Z.2. Sunt şeful administraţiei acestui adăpost şi mi se spune Doc. Ne vom cunoaşte mai bine în timp, pentru că avem destul la dispoziţie, nu-i aşa?

Nu a râs nimeni, iar el a continuat netulburat.

– Vi se va aduce în curând ceva de băut. Cine doreşte, poate să ceară şi mâncare. În timp ce vă veţi reface forţele, vă voi da toate informaţiile necesare.

Începuseră, în sfârşit, să se uite unii la alţii. Priviri trecătoare, cercetătoare şi temătoare. Era evident că nimeni nu cunoştea pe nimeni şi că nimeni nu era cu familia. Şi, totuşi, pe niciuna din feţele celor din sală nu se citea disperarea pierderii sau separării de cei dragi.

Doc îşi păstra zâmbetul încurajator în timp ce supraveghea împărţirea tăvilor cu hrană. Cu mâinile adânc vârîte în buzunarele halatului său alb, cu ochelarii cu ramă metalică prin care sclipea de inteligenţă o privire directă şi pătrunzătoare, Doc era reconfortant şi sigur pe sine.

– Ieri seară, la ora 23.25, într-o altă zonă a globului decât cea din care proveniţi, s-a declanşat un puternic atac nuclear. Zona respectivă a fost imediat izolată din punct de vedere al comunicaţiilor, astfel că ştirea încă nu a fost difuzată. Datorită vitezei şi direcţiei curenţilor atmosferici, se estimează contaminarea zonei noastre în circa patru ore. Deci, dumneavoastră nu aţi fost expuşi deloc radiaţiilor. Până acum avem ceva întrebări?

Se uitau unii la alţii din nou, dar nu s-a auzit nici un sunet.

– Bine. Adăpostul nostru are şase niveluri şi totalizează 11 700 metri de suprafaţă locuibilă, împărţită după cum urmează: 3.200 metri pătraţi apartamente individuale, 1.400 metri pătraţi spaţii comune, 1.600 metri pătraţi spaţii utilitare şi depozite, 1.200 metri pătraţi spaţii industriale şi, în sfârşit, 4.300 metri pătraţi viitoarele voastre locuri de muncă. Nu vreau să vă încarc mintea cu cifre, însă doresc să vedeţi că nu vom fi deloc înghesuiţi. Suntem, în total, 325, dintre care 42 personal administrativ. Întrebări?

Vorbind, Doc se plimba în lung şi-n lat pe un podium în faţa celor prezenţi, păstrându-şi mereu privirea aţintită asupra lor, evaluând, observând, aşteptând.

– Continuăm, atunci. Principala problemă care vă preocupă este cât veţi sta aici. Având în vedere tipul şi cantitatea materialelor de fuziune utilizate în atac, durata acestuia şi distribuţia pe suprafaţa globului, se estimează că în 12 - 15 ani vom putea trăi din nou sub cerul liber. Practic, vom urmări apariţia formelor noi de viaţă la suprafaţă, iar din acel moment vom mai avea foarte puţin de aşteptat. Începând din acest moment, vreme de 8 - 9 ani, planeta nu va mai fi favorabilă nici unei forme de viaţă.

Pentru prima oară, în sală începu să se audă un murmur stins. Toţi ochii îl urmăreau pe Doc.

– Va trebui să vă familiarizaţi rapid cu adăpostul şi cu regulile acestuia. Vi se vor distribui formulare nominale care vor cuprinde schiţa celor şase niveluri, cu menţionarea adresei apartamentului fiecăruia şi a amplasamentului spaţiilor comune, programul de activităţi din prima perioadă şi nişte chestionare pe care am să vă rog să le completaţi şi să le returnaţi cât mai repede.

Tim primise deja un dosar cu numele său pe el. Se apucase de completate chestionarele, unul personal şi unul cu necesarul de echipamente şi materiale pentru desfăşurarea activităţii întrerupte doar cu o zi în urmă.

– La chestionarul privind

locul de muncă, vă rog să treceţi absolut toate materialele necesare pentru a putea lucra în continuare. Mai avem, practic, câteva ore înainte de contaminare pentru a le putea procura pe toate.

Tim lăsase necompletată rubrica „Note şi obiecte personale – descriere şi amplasament".

– Când vor fi totalizate, în funcţie de specificul muncii fiecăruia vi se va aloca un spaţiu cu dotările solicitate şi vi se va înmâna o listă cu ceilalţi 282 de colegi şi adresele lor.

Trecuseră două ore de când veniseră aici. Când Doc a terminat cu ei, i-a încurajat să pornească singuri pe coridoare în căutarea apartamentului fiecăruia. Când îl găsise pe al său, Tim ezitase mult înainte de a-i trece pragul. Apoi intrase şi primul lucru pe care îl observase fusese fereastra pe care se vedea liziera unei păduri cu iarbă, tufişuri şi copaci mişcaţi de bătaia vântului. Se repezise să vadă mai de aproape, să-şi lase privirea să se scufunde în imaginea feerică de afară. Îşi zisese că n-o să fie aşa greu, dacă avea fereastra. Se întinsese pe pat, uitându-se pe geam, şi adormise. Şi se trezise trei ore mai târziu, lac de sudoare, din cel mai cumplit coşmar pe care îl avusese vreodată. Se apropiase de fereastră, privind-o cu atenţie, şi coşmarul devenise realitate. Imaginea era o excelentă proiecţie holografică. Când venise el, era noapte, nu mai târziu de ora 3, în cameră ajunsese cel târziu pe la 5 dimineaţa, iar pe fereastră strălucea soarele în înaltul cerului. Şi li se spusese că în câteva ore nici o formă de viaţă nu va mai supravieţui. Afară nu mai era nimic.

Nu întotdeauna îi reveneau aceste amintiri când privea fereastra, dar acum era altceva. După siguranţa resemnată a primilor ani din adăpost, ceva neclar, o presimţire poate, îl avertiza că ceva nu e în regulă. Trăiseră toţi aici, împreună, opt ani echilibraţi, presăraţi cu reuşite profesionale, cu mici bucurii şi mici supărări, cu dorul de o plimbare la suprafaţă şi teama că nu vor mai putea ieşi niciodată, gânduri pe care toţi şi le ascundeau cât puteau de bine. Primul copil născut în adăpost era un puşti pe cinste, extrem de inteligent la cei şase ani şi jumătate ai săi. Naşterea lui şi fiecare aniversare fuseseră prilej de mare bucurie pentru toţi. Doar se ştia: îşi va începe adolescenţa cu o plimbare la suprafaţă. Copiii erau cei mai fericiţi, nu ştiuseră niciodată ce înseamnă „afară".

– Şi dacă este ceva în neregulă cu „afară" ăsta?

Tim mai privi o dată fereastra şi încercă să analizeze datele de care dispunea într-o manieră neutră, fiind atent să nu lase vreun sentiment să-i influenţeze logica. Luă două foi de hârtie, pe una scrise titlul „Normal", iar pe cealaltă „Anormal sau, măcar, bizar".

Stiloul se încăpăţâna să ignore foaia „normală", ocupându-se în viteză de bizarerii, înşirându-le unele sub altele. Varietatea hranei cu zarzavaturi şi fructe, aerul evident proaspăt, lipsa spaţiilor pentru reciclări, înlocuirea rapidă a oricărui tip de aparatură, indiferent cât de specializată, cu produse noi, sigilate, relaxarea personalului administrativ, absenţa comunicărilor privind rezultatele analizelor de sol iradiat şi multe altele.

– Trebuie să ies afară şi să văd cu ochii mei că nu mai creşte nimic...

– Nu este nevoie să te deranjezi!

Vocea lui Doc răsună puternic în spatele lui, făcându-l să sară în picioare.

– Şi nici nu trebuie să-ţi fie teamă de consecinţele cunoaşterii adevărului. L-aţi aflat cu toţii, într-un an şi jumătate. La ieşirea afară, când aţi observat primul copac verde cu trunchiul gros, crescut în mai bine de 50 de ani, aţi fi ştiut.

– Dar de ce? Atâtea cheltuieli, eforturi, cu ce scop? Tim simţea că ameţeşte, forţându-şi mintea să scotocească după posibilele explicaţii şi urmări.

– Hai, mai bine, să stăm jos, că avem destul de mult de vorbit. Doc se aşeză pe marginea patului şi bătu cu palma aşternutul de lângă el, invitându-l şi pe Tim să se aşeze, încurajându-l cu zâmbetul lui cald.

– Aşa e mai bine, spuse. Apoi continuă: Când ne-am închis aici, dacă-ţi aminteşti, populaţia globului era ameninţată de criză. Foamete, boli, mizerie, mortalitate infantilă, violenţă, pe scurt, multă suferinţă şi lipsă de perspective. Mereu se demonstra că resursele de apă, de materii prime, de energie nu mai sunt suficiente.

– Atunci, cum...?

– De mai bine de patruzeci de ani suntem în legătură cu adevăraţii arhitecţi ai rasei umane, *cei de dincolo*, cum li se spune. De mult, au venit

aici şi au intervenit în evoluţie, făcând posibilă apariţia omului. Acum au venit din nou şi au intervenit din nou în evoluţie. Acest proiect pe care l-au impus are, totuşi, o motivaţie atât de reală, încât nu am putut decât s-o acceptăm. Nu ştiu cum au procedat cu familiile noastre, dar pe noi, şefii de adăpost, ne-au convins că vom fi doar noi, generaţia de sacrificiu. Însă ultima din istorie! Mereu s-a vorbit de generaţiile sacrificate. Una după fiecare război, una la fiecare foamete de proporţii din istorie. Acum au procedat exact ca şi pe vremea lui Noe, dar mijloacele noastre tehnice au fost mai avansate. Iar copiii nu vor mai înfrunta riscul de a ajunge cifrele vreunei statistici, ci vor fi cu adevărat liberi. Uite-te la *Primul*! Deşi puştiul are un nume propriu, despre el se vorbeşte denumindu-l *Primul*, pentru că el este, cu adevărat, primul copil născut pe Pământ, eliberat de orice perspectivă de a deveni parte din vreo generaţie de sacrificiu, datorită cine ştie cărui motiv absurd.

– Şi noi, cei de-aici...?

– Aţi fost aleşi cu atenţie, din toate ţările, şi grupaţi în adăposturi ca acesta. Fiecare dintre cei selecţionaţi corespunde unor criterii riguroase de performanţă, are un coeficient de inteligenţă minim impus de un fond genetic valoros, aşa încât ei pot oferi, într-adevăr, un viitor estimat la mult mai mult de cinci generaţii, cât era speranţa de viaţă a planetei înainte de declanşarea proiectului.

– Dar familiile? Nici unul nu are familie, nu are chiar pe nimeni?

– Tu ai, dragul meu? Doc deschise dosarul pe care-l ţinea în mână. Au fost o serie de accidente, întâi părinţii tăi, în catastrofa aeriană de acum cincisprezece ani şi apoi iubita ta, care a căzut în timpul unei ascensiuni pe munte. Mulţi au avut astfel de probleme...

– Voi i-aţi omorît pe toţi, nu?! Tim se ridică şi se repezi la gulerul lui Doc. Voi, nenorociţilor! Dacă v-a fost aşa uşor să lichidaţi cinci miliarde de oameni, ce mai contau câţiva?

– Tim, n-am ucis pe nimeni! Pe nimeni, înţelegi?

Ceva din glasul şi din privirea lui Doc îi spunea că nu minte. Se reaşeză, încercând să pună ordine în învălmăşeala gândurilor.

– Ceilalţi de-aici, din adăpost, ştiu ceva?

– Nu, şi nici nu trebuie să afle. Trebuie să aştepte cu răbdare încheierea reconstrucţiei, iar când vor ieşi la suprafaţă pentru prima oară, vor fi întâmpinaţi de către *cei de dincolo*. Acum, însă, eu trebuie să mă asigur că n-ai să sufli o vorbă...

– Bineînţeles că nu...

Tim se prăbuşi lângă pat, în timp ce mâna lui Doc scotea acul seringii din umărul lui. Dădu apoi o raită prin cameră, arse foile cu „normal" şi „anormal", şterse memoria calculatorului lui Tim şi plecă, închizând încet uşa în urma lui.

Când deschise ochii şi privi frunzişul verde mişcându-se deasupra lui, când simţi adierea vântului pe faţă, Tim îşi dădu seama că a avut marele noroc de a i se oferi o a doua şansă.

Desen de Radu Gavrilescu

Sfynxoid pergamentos neidentificat

În amintirea lui John Brunner
şi ideii abandonate din „Marele Om"

– Afurisit muscoi!!!

Parcă nu i-ar fi fost îndeajuns vuietul din creier al migrenei! Trebuia să apară şi nenorocita asta de insectă. Să-i dea târcoale şi să-i bâzâie în urechi.

Când s-a aşezat pe obraz, probabil că se lipise de broboanele de sudoare. «Acum e momentul!»

Lovi cu palma larg desfăcută. Ecoul pocniturii reverberă pe culoarele clinicii şi în timpanele lui, iar cercul de pe frunte se articulase la tâmple făcând un raid dureros pe toată circumferinţa craniului. Dus-întors, până la autoanestezie.

Desprinse insecta de pe faţă şi o privi cu atenţie. Avea cel puţin doi centimetri în lungime. Perechile de aripi atrofiate abia se distingeau pe fondul abdomenului galben-auriu, flancat de două organe de turbopropulsie, iar din capul strivit nu mai rămăseseră decât ochii hexagonali şi adâncitura care-i separa. Mandibulele din prelungirea ei deveniseră o pulbere frumos colorată, contopită cu transpiraţia din palmă. O pastă cleioasă ca uleiurile de zugrăveală pe bază de elox

«Până şi oribilităţile astea au evoluat», gândi. «Nu mai au nevoie de aripi decât la stabilizarea zborului...»

Presă abdomenul muştii, gest reflex rămas din copilărie, când pregătea zeci de exemplare – ce-i drept, comune, acelea negre şi ţepoase – ca nadă pentru peşti.

«Nu e muscoi», constată. «Dar nici femelă nu poate fi la o asemenea dimensiune... Stupefiant, de-a dreptul!» Din păcate nu se putea concentra acum. Migrena era prea puternică. Puse cu grijă insecta în buzunar. O va studia în linişte mai târziu, îi va studia şi sexul, dar după control. După ce va avea antidotul.

Destinaţia lui era chiar prima uşă din dreapta a culoarului. Cele două canate glisară de la sine şi o văzu, pentru prima oară în carne şi oase, pe Dr. Shylye Deft.

Lumina puternică dinăuntru îl imobiliză pe moment. Abia apoi realiză că imaginea sintetică a vizionorului de comunicaţii era o binefacere prin imperfecţiunea ei: nu transmitea toate detaliile.

«Aceeaşi impresie o poate avea şi ea despre mine...»

La înălţimea lui de 1,98 m, să înclini capul pentru a-ţi privi interlocutorul era un gest normal. Dar mai ales benefic, în prelungirea gândului din urmă: umbra se prelingea pe toată faţa, estompând şi expresiile şi mimica.

– Iată-l şi pe celebrul Binoby! îl întâmpină entuziastă femeia.

– Binoby? se miră savantul.

– N-aţi aflat că toată lumea vă spune aşa? Cred că majoritatea v-au şi uitat numele adevărat.

– Şi, totuşi, de ce? Sau de unde?... Deşi nu contest că este o poreclă drăguţă...

Privirile ei pâliră într-un trecut interiorizat şi rămaseră acolo, imobile. Parcă şi vorbea din timpul acela:

– Acum patru ani aţi fost laureatul Nobel care a făcut cea mai mare vâlvă cu „Teoria post-evoluţionistă a genului HOMO, specia SAPIENS", nu? În acelaşi an fusese şi bicentenarul premiului!

– Desigur... moda colajelor verbale a rămas aceeaşi! Deci, *BI* de la bicentenar şi *NOBY*, diminutivul de la Nobel, egal Binoby! Mă înşel cumva?

– Deloc. V-aş propune să ne aşezăm, îi sugeră, revenind din timpul trecut, unde se refugiase.

«Binoby...», mumură savntul, «curios cum anumite obiceiuri persistă pe toate treptele de evoluţie!»

De pe fotoliul unde se aşezase, vedea panorama întregului spaţiu al încăperii. Îl izbi de la bun început aranjamentul interior încărcat. Reproducea până în cele mai mici detalii modernismul începutului de mileniu. Mobila era originală, fără îndoială, dar valoarea ei nu compensa atmosfera apăsătoare de care el se dezobişnuise încă din copilărie: abundenţa de curbe inducea, treptat, o stare haluci-

natorie, de disconfort, de angoasă. «Aspectul exterior al omului să fie oglinda propriilor gusturi, sau ele sunt cele care-l modelează?» Întrebarea nu avea nimic în comun cu preocupările lui. Îl frapase doar concordanţa, aproape perfectă, dintre cele două imagini, cea a femeii şi cea a cabinetului. Simţi apoi gustul pe care îl lăsau, făcându-i gura pungă.

– Nu v-aţi schimbat cu nimic în aceşti patru ani, observă doctoriţa. Arătaţi chiar mai împlinit!

– Plinătatea se datorează, cu siguranţă, reuşitelor acumulate şi recunoaşterii lor. E doar o stare psihică, nu un aspect. Poate că al meu, cel pe care-l resimt, ar corespunde mai degrabă imaginii sintetice a vizionorului...

– Migrenele, deci. S-au mai atenuat, sper, după terapia naturală prescrisă.

– Din păcate nu. Aş putea afirma contrariul. Acum s-au contopit într-una singură, continuă!

– Marea Migrenă! se strădui să glumească doctoriţa.

Savantul surâse din complezenţă, după manierele vechi ce credea că le uitase definitiv. Se prea poate ca ambianţa retro a cabinetului să le fi scos din praful memoriei...

– Tot o „mare migrenă" aţi avut, mi se pare, şi înainte de a definitiva teoria super-omului... cum l-aţi denumit, precis?

– Oh, n-am pomenit niciodată de super-oameni. Genul HOMO cred că rămâne peren, doar specia poate evolua. Cea unde ne încadrăm noi a depăşit stadiul *sapiens*. A ajuns deja să înglobeze explozia informaţională la ultimul nivel conştient. Nu mai constituie acelaşi proces, de aceea am ales termenul de *cerebralis*. Treapta următoare, încă nedefinită în detaliu, ci doar dedusă speculativ, am denumit-o *super-cerebralis*, urmând ca însuşi termenul să se autodefinească în procesul ulterior al evoluţiei umane. De aici şi prefixul *„post-"* alăturat acestei noi ştiinţe, care continuă evoluţionismul clasic.

– Nu-i aşa că a mai trecut? întrebă îngăduitoare Dr. Shylye.

– Migrena? Nu, spre dezamăgirea noastră, dar a devenit mai suportabilă. Contactele la distanţă, prin vizionor, împiedică schimbul de bioenergie între celule, iar carenţa e resimţită la nivel cerebral. În puţinele minute scurse de când vorbim, aflându-ne în aceeaşi cameră, celulele noastre au făcut un adevărat troc! Unul foarte important pentru ele. Nu simţiţi mici furnicături? O senzaţie mai aparte? Mie îmi înlătură obsesia durerilor.

– Nu înţeleg la ce vă referiţi, exact...

Vocea ei nu mai păstra nimic din tonalitatea neutră, chiar şi atunci când suna exuberantă. Devenise o simplă voce de femeie. Nuanţată, cochetă, insinuantă, poate şi voit nesigură în acelaşi timp.

– La singurătate, îi răspunse savantul. Este preţul pe care-l plătim evoluţiei. Vizionorul transmite doar imaginea celui cu care intrăm în legătură, nu realizează şi schimbul de bioenergie ce se produce când suntem faţă în faţă. Prin intermediul lui putem doar comunica, dar rămânem tot *singuri*. De aceea am şi cerut o consultaţie la cabinet. De câtă vreme n-aţi mai avut un pacient aici?

– De mult, desigur. Medicina nu se mai practică după vechile metode. Prea mult timp pierdut... Ca să fiu sinceră, când mi-aţi făcut propunerea vizitei la clinică, pe cât de bucuroasă am fost în primul moment, cu fiecare secundă care trecea am simţit cum, una după alta, celulele corpului, nu creierul, intrau în panică. Vibrau, efectiv! Le-am măsurat intensitatea câmpului bio-electric... La starea asta vă refereaţi, poate?

– Mă bucur că-mi experimentaţi şi *dovediţi* teoria. Din păcate, nimic nu se câştigă fără pierderi! *Homo erectus* n-avea nevoie de limbaj articulat. Ei comunicau telepatic. Şi acum mai folosim sintagma „gând la gând...". O dată cu vorbirea, au câştigat ştiinţa, dar s-au privat de schimbul direct al altei energii, cea empatică. O frustrare cu nimic mai prejos de a noastră! Ba, poate chiar mai complexă... Gândiţi-vă că prima „carte de citire" a lor şi, implicit, a umanităţii a fost palma cu care se salutau întinzând-o în faţă: tot codul fiinţei e încifrat în liniile ei. În vremurile acelea nu se făcea nici o oră de şcoală, ei se năşteau cu alfabetul gata învăţat! Nouă ne-au trebuit studii supersofisticate de chiromancie pentru a aproxima, cât de cât, ceea ce pentru ei era evident dintr-o privire. Am ajuns, în cele din urmă, să citim această „carte naturală" doar cu programele chiromante de decodificare computerizată. Nu e ridicol?

– Prefer chi... *romantice*, dacă nu vă deranjează, vorbi Shylye, continuând propria-i logică sau propriile-i simţiri la nivel celular, din plin alimentate de bioenergie. ...Şi fără nici o urmă de migrenă! adăugă pe tonul ambiguu al unei mămici *a l'ancienne*. ...Bine?

Era drăguţă doamna Doctor, dar migrena se încăpăţâna să persiste la o intensitate constantă. Articulată de tâmple, parcă ar fi scanat după o comandă radar întreaga suprafaţă a creierului. Fără cel mai mic răgaz.

– Regret, dar va trebui să mă consultaţi, doar pentru asta am venit. N-ar fi exclus ca sto-

carea şi prelucarea imensei cantităţi de informaţii necesare teoriei mele să fi solicitat şi să fi avut acces tocmai la nivelul superior celui pe care l-am denumit *cerebralis*.

– Vom încerca un sondaj hipnotic. Vă asigur că vom găsi şi cauza şi momentul exact când...

Se opri din vorbă, cu atenţia încordată.

– N-auziţi un bâzâit? în întrebă. De muscă, mi se pare...

Savantul duse instinctiv mâna la buzunar. Simţea deja, de câteva minute bune, că partea dreaptă îl furnica mai tare. Acum avu şi certitudinea mişcării între cele două pânze ale hainei. Auzi şi bâzâitul aripilor atrofiate.

– Credeam c-am omorît-o, se scuză. E un exemplar aparte. O muscă turboreactoare. Eram curios să aflu mecanismul de adaptare la o asemenea propulsie şi cauzele care l-au determinat...

– Are fermoar etanş, se linişti femeia. Buzunarul, vreu să spun. Totuşi, pentru că vom face o şedinţă de hipnoză naturală, fără amplificatori de unde, avem nevoie de o cât mai perfectă linişte...

«Sugestiv...»

Binoby savură ideea ca un copil şi tot ca un copil îşi plesni cu mâna buzunarul. «Desigur, sugestia e o formă incipientă de hipnoză», conchise.

În cabinet se reinstală liniştea perfectă: furnicarele celulelor nu făceau zgomot...

– Vă voi ruga să vă întindeţi pe pat, spuse doamna Doctor.

Savantului i se păru că vine din abisuri când se trezi. Trecuse prin toate nuanţele spectrului înainte de a-şi putea mişca o mână, să verifice dacă mai are, într-adevăr, cap. Nu era o glumă! Faptul că nu mai simţea nici o urmă de durere îi crea senzaţia că locul acela nici nu mai există.

Se uită lung, poate prea lung, la Dr. Shylye Deft. Nu ştia cum să-i mulţumească altfel, până când avea să-i revină vocea.

– Aţi avut dreptate, îl ajută ea, ştiind că o aude, dar că încă n-ar fi în stare să-i răspundă. Aţi avut acces, fără urmă de dubiu, la nivelul *super-cerebralis*. Lichidul cefalo-rahidian era de-a dreptul strivit între cutia craniană şi creierul dezvoltat prematur, ori tocmai asta producea migrenele. Perpetuarea lor în „marea migrenă" are cauze mai greu de înţeles înaintea unor analize suplimentare.

Ochii lui o priveau miraţi şi întrebători.

– Am fost nevoită să vă fac o trepanaţie cu raze laser pentru a extrage lichidul şi a scădea presiunea asupra materiei cenuşii. Sunt sigură că nu mai aveţi migrena! Cel puţin pentru o vreme...

– Ce... vreţi să... spuneţi cu... asta? reuşi să întrebe savantul.

– Că teoria evoluţionistă pe care o susţineţi aţi materializat-o deja! rosti doctoriţa preocupată. Căuta ceva anume în însemnările ei, un maldăr de foi acoperite cu pictograme şi semne indescifrabile pentru el.

«Fiecare cu meseria lui...», observă. Starea asemănătoare unei convalescenţe, de după hipnoză, aproape că îi inhibase gândirea. În schimb, percepţiile vizuale i se amplificaseră, compensând celelalte simţuri.

Abia acum îi remarca ochelarii cu sticla mult prea groasă pentru ramele subţiri, prinse în încheieturi aproape invizibile de susţinători plate, lucrate în filigran, după aceeaşi modă a începutului de mileniu. Structura polimerilor se degradase în mare parte, îşi pierduseră transparenţa şi se coloraseră într-un maroniu murdar, cele câteva mici porţiuni rămase intacte lăsând impresia că montura ar fi înjghebată din bucăţi aparţinând mai multor modele. Două şuviţe din părul strâns la spate într-un coc neglijent atârnau, pur şi simplu. Nu se vedea nici o urmă din supleţea care le-ar fi dat-o un şampon *soft*, de volum. Halatul standard, în comparaţie cu noile salopete mulate din clinicile macro-urbane, ascundea orice urmă a formelor corpului şi a individualităţii ei. Pielea feţei, ridată, părea că depăşise de mult limita Hayflick şi că aştepta doar momentul când febrilitatea spirituală a creierului îşi va lua un cât de mic răgaz pentru ca celulele biologice să-şi regăsească odihna spre care tindeau.

Aceasta era percepţia vizuală spontană, la nivelul senzorilor. Cortexul bărbatului o prelucra concomitent, înlăturând elementele incompatibile, iar rezultatul era pe departe un altul: imaginea unei tinere femei superbe, pline de viaţă.

Observă apoi că mâna ei stângă era întinsă pe tăblia biroului, cu palma în sus. Liniile se conturau vineţii pe pielea albă. Codul lor, o dată descifrat, îi oferea proba că imaginea mentală este cea adevărată, nu conglomeratul de amănunte disparate, percepute ca un întreg lipsit de personalitate şi de fineţe pe retina lui.

«De când n-ai mai făcut dragoste, frumoaso?» îi veni să o întrebe. Inadmisibil, pentru o personalitate ca a lui! Nu pronunţă nici un cuvânt, doar imaginându-şi cum lentilele de 15 dioptrii ar fi plesnit în mii de cioburi, rănind toc-

mai ochii aceia verzi, incredibil de puri, singurii care nu participau la balul mascat al neglijenţei de sine, indus de bariera psihologică formată, cine ştie când, în spiritul fetiţei de odinioară.

Doamna Doctor din faţa lui.

– Mi-aţi făcut şi o mică demonstraţie..., îi auzi vocea dură, lipită pe imaginea de pe retină. Una de adevărat maestru! Numai că, pentru a mă convinge măcar de posibilitatea acestei realităţi, sunt nevoită să vă mai reţin. Minimum o encefalogramă şi o radioencefaloscopie mi-ar fi necesare ca să pot face comparaţia între cele două stări: din timpul demonstraţiei şi de acum.

– Ce fel de demonstraţie am făcut? întrebă mirat bărbatul.

– Că evoluţia, aşa cum o concepeţi dumneavoastră, înseamnă înlocuirea noastră cu o specie superioară, *o altă specie!* Iar dacă ceea ce am văzut se va adeveri ca posibil de realizat la nivel mental...

– Atunci...? întrebă nerăbdător profesorul.

Pentru o fracţiune de secundă ochii lui deveniră mai mari decât orbitele, ieşiră cu irisul retractat până la o simplă linie albastră în formă de cerc, susţinuţi deasupra pomeţilor abia vizibili de două tegumente transparente. Cel de deasupra era umbrit de arcada proeminentă a frunţii, dar şi cel de jos, luminat din plin, părea la fel de scorţos ca pielea de iguană. Buzele lui cărnoase nu mai erau decât vagi contururi, la nici un centimetru distanţă de bărbia retrasă, formând un plan înclinat cu punctul de sprijin pe mărul lui Adam. Urechile...

Fracţiunea de secundă trecuse când doctoriţa puse ultima coală pe birou şi se apropie de el.

– Vă voi explica după verificare. Bine? Mai întâi să mergem în laborator.

Îl sprijini de braţ până la scaunul de testare, îi puse o cască enormă pe cap, apoi atinse concomitent doi senzori de pe panourile laterale, declanşând implantarea electrozilor în punctele de maximă energie de pe pielea capului.

După douăsprezece minute, cele patru plăci fotografice atârnau uscate în faţa ecranului luminat.

– Uitaţi-vă atent, mai ales la a doua, cea care redă imaginea luată de sus. Acolo se vede clar pata aceea ca un bulb alungit, între cele două emisfere.

– Se văd chiar şi striaţiile, observă el. Parcă ar fi un al treilea creier.

– Exact asta şi este..., îl aprobă doctoriţa. Al treilea creier, format din sistemul limbic specific speciei noastre. Cel care face transferul de informaţii între cele două emisfere. La dumneavoastră el este deja constituit într-un ansamblu neuronal independent, o altă emisferă cu funcţii specifice... Acum priviţi şi radiograma! Frecvenţele cerebrale normale sunt cele largi, înregistrate până aproape de extremităţile colii. Priviţi însă cu atenţie fineţea celor de pe coordonată. Acelea deja nu ne mai sunt proprii: între 57 şi 69 cicli pe secundă! Am putea să le numim... supra-umane, nu doar super-cerebrale, cum le-aţi conceput în teorie. Şi nu numai atât! Ele sunt produse de sistemul limbic organizat independent în cadrul unei evoluţii a cărei legi nu o cunosc şi nici nu am reperè să o intuiesc. Aproape că nu-mi vine să cred!

– Mie nici atât, adăugă savantul. Teoria mea nu include asemenea probe ştiinţifice. Ea este doar o speculaţie logică.

– *A fost!* rosti grav Shylye Deft. Acum este realizată. Altfel spus, sunteţi singurul exemplar uman care a depăşit limita umanului. Mai corect ar fi să spun că este pe cale să o depăşească. Altfel n-aţi fi avut „marea migrenă"... Sunt reacţii induse de formarea celei de-a treia structuri neuronale.

– E stupefiant ce-mi spuneţi!

– Mica dumneavoastră demonstraţie a fost şi mai stupefiantă pentru mine! Nu semăna nici pe departe cu imaginea ce mi-o făcusem despre specia noastră superioară... Să revenim în cabinet, vă voi arăta-o.

Se apropiară de patul de consultaţii. Doctoriţa trase cearşaful, descoperind un corp aidoma celor vehiculate în serialele despre extratereştri: mic de statură – nu mai mult de 1,50 m – cu capul disproporţionat de mare, cu ochii enormi încastraţi în două membrane, cu maxilarul inferior în prelungirea gâtului, formând un ovoid cu expresie inocentă.

– Cap de sfinx! observă Dr. Shylye Deft.

– Sfinxoid, preciză savantul.

Corpul, sau ceea ce ar fi trebuit să se numească astfel, nu avea nici cea mai infimă urmă de pilozitate pe pielea pergamentoasă. «Suprafaţa lui uscată presupune o condensare importantă de apă în ţesuturile interne», i se păru că o aude pe doctoriţă spunând, deşi nu-i recunoştea vocea. Dar poate că nici nu era voce, ci gând... Ochii lui căutară îndelung şi în van ceea ce-l obsedează pe orice om atunci când priveşte un trup dezgolit: sexul. Tocmai atributul acesta îi lipsea creaturii, bărbat ori femeie, ce-o fi fost.

– Este produsul demonstraţiei pe care mi-aţi

făcut-o, explică doctoriţa. Păcat că n-aţi dus munca până la capăt... Dar asta e din cauza mea, mi-a fost frică şi v-am scos din starea de hipnoză.

– Ce vreţi să spuneţi?

– *Că nu i-aţi dat viaţă!* Că nu v-am lăsat eu s-o faceţi...

– Dar e absurd ce-mi spuneţi. Nu văd nici o legătură între acest corp şi propria-mi persoană!?

– Vă înţeleg şi vă cred. Totul s-a produs în starea indusă de hipnoză. Dar pot să vă asigur că l-aţi creat în faţa ochilor mei!

– Din ce?

– Din informaţiile genetice stocate în ADN, îmi închipui, şi coordonate până la nivelul de bază al conştientului de către ceea ce am văzut că este cel de-al treilea creier. Se pare că noul sistem de reproducere înlocuieşte greoaia procreere specifică mamiferelor.

Pe măsură ce cuvintele ei închegau sensul ultimei propoziţii, cutele de pe faţă lăsau loc unui surâs de uşurare, un fel de bucurie amestecată cu teamă şi ascunse în taina inconştientului cine ştie de când. Profesorul, mai înâti regretă că nu-i pusese atunci când gândise întrebarea: «De când n-ai mai făcut dragoste, frumoaso?». După o clipă se răzgândi: «Ar fi fost oricum inutil dacă n-a făcut-o niciodată...»

– Evoluţia, în acest sens, ar facilita transmiterea şi organizarea unei cantităţi infinit mai mari de informaţii, conchise ea. Desigur, în raport cu necesităţile de supravieţuire într-un câmp informaţional în expansiune.

– Explicaţia e logică şi corespunde întru totul speculaţiilor mele. Plusul pe care mi-l aduceţi folosind termenul „a înlocui" – raportat la sistemul de procreere al mamiferelor – ar însemna însă că umanoidul pe care l-am creat mental, după cum afirmaţi, nu ar mai face parte nici măcar din specia pe care o presupunem teoretic *super-cerebralis* şi, deci, implicit, nici din genul *homo*, pentru că nu mai aparţine clasei mamiferelor.

Studie corpul din nou, cu şi mai mare atenţie. O mică protuberanţă în zona pubiană putea încă să-l ducă cu gândul la un organ extern de reproducere, practic atrofiat, existenţa ei presupunând că şi-a păstrat doar funcţia secundară, cea de ejecţie. Dar, proba cea mai importantă, care confirma teoria doctoriţei, era absenţa totală a nombrilului.

– Aceasta ar fi, deci, evoluţia noastră, făptura superioară nouă..., conchise, dus pe gânduri, savantul. Nu m-am gândit însă niciodată că va aparţine unei noi clase. E derutant! Un... „sfinxoid pergamentos"! Sper ca întâlnirea noastră să rămână confidenţială până mă veţi supune încă unei şedinţe de hipnoză profundă pe care... să o duceţi *până la capăt!* Numai aşa vom putea şti în ce măsură ne este superior nouă. Sunteţi de acord?

– Încă nu! răspunse ferm doctoriţa. Vă veţi întoarce acasă şi veţi aştepta ca procesul – o dată declanşat hipnotic – să se iniţializeze singur. Doar atunci vom avea certitudinea că noul sistem neuronal corespunde realităţii provocate şi că este capabil să şi *însufleţească... creatura.* Veţi fi supravegheat îndeaproape de microprocesorul implantat cu ocazia trepanării. Vom avea încă mult de muncit împreună. Desigur, fără ca aceste eforturi comune să scadă ceva din prestigiul Savantului...! Nu cred să existe o soluţie mai bună. Oricum, migrena a dispărut...

– Da, într-adevăr, mă simt altfel, până şi simţurile mi-au devenit mai acute. Vom aştepta.

Doctoriţa îl conduse până la uşa cabinetului şi rămase acolo, urmărindu-l, atentă la bâzâitul muştei din buzunarul lui cu fermoar. Abia după ce savantul dispăru după colţul primului culoar, se întoarse la treabă. O încerca gândul să facă autopsia sfinxoidului creat de Binoby.

Se îndreptă direct spre patul de consultaţii şi trase cearşaful.

Ţipătul ei de groază, după ce s-a trezit din muţenia şocului, se auzi în întreaga clinică. Doar câteva minute şi toţi colegii de clinică se înghesuiră în cabinet. Priveau în aceeaşi direcţie, ignorând firele sclipiri bioelectrice ale propriilor furnicare. Sau nu mai aveau simţul să le vadă?

Pe patul de consultaţii zăreau însă cu toţii corpul enorm şi neînsufleţit al Savantului.

Shylye Deft îşi revenise, se reîncărcase din plin cu energia celorlalţi. Nu mai avu răbdarea să aştepte plecarea lor. Îşi apropie urechea de buzunarul cu fermoar etanş al hainei lui Binoby şi ascultă încordată. Neauzind nici un bâzâit, fu tentată să-l deschidă, ca să se convingă pe deplin.

Dar mai avea, oare, sens? Savantul însuşi nu-i identificase sexul, iar ea nu disecase niciodată corpuri de insecte. Nici măcar dintr-ale celor comune, ne-evoluate.

Nu-i rămânea decât să dea alarma. *Cineva* plecase, totuşi.

Demonstraţia

Marc LAIDLAW

Apropiindu-se de locul rezervat de companie pentru picnic, Dewey şi părinţii săi văzură o mulţime de oameni părând dezorientaţi, înşiraţi pe marginea drumului şi agitând pancarte. Tatăl lui Dewey mormăi:

– La naiba!

– Ridică fereastra, Dewey, zise mama.

– Cine sunt? întrebă Dewey, închizând fereastra din spate a camionetei.

– Anarhişti, răspunse tatăl. Le-ar plăcea să ne vadă transformându-ne în animale – şi chiar mai rău.

– Animale? se miră Dewey. Se săltă în genunchi să-i vadă mai bine.

Maşina încetinise până la a se târî. Tatăl lui Dewey claxonă.

– Daţi-vă la o parte din drum! strigă el, deşi vocea nu-i putea răzbate dincolo de ferestrele închise.

– Tati, de ce vor să fim animale?

– Este un fel de-a spune, răspunse mama.

Dar anarhiştii păreau deja a fi pe jumătate animale, precum creaturile Doctorului Moreau. Aveau părul lung şi răvăşit, obrajii le erau brăzdaţi de dungi albe şi negre, ochii – sălbatici şi rugători. Unii păreau schelete umblătoare, stafii în haine zdrenţuite.

– Avem un spion în companie, spuse tatăl deodată.

– E ridicol, afirmă mama.

– Altfel, cum ar fi putut ei să ştie despre picnic? Încearcă să distrugă totul – întâi Proiectul, iar acum, viaţa noastră particulară. Lua-i-ar naiba!

– Au propriile convingeri. Sunt nişte cetăţeni îngrijoraţi.

– Nu le pasă de civilizaţie.

Ţestele şi animalele se strecurară spre maşină, împrăştiindu-se pe tot drumul. Dewey se dădu înapoi tresărind, când o femeie cu gheare lungi râcâi fereastra, la doi centimetri de faţa lui. Îi strigă, privindu-l în ochi:

– Opreşte-i! Generaţia ta pierde! Propriul tău tată te omoară!

Dewey simţi cum îl cuprinde un fior rece.

– Mami...

– Nu-i asculta, dragul meu.

Claxonul trâmbiţă şi maşina prinse viteză. Femeia se îndepărtă împleticindu-se şi târîndu-şi pancarta. Dewey o citi răsturnată: „CHIAR ŞI ARMELE NUCLEARE AU FOST MAI BUNE DECÂT ASTA!"

Drept în faţă era poarta propietăţii, ivită dintre tufişurile înalte. Acolo aşteptau gărzile, cu mâinile pe tocurile pistoalelor. Mulţimea rămase în spate, pe strada principală, încă strigând şi agitând pancartele. Gărzile se dădură la o parte şi lăsară maşina să treacă, dând din cap în semn de reunoaştere, spre tatăl lui Dewey. Camioneta străbătu rapid drumul prăfuit dintre stejarii arşi de soarele verii şi dealurile golaşe.

– Tati, întrebă Dewey, ce este o armă nucleară?

– Nu este nevoie să ştii, răspunse tatăl. Vor fi în curând demodate.

Pe când intrau într-o mică parcare, printre alte cincizeci de maşini, Dewey văzu că vetrele pentru grătare fumegau deja şi că tocmai se pregătea o partidă de baseball. O mulţime de copii se jucau în jurul meselor de picnic, dar el nu cunoştea pe nimeni. Acesta era primul picnic al companiei, de când tatăl lui Dewey venise să ajute la supravegherea Proiectului. Până de curând nu avuseseră timp pentru relaxare. Tatăl era întotdeauna prins cu termenele limită. Dar acum, Proiectul fusese terminat. Noua centrală funcţiona de o săptămână, fără probleme, pe dealurile din apropiere. La sfârşit, compania acordase angajaţilor o după-amiază pentru un picnic cu familiile lor.

În timp ce părinţii lui despachetau din camionetă, Dewey se îndreptă spre un mic

grup de copii care îşi pasau reciproc o minge de fotbal. Rămase în afara jocului câteva minute, încercând să-şi dea seama dacă jocul avea vreo regulă – până când cineva lovi mingea prea puternic şi aceasta zbură dincolo de Dewey, în tufişurile dese care înconjurau terenul de picnic.

Dewey strigă:

– O aduc eu!

Se aruncă între rugii încâlciţi, gândindu-se că, dacă recupera mingea, şi-ar fi putut face câţiva prieteni. Ceilalţi îl încurajau cu voce tare, în timp ce el se afunda tot mai mult; în curând ajunse aproape să se târască. Apoi, chiar în faţa lui, văzu mingea. Ignoră spinii care îi zgâriau faţa şi braţele şi înaintă.

Din tufiş se ivi o mână neagră şi îi înşfăcă încheietura braţului.

– Hei! strigă el, învingându-şi teama.

Ceva se mişcă în interiorul gardului viu, zbuciumându-se. Orice sau oricine ar fi fost, rămăsese prins între spini; mâna dispăru. Băiatul se retrase, împleticindu-se, îngrozit. O mână neagră! Nu avea nuanţa ciocolatie a pielii lui; nu, era un negru ca ceva foarte ars.

După o clipă, Dewey se eliberă din tufişuri. Ceilalţi copii îl aşteptau.

– Ei, unde e mingea? întrebă un băiat blond, înalt.

Dewey nu îşi putea recăpăta respiraţia.

– Este cineva acolo, icni el.

– Vrei să spui că cineva ne-a furat mingea? zise o fată.

El privi în urmă spre tufişuri, dar acestea erau tăcute, nici nu foşneau.

– Nu, spuse băiatul blond, numai că el este un fricos.

– Chiar pare speriat, constată un alt copil.

– Atunci, du-te şi ia-o tu! se răsti Dewey, îndepărtându-se, ca să-şi ascundă teama. Hotărîse că nu mai vroia să se joace cu ei. Trecu încet pe lângă masa de picnic, pe care mama lui aşezase castroane de plastic pline cu salată. Tatăl stătea cu alţi câţiva bărbaţi, bând bere, la umbra unui stejar bătrân. Dewey se îndreptă spre ei şi aşteptă ca tatăl său să-l remarce.

– Tati, spuse el când bărbaţii continuară să vorbească. Tati, este cineva în tufişurile de acolo. Arătă unde, dar acum văzu că puştii îşi recuperaseră mingea şi se jucau pe iarba uscată.

– Despre ce vorbeai? întrebă tatăl.

Dewey rămăsese cu ochii aţintiţi spre tufişurile nemişcate; nici măcar o adiere nu clintea rugii. Deodată, îşi aminti de oamenii de pe drum.

– Oamenii aceia, ca animalele, zise el.

Asta atrase atenţia tatălui.

– Ce vrei să spui? Anarhiştii?

Unul dintre bărbaţi râse.

– Idioţii ăia. Cum naiba le-a intrat în cap că Proiectul este periculos?

– Am văzut unul dintre ei, tati. Era...

– Unde? Tatăl lui Dewey se răsuci, căutând cu privirea peste dealuri, garduri vii şi copaci. I-ai văzut, Dewey?

– Calmează-te, omule, zise unul. Nu pot intra aici.

– Nu ai de unde să ştii, replică tatăl lui Dewey. Oamenii ăia nu vor înceta să protesteze. Ei nu-i respectă pe oamenii normali. Acum am o puşcă la mine; ai fi nebun să nu ai şi tu.

– Haide, haide, cine va recurge la violenţă din cauza unui lucru atât de neînsemnat, ca o centrală electrică? Este spre binele lor, chiar dacă nu înţeleg cum funcţionează. Sunt ignoranţi, asta-i tot. Superstiţioşi. Dacă ar şti ce înseamnă particulele tau şi transferul timp/masă, nu le-ar mai fi frică deloc.

– Crezi ce vrei, zise tatăl lui Dewey, încă privind peisajul din jur cu suspiciune. Îţi aminteşti cât de violente au fost protestele antinucleare; sau ai uitat deja?

– Mda, dar chestia aia era periculoasă. Asta este sigură.

– Şi asta poţi să o crezi, dacă vrei, afirmă tatăl lui Dewey.

– Aş spune, interveni un alt bărbat, că m-au cam speriat puţin pe drum. Aţi văzut cum erau îmbrăcaţi. Într-un fel, mi-au amintit de protestele-capcană contra armelor nucleare. Vă aduceţi aminte când protestatarii se îmbrăcau ca nişte schelete şi corpuri arse şi cădeau ca morţi pe stradă?

– Exact asta am văzut! strigă Dewey. Chiar aşa! Acolo, jos, în gardul viu! Arătă din nou cu mâna.

Toţi bărbaţii râseră, cu excepţia tatălui lui Dewey.

– Puştiul chiar are imaginaţie.

– Dewey nu îşi imaginează, spuse tatăl.

– Îţi spun că demonstranţii aceia nu pot să intre aici. Nu-i lăsa să-ţi strice ziua.

– Deja mi-au stricat-o. Vino, Dewey.

Tatăl se îndreptă spre maşină. Când trecură pe lângă masa de picnic, mama lui Dewey îşi ridică ochii şi văzu expresia de pe faţa soţului ei.

– Scumpule? Ce este?

El nu răspunse, aruncă doar o privire spre Dewey şi zise:

– Intră în maşină.

– De ce, tati?

– Nu comenta, du-te în maşină.

Dewey se lăsă alunecând pe locul din spate, pe când tatăl deschise uşa din faţă şi se aplecă sub scaun. Apoi se ridică şi ascunse repede ceva la centură; înainte de a-l acoperi cu cămaşa, Dewey zări patul unei puşti.

– Tati?

– Rămâi liniştit. Şi eu am văzut ceva în tufişurile alea. Mai mulţi. Cred că suntem înconjuraţi, Dewey; de aceea vreau ca tu să stai în maşină. Ceilalţi proşti nu mă vor crede decât când va fi prea târziu. Acum, voi încerca să o aduc pe mama să stea cu tine, dacă voi putea face asta fără să o sperii. Apoi vom pleca de aici pe drumul pe care am venit.

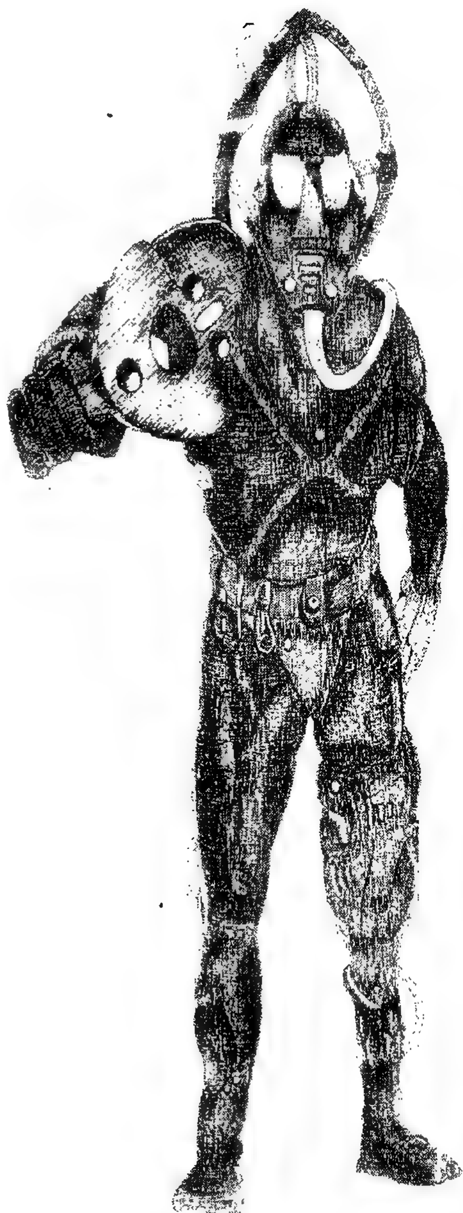
– Dar, tati, picnicul...

– Am spus să taci. Picnicul nu contează.

Tatăl lui Dewey trânti uşa şi se îndreptă cu paşi mari spre masa de picnic. O apucă pe soţia lui de braţ şi începu să-i şoptească grăbit ceva la ureche. Dewey o văzu pe mama sa schimbându-şi expresia, din îngrijorare în spaimă şi apoi în iritare. Tocmai vroia să spună ceva, când un ţipăt îi făcu pe toţi să se întoarcă.

Una dintre fetele care jucase fotbal stătea în mijlocul zonei cu iarbă, arătând spre dealuri. Dewey văzu o figură neagră împleticindu-se în tufişuri, un om straniu, îmbrăcat în zdrenţe. Şi nu era singur. Dintr-o dată, gardurile vii şi dealurile se împânziră de oameni care arătau înfricoşător; veneau clătinându-se spre mesele de picnic, ivindu-se dintre tufişuri, urlând şi agitânduşi braţele în aer. Îşi lăsaseră pancartele, demonstrându-şi acum protestul prin acţiune, în loc de cuvinte.

Angajaţii companiei care veniseră la picnic se retrăgeau spre maşini. O femeie alergă pe câmp şi o înşfăcă pe fata care striga. Panica izbucni printre mese. Tatăl lui Dewey o împinse pe soţia spre maşină şi ea venea convinsă acum, cu ochii măriţi de groază. Tatăl scoase puşca şi o îndreptă spre cea mai apropiată ţintă. O formă mică şi neagră se eliberă din gardul viu, unde Dewey căutase mingea de fotbal. Lui Dewey îi amintea de un păianjen, un păianjen carbonizat, cu picioarele pe jumătate distruse. Sunetul pe care îl scotea era un bocet teribil, fără sens. Se năpusti spre tatăl lui Dewey, care trase fără ezitare.

Desen de George Constantinescu

Făptura neagră căzu moartă pe iarbă. Puşca răsună iar şi iar. Până acum ceilalţi oameni fugiseră spre maşini, împingându-şi familiile înăuntru; câţiva scoseseră puştile pe care le aduseseră încărcate în spatele scaunelor din maşini. Cu chiote puternice, se grăbiră să se alăture tatălui lui Dewey. Protestatarii continuau să se apropie şi, în curând, începu măcelul. Iarba înaltă ascundea corpurile care cădeau.

– Vino înapoi! strigă mama lui Dewey, din maşină. Întoarce-te chiar acum, la naiba!

Tatăl lui Dewey ezită, aruncându-i o privire, apoi îşi coborî braţul. Alergă de-a lungul câmpului şi sări în maşină.

– Oricum, nu mai aveam gloanţe, spuse el, pornind motorul. Gâtul lui Dewey se arcui brusc când maşina ţâşni din parcare. Camioneta se clătină la o curbă strânsă, apoi prinse viteză pe drumul îngust.

La o curbă fără vizibilitate, în faţa lor se ivi o maşină. Mama lui Dewey ţipă; frânele scrâşniră. Maşinile se ciocniră cu un crănţănit metalic şi sfărâmături de geamuri.

Apoi, Dewey aţipi întins pe scaun, conştient de liniştea dealurilor, de praful care se aşternea alene, de căldura soarelui. Se gândi că era cel mai frumos moment pe care îl trăise vreodată. În cele din urmă îşi aminti ce se întâmplase, şi unde era.

Se ridică şi îşi văzu tatăl stând pe drum şi vorbind cu un alt bărbat, şoferul celeilalte maşini. Mama se aplecase asupra capotei, ţinându-şi fruntea cu mâna. Ca într-un vis, Dewey deschise uşa şi se îndreptă spre ei. Totul părea să se desfăşoare tot mai repede; lumea începea să se învârtă, parcă într-un carusel. Era ameţit şi îl durea stomacul.

– Ce dracu' faci aici? îl întrebă tatăl pe celălalt bărbat.

– Ce vrei să spui? Am venit pentru picnic.

– La naiba! Eşti de serviciu în după-amiaza asta. Trebuia să supraveghezi panoul de control.

– Nu eu, zise omul, supărat. Am schimbat cu McNally. El supraveghează. Am făcut o înţelegere.

– Tocmai l-am lăsat pe McNally pe terenul de picnic. Are grijă de nişte demonstranţi.

– Cei de la poartă?

– Nu are importanţă. Ceea ce contează, este că ai procedat greşit. Nu trebuie să te învoieşti cu McNally, ci cu mine.

Omul căltină din cap, privind spre boturile turtite ale maşinilor.

– Fir-ar să fie! Vrei să spui că McNally e aici? Atunci, cine este la panoul de control?

– Exact asta te întreb şi eu.

Celălalt ridică din umeri, evitând ochii tatălui lui Dewey.

Chiar atunci răbufni greaţa lui Dewey. Nu avu timp să îi ceară mamei ajutorul. Alergă spre marginea drumului, se aplecă peste tufişuri şi începu să vomite.

Totul intră în întuneric. Caruselul se rotea în plină viteză. Dewey se întinse peste murdărie, strigându-şi fără cuvinte părinţii. Spinii îi sfâşiară faţa, soarele îi ardea braţele, iar plămânii îi erau plini de praf cu gust de fum şi cenuşă. Crezu că va leşina; văzu mâna tatălui său întinzându-se şi încercând să îl pună pe picioare. Apucă încheietura mâinii lui în următoarea clipă, apoi o lăsă. Lumea devenea şi mai întunecată.

Visul lui Dewey păru să dureze o eternitate. Revăzu frânturi şi momente din întreaga sa viaţă, adunate laolaltă şi derulându-se într-un vârtej de febră. Un timp, rămase confortabil pe locul din spate al camionetei, învelit într-o pătură şi ascultând discuţia părinţilor, pe când luminile străzii licăreau în urmă. Apoi se văzu în casa bunicilor, jucându-se cu bătrânul lor câine, cel cu cataractă, care tresărea la fiecare sunet al clopoţelului de la intrare. Se căţăra în copacii din spatele casei, mâncând porumb, adulmecând mirosul ploii şi al prafului electrizat stârnit de furtună.

Se trezi, încă arzând de febră. Probabil se îndepărtase de drum mai mult decât crezuse, pătrunsese mai adânc în tufişuri. Auzea voci, cineva striga. Se târî spre glasuri, dorindu-şi doar să fie în siguranţă împreună cu părinţii, departe de oamenii-animale, de stafii, de împuşcături, de corpurile arse, departe de accident şi de spini. Păşi prin tufişuri şi, deodată, se trezi afară; era liber.

Încercă să tragă adânc aer în piept, dar plămânii îl durură. Clipi ca să scape de lacrimi şi de soarele necruţător. Apoi îşi văzu tatăl.

Dewey izbucni în plâns şi începu să alerge.

– Tati! strigă el, deşi încă îl durea gâtul şi cuvintele nu se auziră bine.

De fapt, nimic nu părea a fi bine. Alerga spre terenul de picnic. Acolo erau mesele; acolo erau maşinile; acolo era mama agitându-se.

Şi aici era tata, potrivindu-şi puşca spre ţină. Îndreptând-o spre Dewey şi apăsând pe trăgaci.

Traducere de:
Monica Dumitriu

MARELE SCAUN

Costi GURGU

OSÂNDA

Rulez pe banda din dreapta a şoselei ce taie Timişoara, legând autostrada de centură în două puncte extreme. Ziua este relativ senină. Şi asta, numai pentru că s-a reuşit construirea unei aerocentrale lângă oraş şi mă gândesc că, încă două-trei aerocentrale şi vom putea umbla iar pe străzi fără filtre şi măşti. Conduc încet, amânând momentul sosirii la destinaţie. Trebuie să lungesc discuţia cu imbecilul de pe ecran cât mai mult. Atât cât să poată „băieţii“ să-l repereze.

– Te-ai prins, puţă zaharisită? Te-am căutat nu din cauza lui taică-miu, nici verzi, înalte şi înguste, ca de biserică, şi cu faţada acoperită de un minim decorativ. Mare parte din clădirile oraşului sunt turnate dintr-o singură bucată, fără îmbinări, din metale inoxidabile, nici urmă de vopseluri sau lacuri, care se pot transforma în scurt timp în adevăraţi acizi. Aspre şi reci, cu aspectul unor case de bani, au apărut acum juma' de secol, când poluarea atinsese cote maxime şi apa galbenă a ploii, urât mirositoare, ataca zidăria obişnuită şi transforma varul şi vopseaua în straturi sfărâitoare ce rodeau vorace lemnăria şi cărămizile. Dar cele mai afectate erau, bineînţeles, fiinţele vii. Străzile se umpluseră de pisici, şoareci şi câini morţi.

măcar pentru că la şase ani de la Deportare, în România nu mai e nici un ţigan. Îşi suge măselele cu un aer important, apoi continuă: am venit după tine, pentru că din cei şapte milioane care trăiau acum şase ani în România, n-au reuşit s-o şteargă dincolo decât juma' de milion.

– Şi atunci, restul unde sunt? întreb realmente curios.

– 'Tu-ţi morţii mătii de asanist! I-aţi şpanat voi! Ne-ai închis ca pe porci în abator, să ne elimini treptat, cristosu' mătii de măcelar! îmi varsă în timpane urâtul de pe monitor, strâmbându-se mai groaznic decât l-a lăsat măsa.

Strâng volanul şi încă mă abţin. Mi-am cam pierdut răbdarea. Ce dracu' fac ăia de nu-l mai găsesc?

– Ascultă, băi, borfitură! Neam de neamul lui Soare..., şi „discuţia“ continuă nealterată.

Ies de pe şosea. În dreapta se înalţă clădirea monolitică a Tribunalului. Un paralelipiped cenuşiu-lucios, cu ferestre mate, Deasupra oraşelor plutea o miazmă şi un abur pestilenţial. Atunci, în decada 2015-2025, când a început Criza Verde, s-a înregistrat cel mai mare număr de cancerigeni, în special la plămâni şi la piele. Tribunalul e flancat în partea dreaptă de Procuratură şi în partea stângă de Sala de Conferinţe, construită pentru şedinţele în plen internaţional. Ambele sunt mai recente, circa cinci-şase ani, abordând un stil neobaroc. Faţadele metalice sunt prelucrate pe fiecare centimetru pătrat şi încărcate cu basoreliefuri sclipind în diverse nuanţe de gri, maro şi galben, în funcţie de aliajul folosit. Colţurile sunt rotunjite şi prelungite în forme cât mai puţin ascuţite, iar ferestrele mai mari şi vitrate.

Frânez şi parchez pe locul rezervat. Becul de semnalizare se aprinde salvator. Asta înseamnă că „băieţii“ l-au reperat.

– Ascultă, băi, împuţitule, îi întrerup ţiganului gargara, te bag în măta!

Întind mâna să întrerup legătura, în timp ce unul din soldaţii de la intrare îmi

deschide portiera.

– Stai, că n-am terminat cu tine, fazan căcăcios! ţipă individul isterizat.

Mă opresc blocat, atins parcă de un şoc electric. Doamne, ce putere inhibitorie are tipu'!

– Ia aici, de la neamu' lui Burtă-Neagră şi de la toţi ţiganii din lume, belitule! scuipă repede şi mă trezesc cu o mică bombă din plastic materializându-se prin monitor.

Pe micul ei display pot vedea cifrele fosforescente – 00:04, 00:03...

– Cum dracu'..., şi mă arunc prin portiera deschisă, sub privirile uimite ale soldatului.

Suflul exploziei mă tăvăleşte vreo doi metri, dar, spre norocul meu, maşina e blindată şi suportă impactul mai mult în interior. Doar prin uşa de la şofer răbufneşte valul de foc şi aer încins. Soldatul zace inconştient, cu masca uşor pârlită. Toată garda de la Tribunal se repede în parcare.

Mă ridic ameţit. Mantaua mi s-a sfâşiat pe partea pe care am căzut şi îmi simt braţul stâng pulsând dureros. Un val de vomă escaladează încet gâtul. Mâinile celor din jur mă menţin în picioare. Urc treptele clădirii cu ajutorul lor şi pătrund panicat în ecluză. Mă sufoc. Privesc disperat luminile de control: roşu aprins, alb stins. Adică, stai pe loc, că tocmai se face procedura de purificare. Mi-aş scoate masca, dar o fărâmă de luciditate mă opreşte să mă nenorocesc pe toată viaţa. Horcăi, mă sprijin de pereţi. Alb, alb, nu mai am putere! Cineva mă trage afară din ecluză, picioarele-mi sunt moi şi mă aşează jos. Mâinile-mi desfac panicate banda adezivă care uneşte masca de gulerul mantiei. Alte degete, calme, mă ajută şi, în câteva secunde, foaia protectoare se desprinde de pe pielea feţei şi de pe păr, căzând alături. Înghit aerul, spasmodic. Îmi smulg filtrul din nas şi deschid ochii. Soldaţii îi îndepărtează pe curioşi.

Mi-am mai revenit, aşa că mă pot ridica singur. Picioarele-mi tremură încă, însă reuşesc să-mi menţin coloana dreaptă şi să păşesc. Intru în birou. Mă prăbuşesc pe canapea. Îmbătrânesc. Panica şi şocul aproape m-au dat gata.

Căpitanul Andrei, ofiţerul însărcinat cu securitatea mea, stă drepţi în faţa canapelei, aşteptând să-i dau permisiunea să vorbească. Mă uit la el, semnificativ.

– L-am prins. O unitate informaţională pe termen scurt. Putem să-l reţinem până i se consumă „viaţa" şi i se va şterge informaţia. Omul din spatele unităţii se va trezi cu memoria albă. Sau putem să mergem pe fir şi să-l găsim chiar pe individ.

Se referă la o echipă mixtă: unii prin reţea, alţii urmărindu-le parcursul, prin real. Chestia funcţionează doar dacă tipul a intrat în reţea de pe teritoriul ţării. Altfel îl putem pierde.

– Ţineţi-l pe loc până vă va spune cum a făcut treaba cu bomba. Apoi mergeţi pe fir, poate-l rezolvaţi.

– Am înţeles.

– Încă ceva. Vreau acces la dosarul Jean Burtă-Neagră, precum şi orice referinţă din reţea ori din arhivă, despre soarta ţiganilor din '58, de la Deportare şi până-n prezent.

– Am înţeles.

– Dar, Andrei, vreau absolut totul despre problemă, indiferent cât de clasate sunt datele. Şi, în linişte.

Înclină scurt din cap şi iese. Mă ridic, simţind că sunt aproape în regulă. Îmi iau locul la masa de lucru.

– Anulează toate întâlnirile de azi, spun în interfon şi mă afund în fotoliu.

– Da, domnule judecător, îmi răspunde secretara, continuând: Înălţimea Sa, domnul Mareşal al Republicii, vă transmite sincerele sale regrete şi vă întreabă dacă poate să vă ajute cu ceva.

Chestia, altădată, m-ar fi uns pe suflet – însuşi Mareşalul Dragoş Asan, Dictatorul României, descendent direct din neamul Asăneştilor, să se intereseze de soarta mea! Acum sunt, însă, mult prea copleşit de evenimente.

– Transmite-i mulţumiri Înălţimii Sale şi tot restul tacâmului.

După un timp mă ridic, îmi dezbrac mantaua pentru exterior – are o mânecă sfâşiată destul de rău – o arunc pe jos, într-un colţ, şi scot discheta de la piept. O

cântăresc îndelung în palmă. Neagră, subţire ca o foaie de hârtie şi elastică, rezistentă la orice şoc mecanic. Am primit-o azi dimineaţă, pe o cale la fel de misterioasă ca şi prima dată, cu vreo săptămână în urmă. Adică, chiar pe biroul de acasă. Atunci i-am suspectat pe cei din jurul meu, dar, în clipa de faţă, cu posibilităţile de transmitere a obiectelor prin reţea, demonstrate, practic, în faţa mea acum jumătate de oră, deja încep să bănuiesc ceva mai periculos. Problema este cât de mult pot transmite prin reţea şi în ce condiţii? Chiar şi atunci când terminalul meu e întrerupt?

Prima dischetă este deja distrusă. Îmi comunică despre fiul meu că e la origine maghiar get-beget, abia la o doua generaţie nemixată, în ţară. Fapt documentat cu actele lui de naştere, rătăcite în perioada revoltei şi apoi a războiului; ulterior regăsite, tot la Leagănul de Copii de unde-l înfiasem în acea perioadă tulbure. Pe vremea aia nimeni nu se mai gândea la ei şi copiii mureau primii: de foame, boli şi violenţele străzii. Adrian era cel mai expus, fiind cel mai mic şi neajutorat. Poate d-aia a fost şi cel mai drăgălaş. Acum mă gândesc că s-ar putea ca, de fapt, chiar directoarea căminului să-i fi ascuns actele, special. Adi – maghiar. Asta-i grav. Dacă era vreunul din copiii vecinilor, îl ridicam imediat. Aseară mă uitam la el pe ascuns, încercând să simt ceva de genul revoltei, indignării, dezgustului. N-am putut, însă. Am încercat de două ori să chem poliţia, dar de fiecare dată în mine se zbăteau, într-o luptă pe viaţă şi pe moarte, doi oameni – unul era procurorul şi militarul susţinând regimul şi idealurile naţionaliste, altul era... cineva, un alt eu, spunându-mi că orice s-ar întâmpla, el e fiul meu şi n-aş putea să las pe nimeni să-l atingă. Imaginându-mi că dacă nu l-aş fi înfiat, ar fi fost judecat la vârsta de doi ani şi condamnat la moarte, mă dezmeticesc frisonând, într-o lume din ce în ce mai reală. În cele din urmă am intrat în reţea şi am parcat la depozitul Direcţiei Leagănelor de Copii. Atunci mi-a fost frică. Informaţia era acolo, actul lui de naştere, pe lângă care s-a trecut, probabil, de mii de ori cu raziile şi inspecţiile. Am şters informaţia şi m-am întors îngrozit de ceea ce făcusem. Prin gestul ăla, ştersesem, de fapt, zece ani din munca mea.

La întoarcere, alunecam lipsit de puteri pe autostrada reţelei, când, deodată, ceva mi-a sărit în ochi. Într-un loc în care nu trebuia să fie nimic, pe zidul infinit ce mărgineşte calea principală de acces, se afla ataşat un semn, special pentru a-mi atrage atenţia. Lucrătura era simplă, dar genială. Era ceva ce-mi putea reţine privirea numai mie, şi nimănui altcuiva – unul din motivele grafice folosite de nevastă-mea destul de des. O găselniţă, efortul unei munci colosale, dar care în economia lucrărilor ei nu ieşea cu nimic în faţă, ci doar crea atmosferă. Vera este designer virtual. Şi-a făcut ucenicia la Versace, apoi a lucrat cu Lafforeti, pe când acesta spărgea piaţa modei, în '38, cu seria biomăştilor antipoluare, pe care le folosim şi azi, în variante îmbunătăţite. Acum are propria ei Casă de Design, unde transformă poveşti celebre în lumi virtuale – enclave de vacanţă multiinteractive, locuri unde majoritatea personajelor au în spate un turist real, dar nu ştii care sunt simulări şi care trăiesc.

Semnul care mi-a atras atenţia, la întoarcere, era unul din motivele de basorelief virtual folosit de Vera, în combinaţii de astfel de motive, pentru însemnarea locurilor ce adăpostesc comori. Acelaşi semn sclipea stins pe zidul autostrăzii, invizibil pentru orice alt trecător. Curios, am încercat porţiunea aceea de zid după vreo intrare şi, când am găsit-o, chestia m-a şocat, fiind sigur până în acel moment că zidul e doar o simulare. Fără să realizez pe loc ce fac, am intrat. Într-o enclavă strict secretă, laborator virtual de testare a rezistenţei unor materiale la efectele Pietrei Hunilor. Cineva (şi cine altcineva, dacă nu Armata!) încearcă să găsească antidotul la cel mai teribil produs al Istoriei. Am ieşit rapid de acolo, înainte să alertez vreun sistem de securitate, am închis poarta „comorii" şi am şters semnul de pe zid. Aşa ceva trebuia să rămână perfect îngropat pentru siguranţa României.

M-am întors până la intrarea mea, gândindu-mă că cel care îmi dezvăluise

originea lui Adi, mă îndreptase şi spre acel laborator. Deci, prima ipoteză ar fi că e cineva din cadrul Armatei. Dar de ce? Care-i sunt interesele? Până acum nu mi-a cerut nimic, nici pentru fi-miu, nici pentru informaţia secretă. Iar acum, această a doua dischetă. Înlătur din prima vreo eventuală legătură cu băiatul lui Jean Burtă-Neagră şi ţiganii lui. Pentru că nu-mi pot justifica la un loc atentatul din maşină, această a doua dischetă şi şantajul neîmplinit.

Mă ridic şi mă îndrept spre seif. Scot dosarele „Operaţiunea Cartierelor Naţionale". Le desfăşor pe birou şi încep să le răsfoiesc, încercând să găsesc legătura. Privirea mi se opreşte pe o hartă a Bucureştiului de acum vreo 10-15 ani, cu mari porţiuni haşurate, purtând diferite indicative. Îmi presez arătătorul pe una din haşuri.

– Fortăreaţa Giuleşti-Crângaşi–Griviţa. De aici ai plecat, Burtă Neagră! murmur dus pe gânduri. Apoi reîncep căutarea, amintindu-mi totul, cu lux de amănunte.

Acum unsprezece ani, în 2053, în România, în special în marile oraşe, erau în plină perioadă de înflorire, Cartierele fortificate ale etniilor. Cele mai puternice erau Cartierul Gării de Nord-Regie-Politehnică-Griviţa (parţial), aparţinând ligii turco-arabe şi Cartierul Giuleşti-Crângaşi, care devenise pe nesimţite cea mai mare şi mai de temut fortăreaţă etnică, aparţinând ţiganilor. Toate etniile având în spate o organizaţie de tip mafiot şi controlând o bună parte din câte o ramură a comerţului, precum cele ale ţiganilor, turcilor şi arabilor în general, chinezilor şi ruşilor, au profitat de criza din perioada 2048-2052 şi şi-au fortificat zone întregi din marile oraşe. Poliţii particulare patrulau prin ele şi făceau dreptate după regulile proprii. În interior, legile erau cele ale etnicilor, iar nesupunerea localnicilor şi neplata tributului erau înnăbuşite sângeros. Bineînţeles că fenomenul privit la scară naţională, în comparaţie cu evenimentele prin care trecea România, era minor. Aşa că a mers.

În acea perioadă eram Ajutor al Procurorului General Militar al României. Nu puteam fi mai mult de atât, întrucât demisionasem din Armată şi rămăsesem un simplu procuror civil în timp de dictatură militară. Dar chiar şi această funcţie mi-a fost de ajuns pentru a putea pune în mişcare „Operaţiunea Cartierelor Naţionale". A durat aproape un an şi s-a soldat cu mai multe mii de militari morţi în încleştările de stradă cu poliţiile Cartierelor. În cele din urmă am reuşit să-i dezarmăm şi să-i supunem Puterii Centrale, fără distrugeri prea mari. A urmat Pactul–Înţelegere de la Mogoşoaia. Capii organizaţiilor îşi păstrau câte o mică poliţie personală şi ierarhia în Cartierele lor, având dreptul să le controleze şi pe mai departe, dar fără reguli proprii şi patrule. Patrulele urmau să fie cele ale poliţiei oficiale. Acestea aveau rolul de a menţine ordinea şi de a asigura aplicarea Convenţiei şi a Legii Românici. Care pe scurt spunea că pentru fiecare român căzut într-un Cartier, erau luaţi cinci etnici. În rest, organizaţiile aveau voie să dezvolte şi pe mai departe acel comerţ liber, sălbatic, să investească în orice şi oricât, fără oprelişti, taxe, impozite, controale financiare ori alte asemenea piedici. Singura obligaţie economică a etnicilor era să plătească tributul lunar pe fiecare Cartier – taxa naţională. Prin supunerea lor, am reuşit de fapt recensământul mafioţilor şi obţinerea controlului sub toate aspectele asupra organizaţiilor locale. Filarea capilor se făcea 24 de ore din 24. Ne atinsesem scopul.

Cinci ani mai târziu, în '58, acoperită de mici potlogării cotidiene, se desfăşura o acţiune de spionaj. Cu tot controlul strict de la graniţă, cu toată supravegherea spaţiului aerian şi acvatic prin satelit, cineva reuşise să infiltreze un spion şi să-i cumpere pe ţigani. Lucru nu prea dificil. Ţinta era, bineînţeles, secretul Pietrei Hunilor. M-am revoltat atunci la gândul soartei nemernice a poporului român, care ori de câte ori a jucat o carte mare, de tot atâtea ori s-a găsit cineva care să-l vândă. Deşi nu vibrasem de patriotism în timpul crizei din '48-'52, din care cauză mă şi retrăsesem din armată, în acele zile însă m-am simţit umilit şi jignit că sunt român. Am perceput cu toată duritatea ei zădărnicia Istoriei, pe care trebuie s-o fi resimţit şi alţii din timpul lui Mihai Viteazul sau

Ţepeş. Totul se învârtea în acelaşi cerc vicios. Venea prăbuşirea, întrucât reuşiseră să pună mâna pe Piatră.

Fireşte că a urmat alarma generală pe ţară, iar eu am primit imediat mână liberă de la Procurorul General şi într-o singură noapte am arestat toţi capii mafiei ţigăneşti, pe trei nivele de ierarhie. Culmea norocului, am pus mâna şi pe spion. De la care n-am reuşit să aflu nimic, pentru că în momentul capturării s-a autoincinerat, ducând cu el în mormânt şi patru agenţi ai poliţiei. De a doua zi, toate Cartierele ţiganilor s-au aflat sub pază militară.

Tot atunci mi-a venit şi ideea – Soluţia Ţiganilor sau, cum a fost denumită, Operaţiunea Ţiganiada. În urma unei audienţe – prima şi cea mai importantă pentru mine – la Mareşal, am primit aprobarea şi am elaborat proiectul. În mai puţin de-o lună a început construcţia unui lanţ de sate-lagăr, înşirate de-a lungul frontierei. După alte cinci luni, toţi ţiganii existenţi la ora aceea în România, circa şapte milioane, au fost deportaţi pe graniţă, între două linii de foc. Ulterior, problema a trecut în mâna Armatei. Ştiu doar că, în urma numeroaselor mişcări şi presiuni, linia grănicerilor care apărau frontiera a trecut în spatele lagărelor, lăsându-le cale liberă să plece. O soluţie elegantă pentru a scăpa de ei şi a le crea probleme celorlalţi. Asta se întâmpla prin '61, la trei ani de la Deportare. Nu m-a mai interesat problema, am salutat rezolvarea şi mi-am văzut de ale mele.

De asta nu mă mira că vine acum fiul lui Jean Burtă-Neagră, unul din groşii mafiei, arestat în acea noapte şi condamnat la moarte două luni mai târziu, şi încearcă să mă omoare. Moralmente, eu sunt vinovat de moartea lui taică-su. Dar tot la fel de bine, orice judecător din toate timpurile poate fi socotit vinovat de moartea celor pe care i-a condamnat. Şi, astfel, pentru a nu fi nimeni vinovat, nu s-ar mai aplica legea. Tocmai aici e buba. Cineva trebuie s-o aplice! Dar de ce dracu' îmi aruncă mie în cârcă alţi şase milioane de ţigani? Ce s-a întâmplat cu toţi ăştia şi ce legătură am eu cu ei? Sper să aflu înainte să mă trezesc cu o a doua bombă pe birou.

Şi tot nu văd legătura cu problema lui Adi sau a laboratorului!

Mai cântăresc o dată în palmă discheta găsită pe birou azi dimineaţă şi o introduc în driver. Conţine un singur fişier. Îl accesez şi aştept. Nu e decât un simplu mesaj: „N-ar fi fost rea mişcarea, dacă ar fi avut o finalitate. Ar trebui să ştii că orice fişier din băncile de date ale Leagănelor de Copii se copiază automat în cele ale UNICEF-ului şi, de acolo, în alte bănci de date ale Mondonetului. Aşa că, regret. Gândeşte-te la altceva."

Oftez obosit, apoi înjur. Sigur că da. Ar fi trebuit să introduc alături de datele actului de naştere, menţiunea „dispărut în anul X", chestie care ar fi muşamalizat mai elegant afacerea, Adi având, oricum, alt act de naştere acum şi alte date. Ce dracu' am făcut? Ce-am făcut? Şterg dezarmat discheta, apoi o arunc la gunoi. Îmi frec tâmplele cu degetele şi respir regulat.

Undeva tot am ajuns – n-are nici o legătură cu ţiganii. Şi, oricum, e un şantaj tare ciudat din moment ce încă n-a cerut nimic în schimbul tăcerii. Vrea, probabil, să mă lase să-mi dau seama că n-am absolut nici o ieşire şi abia pe urmă să mă încolţească. Sau poate am lăsat vreo urmă în laboratorul secret al Armatei, pe care el urmărea să o adauge la şantaj? Adi, Adi, ce mă fac cu tine? Cine măta te-a pus să fi maghiar şi să-mi stai în cale? Poate ar trebui să respect îndatoririle... Poate ar trebui să... Poate as trebui să... Poate!

PE CĂRĂRILE CICLULUI

Cu cât trecea vremea, cu atât strânsoarea pereţilor era mai puternică. Nu înţelegea ce se întâmplă. N-avea de unde să ştie că, de fapt, nu pereţii erau de vină, ci chiar el. El, pentru că din momentul în care luase fiinţă şi până în acea clipă, crescuse încontinuu. Iar acum, spaţiul cuibului devenise neîncăpător.

N-avea cine să-i transmită aceste informaţii. Iar în jur era un întuneric de nepătruns care nu-i permitea să-şi dea seama de transformări. Dar nici acest lucru

nu-l putea înţelege. Pentru că nu văzuse încă lumina. Din toate aceste motive, nu ştia care este soluţia. Iar vremea trecea şi strânsoarea devenea din ce în ce mai puternică. Din ce în ce mai sufocantă. Aşa încât, primul sentiment pe care-l cunoscu fu frica. În momentul în care, după un somn chinuit, se trezi complet imobilizat, şuierând fornăit puţinul aer care mai ajungea la el, frica se transformă în panică. Începu să se mişte. Încercă să se descătuşeze din strânsoarea cuibului, din imobilitatea unei poziţii sufocante. Zadarnic. Instinctul îl împunse ca un ac înroşit şi toată furia şi deznădejdea explodară în nervii lui. Începu să se zbată. Necontrolat, isteric, panicat, distrugător. Abia atunci pereţii din jur prinseră, la rândul lor, să zvâcnească. Agitaţia îi trezise, şi impulsuri neştiute îi determinau să participe la mişcare, pulsând neregulat, dar din ce în ce mai puternic.

Era miezul zilei şi atmosfera mov cu reflexe liliachii făcea ca întinderile să nu mai pară atât de întinse precum erau. Topite în orizont, câmpii mustoase, uşor neregulate, hălci gigantice de carne proaspătă, încă aburindă, îmbinându-se molatec sau cu marginile răsfrânte unele peste altele.

Într-un anume loc, solul se cutremură şi sutura hălcilor începu să se umfle în mici zvâcniri bolborositoare. Mai întâi uşor, apoi mai tare şi repetat.

Naporul vârstnic aflat în preajmă cu o turmă de liori, îşi mână dobitoacele la o distanţă sigură şi se reîntoarse, precaut. Solul vibra în zvâcnituri moi, dar din ce în ce mai puternice. Un trosnet umplu tăcerea câmpiilor, de ziceai că se crapă pieliţa boltei. Naporul îşi făcu curaj şi se apropie, unduind temător. Apoi, instinctul îi dictă ce să facă. Îşi înfipse braţele într-un efort colectiv în rana ivită într-o suprapunere de hălci şi trase cu putere. Solul pârâi jalnic şi rana se lărgi, mustul negru bolborosi pe buzele crăpăturii şi în lumina zilei se rostogoli cleios un tânăr napor. Uriaş, gras, ghem de viermi încolăciţi într-o singură fiinţă, privind speriat prin cei zece ochi larg deschişi, galben puroioşi. Lumea. Simţind cu întreaga fiinţă. Viaţa. Privindu-se şi speriindu-se de sine, cercetându-l curios pe bătrân, conştientizând. Naşterea. Căci al doilea eu al fiecărui napor ştia totul şi imprima impulsuri în lupta pentru viaţă şi în viaţa plină de mistere.

– Mahun, îl întâmpină bătrânul din acel instinct.

– Bătrâne, îi răspunse nou-născutul care, cu toată ştiinţa cuvântului, nu reuşea să-l înţeleagă pe deplin şi să-l plaseze la locul lui în memorie.

Vârstnicul napor se opri mirat şi nu ştiu ce să creadă, pentru că instinctul nu-i explica, ci doar îi dicta. Aşa că-i răspunse, fără nici un impuls, doar din voinţă:

– Eu sunt Tuhub.

Bătrânul se stabili pentru o vreme în acele locuri. Mahun avea nevoie de hrană şi odihnă. Dar, mai mult de toate, de o perioadă de acomodare. Stoarse liorile de must şi-i dădu cea mai mare parte nou-născutului.

– Eu sunt Mahun, eu eşti Tuhub, mormări acesta fericit şi mângâie cu privirea orizonturile inexplicabil de îndepărtate – pentru el, cel obişnuit cu pereţii cuibului – mai apropiate acum de înserarea ce cobora cu tonuri albastre şi negre. Bolta era o pată de bezn, pe lumina zilei sau întunericul nopţii şi aşa fusese şi aşa trebuia să fie. Naporii povesteau că acolo era un alt ţinut, identic cu al lor, pe care ei, aceiaşi, îşi mânau turmele şi-şi trăiau existenţa, numai că, în timp ce aici viaţa era lumină, acolo, viaţa era întuneric. „Brrr, ce bine că m-am născut napor!" obişnuiau să-şi termine poveştile.

Vremea trecea mult mai repede în noua lume şi Mahun prindea iute totul despre ea. Viaţa o învăţa de la Tuhub, iar ce să facă cu ea îi dicta instinctul. Porniţi la drum, străbătură întinderi uriaşe fără să întâlnească alţi napori, toate la fel. Iar când îi întâlniră pe alţii, aceştia nu se arătară prea prietenoşi. Fiecare îşi dorea ţinuturile numai pentru el, pentru ca liorile lui să aibe hrană destulă, iar viermii fiinţei să poată fi hrăniţi.

Cu timpul îşi fixară două puncte extreme, între doi napori vecini, deloc sociabili, puncte pe care le atingeau o dată

la zeci de zile. Ăsta era ţinutul lor acum şi Tuhub era încântat că putea avea din nou unul de unde nimeni să nu-l mai alunge. Chiar şi turma crescuse simţitor de când Mahun, tânăr şi plin de energie, o apăra de toate răpitoarele pământului şi aerului, inclusiv de alţi napori.

Şi, astfel, lumina mov a zilei se obişnui să le călăuzească paşii prin zeama câmpiilor de carne, atât de întinse încât le credeau mărginite doar de orizont, care căpătase, în imaginaţia lor, consistenţa unui zid de netrecut, crescut din însăşi materia lumii. Tot pe atunci căzu primul inel al unui vierme din Mahun şi acesta cunoscu pierderea şi moartea. Trecu peste moment, însă lumea nu i se mai păru atât de minunată ca la început.

MARELE SCAUN

Întrerup legătura şi mă las cu toată greutatea pe spătarul scaunului. Nevastă-mea şi puştiul au tranzitat oraşele orbitale şi se află în drum spre Lună, via Cluster-City. Mă gândesc că am ales soluţia cea mai bună. După atentat, i-am povestit şi lui Veronica despre şantaj şi amândoi am hotărît că cel mai bine pentru Adi este să-l înscriem la un liceu în colonia lunară. Astfel, va fi relativ departe de evenimente, indiferent ce întorsătură vor lua lucrurile. Pentru moment ar avea o poziţie asigurată acolo, ţinând cont că în urma Convenţiei cu Naţiunile Unite, România are controlul tuturor spaţioporturilor lunare şi stăpâneşte jumătate din colonie. Iar în cazul în care se va schimba roata Istoriei, probabil că va cântări mai mult pentru el că e maghiar, decât că e fiul unui judecător la Tribunalul Popoarelor.

Ieri am anunţat Consiliul Tribunalului că plec pentru o săptămână cu familia pe Lună. Ţinând cont de atentat, reacţia pare în regulă. Mi-am trimis familia cu prima navă, iar eu am rămas să rezolv cumva problemele. Trebuie ca informaţia despre Adi să stea ascunsă cât mai bine şi numai în caz de urgenţă să iasă la suprafaţă. În plus, am stabilit în fine un rendez-vous în Mondnet, cu şantajistul.

Mă ridic din scaun şi-mi reţin un icnet. Braţul rănit ieri în explozie îmi dă nişte junghiuri cumplite. Intru în bucătărie. Un pahar cu lapte mi-ar face bine înainte să plonjez în Reţea. Îmi notez cât este ceasul. Peste exact 12 ore, când Vera şi Adi vor fi deja instalaţi la hotel, vor lua iar legătura cu mine. Deci am timp berechet ca să miros intriga şi să-mi fac un plan.

Pătrund în Reţea. O uşoară impresie de ameţeală, de dedublare, apoi pierd senzaţia corpului. Sunt un balon care pluteşte prin neant. Ca simplă informaţie m-aş deplasa mai repede, dar pericolele sunt multe aici, în special pentru un proaspăt candidat la asasinat. Selectez din garderoba nevestei-mii un personaj-platoşă şi mă „îmbrac" cu el.

Autostrada Reţelei se întinde viu colorată, haşurată în diverse sisteme grafice, acoperită de plafonul reclamelor comerciale şi mărginită de anacronicul zid cenuşiu, din piatră acoperită cu mâzgă şi muşchi, creat special pentru a da impresia de spaţiu finit, atât de necesar oamenilor. Mă racordez la o bandă de circulaţie şi prind viteză. Întâlnirea e fixată pentru ecluza „Reţetarium", una din lumile create chiar de nevastă-mea, după poveştile secolului XX.

În timp ce înaintez, îmi verific personajul-platoşă. Puterea costumelor se măsoară în „procente de viaţă" şi „talente". „Talentele" sunt armele cu care programul a utilat personajul, iar „viaţa" e rezistenţa la loviturile armelor celorlalţi. Odată scursă „viaţa" dintr-un costum, rămâi descoperit. Al meu – un zmeu verde şi urât, e proaspăt încărcat – 100% viaţă. Conectez sistemul de senzaţii şi-l simt puternic, cu muşchii tensionaţi în zborul pe autostradă, respirând profund şi sigur pe el, cu paloşul pocnindu-i şoldul.

Busola îmi indică ecluza „Reţetarium". Îmi schiţează pe o mică hartă locală ieşirea din autostradă şi drumul până la ea. După ce trec pe lângă alte două ecluze şi o serie întreagă de blocuri publicitare, îmi răsare în faţă, uriaşă şi impunătoare, gura unui Carami. Băloasă, fremătândă, viermuindă, grafică de înaltă definiţie. Pe unul din tentaculele oraşului-monstru aşteaptă o „zână-bună". Mă pufneşte râsul, dar îl stăpânesc

la timp, pentru că personajul meu are râsul puternic şi bolovănos. Poate puţin cam teatral.

Mă îndrept direct spre zâna cea bună. Nu-i nimeni altcineva în zonă. Enclava „Reţetarium“ se deschide abia peste vreo două ore.

– Vlad Mircescu?

Înclin aprobator din cap.

– Pot să-ţi spun Vlad? mă întreabă surâzând angelic şi fremătându-şi aripioarele, dar se opreşte horcăind, cu mâna mea buboasă încleştându-i gâtul.

– Nu, nu poţi, îi răspund şi din neatenţie îi frâng beregata.

Zâna atârnă pe tentaculul oraşului precum o piele veche.

– N-a fost frumos din partea ta, Vlad, susură suav, de undeva de sus.

Coboară lin, rotindu-şi cu frenezie aripioarele străvezii. Face un contrast grotesc cu Caramiul. În ultimul timp m-am cam plictisit de cybertrucuri nevertebrate, scoase la lumină special pentru mine. Stăpânesc furia zmeului căruia-i joacă muşchii sub pielea de broască şi-i răspund morocănos:

– Încă nu-i controlez perfect forţa.

– Poţi să omori şi două sute de zâne dacă asta-ţi satisface pornirile intime, dar pe mine nu mă vei atinge.

– Despre ce e vorba?

– Reţeta casei. Dar, hai să mergem. Am ascuns ceva pentru tine.

O urmez, cu răbdarea pusă la grea încercare şi-mi spun: „Ai 12 ore ca să-i vii de hac. Iuţeşte-te! Îl descoperi tu pe nenorocit.“ Îmi dezvăluie o mică bancă de date, de genul cutiilor de bagaje din gări. Ai o cheie, un cifru şi ţii acolo ce vrei. Îmi scrie codul în busola mea şi mă îndeamnă să deschid. Decodific intrarea şi pătrund.

– Sper să fie ceva important şi s-o terminăm o dată cu jocul ăsta, îi arunc peste umăr.

Nu primesc răspuns. Privesc în urmă, dar zâna cea bună a dispărut.

– La dracu'! Iar mi-a tras-o.

Mă întorc în banca de date. Documente, rapoarte, filme, poze, toate despre „Psihozele Armatei Române în Panonia“. Am auzit câte ceva despre subiect, dar nu m-a interesat prea tare. Oricum n-a făcut vâlvă în epocă, aşa că n-avea de ce să-mi reţină atenţia. Şi, totuşi, şantajistul nu mi a arătat nimic până acum care să fie lipsit de importanţă.

PE CĂRĂRILE CICLULUI

Prima ploaie pe care a văzut-o Mahun i-a surprins într-unul din punctele extreme ale ţinutului lor. Tânărul napor a rămas în câmp, sub rafalele de spumă, pe o halcă mai bombată, minunându-se. Lipicioasă, sărată şi înnecăcioasă, ploaia acoperise orizonturile cu clăbuci gălbui.

Vântul a adus până la el vocile. Erau doi viermi uriaşi, care călătoreau singuri, departe de naporul lor. I-a întâmpinat curios şi i-a condus în ascunzătoarea unde se aciuise şi Tuhub.

– Noi suntem Ara, s-au prezentat cei doi.

– Ara? N-am auzit de voi, le-a răspuns Tuhub.

– Este cale de mai multe zile până la naporii Ara. Noi am fost trimişi să căutăm ţinuturi în care ne-am putea răspândi. Şi exact când pierdusem speranţa, le-am găsit. Întinderi fermecate se găsesc la multe coşuri de zile, într-acolo.

Mahun i-a studiat cu atenţie. Aveau pielea deschisă la culoare, cu motive ornamentale necunoscute în zona lor. Dungile şi romburile în tonuri închise, sumbre, care acopereau pielea viermilor lui Mahun şi Tuhub erau înlocuite, la Ara, de modele viu colorate, în verde şi roşu, cu multe dungi şerpuite şi cercuri.

A doua zi, străinii şi-au văzut de drum, iar ei s-au îndreptat spre celălalt hotar al ţinutului lor. Liorile, slăbite datorită ploii care acoperise solul şi-l încleiase, se deplasau încet. Abia după câteva zile au regăsit zone hrănitoare. Întinderi uşor vălurite, cărnoase şi umede, aburind în aerul tare al dimineii. Liorile s-au întins pe hălcile însiropate şi-au supt cu lăcomie sângele solului. Apoi a venit rândul naporilor să-şi potolească foamea.

În cele din urmă şi-au reluat drumul.

Lumina zilei violacee dilua contururile reliefului, irizând cu bleu hotarele vizibile ale lumii. În câteva zile au ajuns la capătul călătoriei. Însă aici, o turmă străină de liori le sugea solul, în timp ce napori necunoscuţi îşi instalaseră tabăra cu intenţia vădită de a rămâne.

Instinctul lui Tuhub l-a îndemnat să rămână pe loc. Să afle cine sunt şi ce vor străinii. Dar Mahun îl învăţase că nu este suficient să fii doar un slujitor orb al instinctului. Trebuie să-ţi foloseşti şi experienţa. De aceea a nesocotit primul impuls şi a înaintat spre străini:

– Acesta este pământul lui Tuhub şi Mahun. Dar sunteţi bineveniţi.

– Ăsta era ţinutul nimănui când am ajuns noi aici. Iar acum este al nostru, al lui Pecen, a răspuns unul dintre napori, apropiindu-se ameninţător.

– Voi sunteţi Pecen?

Dar n-a mai auzit răspunsul. Atacul străinului fusese extrem de rapid. Mahun s-a rostogolit spre ei, însă în zadar. Erau prea mulţi. Lăsându-şi în urmă multe inele viermice moarte, Mahun s-a retras spre turma lui. Fără a mai privi înapoi ţinutul cucerit şi leşul lui Tuhub, a trebuit să se îndepărteze cât mai repede. Şi, cu toate acestea, a doua zi dimineaţa i-a zărit doar la câteva ore depărtare, cu turmele răsfirate pe hălcile lui de carne. Recunoscându-se învins, a început retragerea spre celălalt punct extrem al teritorului.

MARELE SCAUN

Îmi fixez filtrul, îmi lipesc masca de cap, apoi o prind de gulerul costumului. Intru în ecluză şi aştept să se etanşeizeze intrarea în casă. Uşa se deschide automat. Păşesc pe treptele din faţă. Mâncate de umezeală acidă. Acum doi ani le-am montat. La anul o să le schimb iarăşi dacă nu cumva urmăresc să ne rupem oasele. Aleea e o bandă metalică inoxidabilă, spălată permanent de aburi ce vaporizează mâzga depusă.

Ies în stradă. E miezul nopţii şi e linişte. La ora asta, puţini sunt nebuni să-şi consume bateriile costumului. Tocmai am vorbit cu Vera. Au ajuns cu bine în Cluster-City. Mi l-a dat şi pe Adi două minute. Emoţionat de noua lume descope-

Desen de Mihai Ionescu

rită. Primele două luni o să treacă uşor cu atâtea noutăţi. După aia o să-i fie mai greu. A rămas că mai vorbim dimineaţă. Paşii mă plimbă la întâmplare. Oraşul e slab luminat. Propriu-zis, numai de la becurile încastrate în benzile metalice ale trotuarelor şi protejate cu sticlă anticorozivă. Clădirile sunt umbre negre, vag dungate cu lumini estompate de geamurile groase şi opace. Noua Timişoara de metal se ridică printre ruinele corodate ale vechiului oraş. Timişoara – oraşul Marelui Scaun Judecătoresc. A doua capitală a României. Zâmbesc strâmb. La anu' sunt alegerile pentru Marele Scaun şi, după toate aparenţele, voi fi printre cei trei nominalizaţi de Mareşal. Şi ce?

Dar dacă...? mă opresc străfulgerat de o idee. Dacă zâna cea bună asta şi urmăreşte? Dacă nu vrea decât să mă înlăture paşnic din cursă? Arată-i toate ororile din spatele anunţurilor oficiale, până când cedează nervos şi renunţă. Care or să fie ceilalţi doi nominalizaţi? Petru Caspi în mod sigur. Însă e prea bătrân şi moale pentru aşa ceva. N-are nici o şansă. Nominalizarea asta o să fie ultimul onor adus înainte de retragere. Nimic altceva. Şi celălalt? Dar nu, n-are nici un rost. Ar fi prea simplu. Aici e altceva. Nu-mi dau seama ce, dar acum simt, în mod sigur trebuie să aibă legătură cu Marele Scaun.

Undeva bat clopotele. Catedrala. Cu ziduri învleite în folie transparentă anticorozivă, importată tocmai din State. Prin intermediul Sfântului Scaun, altfel ar fi costat cât jumătate din Timişoara. Clopotele bat pentru doar cei câţiva catolici care au mai rămas. Îmi revin imagini şi frânturi de texte din banca de date cu „Psihozele Armatei Române din Panonia". Toţi soldaţii care au participat la acţiunea de „curăţire" a Panoniei au umplut apoi spitalele. Vreun virus necunoscut? Nu era dată nici o lămurire. Nici unul dintre soldaţi n-a mai ieşit din sanatorii. Irecuperabili. Marea majoritate au sfârşit în cămaşă de forţă. Începuturile psihozei soldaţilor au fost făcute publice, apoi totul a fost trecut sub tăcere. Chiar în faţă îmi răsare Catedrala, fantomă albă printre coloşii de metal ai oraşului. Flăcări bătute de vânt îmi tulbură vederea. Corul bisericesc umple străzile întunecate, luând lumină din lumina lumânărilor. Totul a fost ascuns când primele o sută de cazuri au devenit primele o mie, apoi zece mii. Când primii zece mii au murit cu spume la gură sau înghiţindu-şi limba, afacerea a fost clasată. Ce-ar fi putut să li se întâmple acolo? Ce-a fost atunci, în Panonia?

Las în urmă Catedrala şi aleg o altă stradă pentru a mă întoarce acasă. Pe un stâlp e lipită poza Mareşalului Dragoş Asan. Bătrân, cu bărbuţa tunsă elegant, albă, cu un aer de nobleţe de chip. Deh, nu se trage el din neamul Asăneştilor, întemeietorii Imperiului româno-bulgar chiar la graniţa Bizanţului? Am resimţit vreodată invidie la adresa lui? Nu cred. Ştiu eu?

Îmi înfund mâinile în buzunare şi dau să plec, dar ceva mă opreşte. Pentru prima oară mă întreb: a ştiut oare domnul Mareşal de psihozele soldaţilor? Iar dacă a ştiut, a cunoscut atunci şi realitatea – care o fi aia – din Panonia? Pentru că, dacă da, atunci el cum de mai e întreg la minte, cum a suportat tragedia Armatei?

Mă sprijin de stâlpul situat la un metru alături de cel cu afişul. Stau la o şuetă cu Dictatorul. Doar între mine şi el. Străzile sunt în continuare pustii. Nici cerşetori nu mai avem, nu pentru că ar fi crescut nivelul de trai al populaţiei, dar în condiţiile de azi, nici un cerşetor nu rezistă mai mult de o săptămână pe străzi. Doar între mine şi nobilul conducător.

„Ştii că azi mi-a sosit raportul «Ţiganiada»?", îi zic în minte. Căpitanul Andrei a făcut treabă bună, mult prea bună. Raportul verbal a fost scurt şi la obiect, de profesionist, apoi s-a retras. În timp ce răsfoiam hârtiile şi fotografiile, raportul său îmi suna întruna în urechi. Ca o bandă stricată:

– În 2058 se construiesc lagărele pentru ţigani, de-a lungul frontierei, mărginite de două linii armate. Una a grănicerilor, cealaltă a poliţiei militare, amândouă asigurând că nu vor putea fugi nicăieri. În 2059 se încheie cu succes operaţiunea de deportare şi a ultimului ţigan din România.

Fotografiile îmi arătau înşiruiri mizere de cămine, alei înfundate în noroi, feţe jegoase, slabe, pline de ură. Copii mici, cu

burţile umflate, doar cu o pelerinuţă antiacidă ponosită şi cizmuliţe de cauciuc armat, luate în graba deportării. Goi în rest, făcându-şi nevoile în toate colţurile, spălându-se în ligheane scofâlcite.

– Între 2059 şi 2062, a continuat ofiţerul cu voce monotonă, mor în încercarea de a trece graniţa, ori de boli, foamete sau conflicte interne, aproximativ două milioane de ţigani.

În 2062, linia de grăniceri se mută în spatele lanţului de lagăre. În ianuarie 2062 se semnează în secret tratate bilaterale cu statele învecinate. Obiectivul – să nu-i lase pe ţigani să treacă graniţa. Oficial, însă, în 2062 se declară frontiere deschise pentru ţigani din partea României.

Între 2062 şi 2064, aproximativ 500 000 de etnici ţigani au reuşit să ajungă în alte state, restul au fost declaraţi dispăruţi sau morţi din aceleaşi motive ca şi în perioada precedentă: lichidare la trecerea ilegală a frontierei, boli, foamete, conflicte interne.

Mâinile mi-au înţepenit pe o serie de fotografii ce înfăţişau rânduri lungi de morţi întinşi pe malul Dunării, ori pe parcelele grănicerilor sârbo-croaţi, austrieci sau cehi. Asta fusese execuţie în masă! Am înghiţit cu greu şi-am articulat grijuliu cuvintele:

– Ce înseamnă „restul"?

– Aproximativ patru-cinci milioane. Dacă-mi permiteţi, domnule judecător, aş dori ca săptămâna viitoare să-mi iau concediu.

Nu-l văzusem niciodată bolnav sau nesigur pe el. Fusese ofiţerul ideal. Acum îi tremura mâna cu foaia pe care o citea. Era palid şi tras la faţă.

– Sigur, căpitane, eşti liber.

Apoi am rămas singur, cu tot materialul pe birou. N-am avut curajul să-l citesc. L-am strâns cu grijă într-un dosar şi l-am băgat în seif.

„Vezi tu, domnule Mareşal, mă adreseaz iar în gând Dictatorului, eu am primit o medalie şi am fost avansat colonel pentru că i-am dus pe ţigani de acolo. Eu i-am condamnat, de fapt, la moarte. N-am vrut să se întâmple asta, dar altcineva în spatele meu a profitat şi a făcut-o."

Am tendinţa să-mi lărgesc gulerul măştii. E cald. N-am aer. Mă opresc, încercând să mă liniştesc. Mareşalul aşteaptă în continuare, nemişcat în poza sa din foiţă metalică inoxidabilă. Pare doar un bătrânel bun şi nobil, surâzând condescent.

„Cineva în spatele meu a profitat. Nu-i aşa că nu ştii despre cine e vorba? Aşa ne-am obişnuit să gândim – că Dictatorii nu ştiu nici jumătate din tragediile ţării, pentru că sfetnici rău voitori le ascund astfel de lucruri şi trag sforile clandestin. Rahat! Tu ai ştiut tot timpul. Mitocanul ăsta nobil a ştiut tot timpul. Şi uite-l cum zâmbeşte!"

Mă desprind de stâlp să nu-i mai văd moaca. Îmi face greaţă. Mă îndrept obosit spre casă. Ce ironie! Eu ar trebui să urc pe Marele Scaun şi să-i judec pe finlandezi că sunt descendenţii triburilor fino-ugrice, acelaşi neam din care au făcut parte şi maghiarii. Sau să-i judec pe nemţi pentru cele câteva milioane de oameni morţi în al doilea război mondial. Nu omorîţi de ei, ci datorită războiului declanşat de neamul lor. Dar pe noi, Doamne, cine, pe noi cine...?

PE CĂRĂRILE CICLULUI

Era de mult, mult timp, pe drumuri, străbătând cu prudenţă teritorii străine. Nu văzuse altă soluţie pentru a scăpa de invadatorii Pecen. Iar acum începuse să-şi piardă speranţa în ţinutirile fermecate descrise o noapte întreagă de Ara. Trecuseră mai multe generaţii de liori de când îşi părăsise domeniul. În ultimul timp parcursese numai ţinuturi pustii şi fade, cu carnea scorojită de vânturi uscate, ori escaladase munţi înalţi unde văzuse pentru prima oară albeaţa oaselor de stâncă şi ameţise scrutând hăurile de pe culmi.

Într-o zi, însă, a observat că în direcţia în care se deplasa, orizonturile se schimbaseră, trecând de la albastru-liliachiu obişnuit, la un bleu-verzui. Însăşi bolta părea că se luminează, pe măsură ce înainta, renunţând la movul întunecat, iar undeva, spre dreapta, o pată de lumină galbenă a început să-l atragă ca pe un fluture.

După doar două zile de mers, s-a oprit surprins. Se afla pe o culme stâncoasă de unde contempla o suprafaţă de spumă galbenă, necuprinsă. Părea că de acolo trebuie să-şi aibe izvorul toate ploile din lume. Ţărmurile mării erau sterpe şi găunoase. Pustii. Unul din viermii fiinţei i-a adus aminte de poveştile lui Ara. Marea Galbenă era graniţa între lumea lor şi noua lume. Din acel moment nu şi-a mai găsit o clipă de linişte. Legendele se adevereau. În curând avea să vadă ţinuturile fermecate.

MARELE SCAUN

Al doilea rendez-vous cu şantajistul trebuie să aibă loc în mai puţin de două minute, lângă enclava Cartierului General al Armatei Române. Un loc unde mi-am petrecut mult timp cât am fost ataşat şi apoi consilier strateg la Statul Major.

Deşi nu m-am obişnuit încă cu celelalte două descoperiri, am acceptat şi această întâlnire. Sper să pun un punct. Sunt mai puţin de 24 de ore până se întoarce Vera de pe Lună şi vreau să am rezolvată toată situaţia până atunci.

Zâna cea bună mă aşteaptă zâmbitoare, învârtindu-se lent în interiorul unor sfere grilate. Jocuri de lumini irizează pielea verde a costumului meu de zmeu.

– Ţi-a plăcut ieri? mă întreabă nonşalant.

– Cine paştele mă-tii eşti? Care-i treaba, până la urmă? Zii, ce vrei?

„Nu aici", îmi scrie pe busolă. În acelaşi moment, o voce ne interpelează:

– Indentificaţi-vă! Vă aflaţi în zonă interzisă accesului public.

Asta-mi trebuia acum!

„Trebuie să rămânem aici. E foarte important", îmi scrie în continuare zâna.

Privesc furios busola, ezit, mă răsucesc lent spre patrula care aşteaptă cu lans-deleturile aţintite spre noi şi răspund:

– Colonel Mircescu Vlad, cod de identificare: I.D.-B.T. 041573.

După câteva secunde interminabile, comandantul patrulei îmi răspunde:

– Cod verificat. Aveţi acces liber numai în zona de protecţie 4.

– Ştiu, mulţumesc.

Salută şi se îndepărtează.

O urmez pe zână şi, după o pătrundere rapidă direct în zona de protecţie 0, în ciuda bombănelilor mele, ne strecurăm într-o bancă de date sigilată de multişor. Îmi miroase a spargere de bănci top-secret, cu posibilitatea patrulei de a-i şterge pe spărgători fără nici un preaviz. Înăuntru înseamnă o incintă întunecată, în care se mai disting doar aripile luminescente ale zânei. Intrarea se blochează automat în urma noastră. Spaţiul se pliază într-o plasă alb-străvezie, mulată exact pe formele personajelor-costume.

– Atâta timp cât păstrezi un mers constant şi nu faci nici o mişcare bruscă, plasa de protecţie te va apăra de senzorii cuplaţi la sistemul de alarmă al băncii. Înainte să intrăm în informaţie, vreau să lămurim o chestie: nimeni nu urmăreşte să te şantajeze. Eu încerc cu tine doar o convertire.

Sunt gata să izbucnesc – zmeul meu e puţin cam nervos –, dar îmi aduc aminte imediat că nu trebuie să mă mişc brusc. Orice ar fi, trebuie să rămân calm. Aşa că nu fac decât să pufnesc ironic şi să aştept. Zâna reia:

– Ştiu că tu vei fi ales pe Marele Scaun şi de acolo vei judeca istoria popoarelor şi le vei pedepsi. Realizezi chestia asta – vei pedepsi nişte popoare. În numele cui, Dumnezeule? În fine, procesul maghiarilor e o ruşine pentru noi. Nici cel al finlandezilor nu a început prea bine, deşi există un singur cap de acuzare -- apartenenţa la fino-ugrici. De aceea, vreau să cunoşti dedesubturile întregii afaceri, să-ţi poţi trezi conştiinţa. Poate numai astfel vei evita un dezastru şi vei îndrepta o parte din erorile trecutului. Altfel, ne vom îngropa pe veci.

– Ce te face să crezi că după tot ce le-am făcut ţiganilor, voi mai candida? Poate m-am săturat de toate astea.

– Ai văzut dosarele ţiganilor?

– Da.

– Nu trebuia, geme zâna. Pe alea nu trebuia să le vezi.

– De ce? Îmi ascunzi propria vină ca

să mă pot crede un inocent într-o lume de criminali? Ca să mă poţi folosi să-i judec pe ceilalţi bazându-mă pe o conştiinţă fals onestă? Dar când istoria se va întoarce împotriva mea? Atunci voi claca şi judecata mea va părea strâmbă. Când fiii ţiganilor supravieţuitori vor fi ajuns destul de puternici ca să se ridice şi să dezvăluie tot, crezi că aş mai avea credibilitate?

– Asta-i bine.

– Ce?

– Văd un semn de îndreptare la tine, îmi răspunde repede zâna. Ţi s-a trezit conştiinţa. Eşti un om bun, mânat însă de nişte idealuri strâmbe. Ai fost unealta lor – asta trebuie să realizezi. Tocmai de-aia trebuie să ajungi în vârf şi să îndrepţi ce se mai poate îndrepta. Dacă nici tu n-o s-o poţi face, atunci Pământul va suporta încă o jumătate de secol de întuneric şi teroare.

– Indiferent ce-aş face acum, poporul ăsta s-a condamnat singur.

– Nu-i adevărat, răspunde cu înverşunare zâna. Tu ai trăit sus, în alte cercuri. Ai fost mereu înconjurat de aura puterii: ofiţer în armata română, procuror, judecător. Nimeni nu s-a putut apropia de tine. Dar poporul român n-a vrut istoria asta. El şi-a plâns soldaţii căzuţi în Panonia şi pe vecinii lor maghiari sau ţigani, aşa cum erau ei, buni sau răi. Poporul român nu acceptă Istoria. El nu e aşa. Doar câţiva: Mareşalul, Cartierul General, Judecătorii. Şi chiar şi aici e un semn de întrebare. Pentru că mulţi nu ştiu decât porţiuni de adevăr. Numai aşa a mers maşinăria.

Stau şi cântăresc cele spuse. Dacă e o cacialma? Nu, n-ar fi mers aşa departe. Iar eu sunt mult prea vinovat ca să nu fiu om şi să nu accept o posibilitate de reabilitare. De spălare a păcatelor. În plus, curiozitata care m-a propulsat atât de sus mă împinge şi acum să văd ce ar mai fi de ascuns.

– Bine, îi răspund, urmărindu-i toate gesturile.

– Îţi fac o scurtă introducere, apoi intrăm, reia zâna, un pic mai liniştită. Când n-o să mai rezişti, aminteşte-ţi că nu trebuie să te manifeşti brusc, altfel trezeşti alarma imediat. Dacă ai studiat atent „Psihozele Armatei“, vei înţelege mai bine tot ce s-a întâmplat. Şi vei şti ce să cauţi atunci când lumea va fi pregătită să cunoască adevărul. În 7-10 iunie 2052 a fost Războiul de trei zile...

PE CĂRĂRILE CICLULUI

Lumea nouă depăşea spusele legendei. Lăsase în urmă cerul mov şi zilele reci. Atmosfera era luminoasă şi caldă. Aerul bleu cu irizaţii roşietice dezvăluia ochilor lui Mahun o întindere de carne mustoasă cum nici în vis nu crezuse că poate exista. Rozalie, fragedă şi aburindă, călduţă şi suculentă. Pe anumite porţiuni creşteau peri deşi şi negri, iar pe altele, tulpini albe, gelatinoase. Turme uriaşe de liori, de un alt soi decât ale lui, mai grase, mai zemoase, sugeau răsfrânte pe întinderi mari, seva abundentă a solului. Un napor viu colorat le păzea şi-şi făcea de lucru cu excrescenţele solului.

Naporul se numea Bulg, iar Bulg erau răspândiţi pe un teritoriu de zece ori mai întins decât avuseseră el şi cu Tuhub. Erau bine organizaţi, respectând o ierarhie precisă, cum Mahun nu mai întâlnise. Roadele solului erau cultivate chiar de ei. Erau fiinţe prietenoase. Însă acela era ţinutul lor şi, la un moment dat, el trebuia să plece. Nu înţelegea de ce. Adică, tocmai când găsise visul vieţii, când ajunsese la capătul legendei, să renunţe?

S-a hotărît să rămână. Iar când Bulg s-a împotrivit, l-a ucis, aşa cum fusese ucis şi Tuhub. Apoi s-a îmbătat cu sentimentul că tot ţinutul acela fertil, cultivat cu atâtea minunăţii, plin de liori grase, era al lui. Nu ştia să lucreze solul, să-i exploateze bogăţiile. Şi, în scurt timp, s-a convins de acest lucru. A înţeles atunci când, în lumina albăstruie a zorilor, pe vârful unei hălci ondulate, a distins strălucirea armelor a patru napori Bulg. A înţeles că n-avea rost să se opună şi s-a retras, luând cu el cât mai mulţi liori ce aparţinuseră naporului Bulg ucis. Toată noaptea le-a mânat în aceeaşi direcţie în care călătorise şi până atunci, sperând că n-o să fie urmărit.

Ocoli ţinutul naporilor Bulg, mult pe la

nord, mergând o vreme de-a lungul ţărmului Mării Galbene. În cele din urmă, a pătruns într-un alt tărâm fermecat. După o câmpie mult mai întinsă ca cea a lui Bulg, gemând de cele mai felurite recolte şi de nesfârşite turme de liori, toate străjuite de napori pe care nu mai avu îndrăzneala să-i cunoască, pătrunse în munţi. Poalele le erau acoperite de ciuperci pufoase, ce-şi răspândeau aromele până departe, iar spre vârf se osificau treptat, întinzându-şi spre bolta azurie, oase ascuţite şi tăioase. Pe culmile şi coastele munţilor, s-a întâlnit cu alţi napori sau, uneori, numai cu viermi ai unor napori stabiliţi mai la poale. Conduceau prin păşunile cărnoase dintre oasele stâncilor, turmele unor animale mai mici şi mai gingaşe decât liorii. A aflat că sunt naporii Vlada, ce acopereau un teritoriu cu mult mai mare chiar decât al lui Bulg. Nu erau atât de bine ierarhizaţi ca aceştia, dar îşi stăpâneau ţinutul de atât de multe generaţii de turme, încât nici nu le mai puteai ţine socoteala. Aşa că Mahun şi-a mânat turmele mai departe şi i-a lăsat pe Vlada în urmă. Nu şi-a pierdut speranţa, pentru că legenda nu preciza nici un capăt al lumii noi.

MARELE SCAUN

În 7-10 iunie 2052 a fost Războiul de trei zile. Totul a început, însă, în 2048, odată cu revolta maghiarilor din Transilvania, conduşi de USMR. Conflictul dura de aproape un secol şi nici un guvern nu reuşise să-l rezolve complet, indiferent cât de multe libertăţi le acordaseră.

Dar toate acestea nu pot fi înţelese decât în strânsă legătură cu Piatra Hunilor. O echipă de arheologi dezgropase în Podişul Central Moldovenesc, rămăşiţele unui trib întreg de huni, după cum se stabilise ulterior. Cea mai interesantă descoperire, ce urma să schimbe Istoria, fusese însă un cufăr cu pietriş. Pietricele mici, negre, sfărâmicioase, cu o compoziţie necunoscută. De unde le aveau hunii? La ce serviseră? Întrebări fără răspuns. S-a descoperit însă că la temperaturi ridicate, aceste pietricele dezvoltă unde sonore ucigaşe. Cu cât căldura e mai mare, cu atât unda e mai devastatoare. Aflând de descoperire, Armata a trecut totul sub secret şi a preluat întreaga ladă.

În 2049, revolta maghiarilor tindea deja să se transforme în conflict naţional şi război intern. Atunci, Armata a dat lovitura şi la vremea aceea General-Maior Asan a instaurat dictatura militară. A înăbuşit în sânge revolta şi i-a expulzat pe toţi maghiarii, chiar românizaţi până la a patra generaţie, în Ungaria. Imediat, scandalul internaţional deja mocnind, a izbucnit cu toată forţa. Ungaria şi-a închis graniţele şi a rupt orice relaţie cu România. Am fost daţi afară din Comunitatea Europeană, iar în perioada 2050-2051, am fost supuşi unor presiuni uriaşe pentru a plăti sancţiuni economice, sub formă de ajutoare materiale şi băneşti Ungariei, pentru a-i putea suporta pe cei trei milioane de maghiari expulzaţi. Diplomaţia română a încercat cu toate eforturile calmarea opiniei publice internaţionale, dar fără a ajunge la vreun rezultat.

Drept urmare, în perioada 7-10 iunie 2052, conform rapoartelor oficialităţilor, România a bombardat Budapesta cu Piatra Hunilor, apoi a invadat Ungaria. Majoritatea maghiarilor au fugit peste hotare din faţa Armatei Române şi, astfel, în trei zile, Ungaria a devenit pământ românesc. Au urmat ameninţările celorlalte state, retragerile ambasadelor şi pregătirea NATO pentru război. Însă un nou bombardament cu aceeaşi Piatră asupra New-York-ului, i-a convins pe toţi să renunţe. Aceasta a fost versiunea oficială.

Arhivele despre război, stocate în acea bancă de date, spun însă altceva. Între 7 şi 10 iunie, Piatra Hunilor a distrus întreaga Ungarie. A culcat la pământ toate aşezările şi a ucis tot ce era viu pe întreg teritoriul: maghiari, români, turişti de alte naţionalităţi, câini, pisici, porumbei, găini, absolut tot ce nu se afla sub pământ la peste trei sute de metri adâncime. În acele zile, Ungaria a fost ştearsă de pe hartă, iar poporul maghiar a ieşit din istorie.

Clădiri tăiate de unda sonică precum nişte bucăţi de unt, cu tot ce era sticlă fărâmiţat în nisip de cioburi, cu oamenii

lipiţi de ziduri sau de asfaltul crăpat, ca nişte budinci cu brânză prelingându-se pe jos, sate prefăcute în câmpuri de moloz cu carnea locuitorilor bolborosind printre resturi. Iată ce a declanşat Psihoza Armatei Române din Panonia.

Mi-a venit rău de mai multe ori în timp ce vizionam. Imaginile veneau de peste tot, vărsându-mi în creier orori peste orori. Mi-am repetat într-una că sunt doar înregistrări, că realitatea trebuie să fi fost mult mai scârboasă. Numai aşa am reuşit să rezist. La un moment dat, zâna cea bună a dispărut. „Poc“ şi gata, nu mai era lângă mine. M-am uitat la cea. Era 16:42. Ar fi trebuit să stea cu mine până la ora 18. Rămăsesem singur într-un câmp presărat cu flori de maţe. Am leşinat de frică şi greaţă. Nu ştiu după cât timp mi-am revenit şi am mai rătăcit mult prin acel labirint de imagini, fără să găsesc ieşirea.

Îmi amintesc toate astea cu oarecare detaşare. Sunt într-un spital. Poliţia m-a găsit leşinat în faţa terminalului, plin de vomă şi urină. Ar trebui să resimt jenă când aud chestii de-astea, dar nu ştiu de ce, mi-e indiferent. E necesar acum să-mi pun gândurile în ordine. Să văd ce-i de făcut. Doamne, abia acum mi-aduc aminte: trebuia ca în 24 de ore să fiu acasă, să o aştept pe Vera. În seara asta urmează să se întoarcă din Cluster-City.

– Domnişoară, o strig pe una din asistente.

– Da, domnule judecător.

– Ce oră este?

– 19:00.

– Uff, respir uşurat.

Deci mai am câteva ore. Va fi pe aeroport la ora 22:00.

– Cam cât o să mă ţină aici? o întreb zâmbitor.

– Vreo două zile.

– Asta nu, mă simt deja mult mai bine, îi răspund agitat. În cel mult două ore trebuie să plec.

– Nu cred că domnul doctor vă va da drumul.

– Dar, apropos, pe la ce oră m-aţi găsit?

– Era noapte când v-am adus, domnule. Acum trei zile.

– Trei zile?! Dumnezeule! Şi Veronica, soţia mea, ştie unde sunt?

Asistenta mă priveşte încurcată, apoi se retrage grăbită.

– Hei, domnişoară, hei! Soţia mea!

Apare un doctor cu un aer speriat. Mă calmez şi aştept să se apropie de pat.

– Vreau să iau legătura cu soţia mea.

– Domnule judecător, îmi pare rău să vă anunţ, dar soţia dumneavoastră a murit.

Rânjesc prosteşte, incapabil de vreo reacţie. După atâtea milioane de morţi, încă una, ce mai... Dar nu, era era Veronica. Ea era soţia mea, designer virtual Veronica Mircescu, Vera, lacrimile mă gâdilă la rădăcina nasului, n-am mai plâns de ani de zile. Am înţeles că dacă nu plângi faci pietre la rinichi. Vera.

– O bombă a explodat în nava cu care se întorcea de pe Lună. Pe 17 septembrie, ora 16:42.

Vreau să vorbesc, dar mi s-a fixat un nod în gât. După ce încerc să mă ajut cu mâinile, renunţ şi mi le strâng pe lângă corp. Mă balansez în faţă şi în spate, în faţă şi în spate. N-am cum să le explic. Eu sunt vinovat. Dar ei n-ar înţelege. Bomba îmi era destinată mie, pentru că anunţasem oficial că merg cu familia pe Lună, dacă n-aş fi anunţat nu s-ar fi întâmplat nimic, pentru că ei pe mine mă vroiau, cum dacă nu i-aş fi băgat pe ţigani în lagăre nu i-ar fi omorât grănicerii. Mă opresc din balans şi-mi bag pumnii în gură: zâna cea bună a dispărut – poc! – exact la 16:42, ştiu asta pentru că m-am uitat la ceas, aveam întâlnire până la ora 18:00, dar ea – poc! – la 16:42, şi bomba din navă a explodat la 16:42, poc!

PE CĂRĂRILE CICLULUI

De dimineaţă până seara nu făcea altceva decât să păzească hotarele şi să supravegheze viermii Hu. La multe zile de tărâmul Vlada a întâlnit doi napori bătrâni. Atât de bătrâni că-şi uitaseră originile. Nu-l aşteptau pe Mahun, dar ştiau că va veni. Erau naporii Hu. Convingându-se că doar ei doi stăpâneau tot ţinutul care se învecina

cu Vlada, nu la fel de mare, dar suficient, Mahun a acţionat fulgerător, conform planului pregătit nopţi de-a rândul. A omorât câţiva viermi de-ai fiecăruia, până când cei doi au cedat şi s-au supus. I-a obligat să se desfăşoare şi să se despartă în viermii elementari, apoi i-a răspândit pe întreg teritoriul, pentru a nu se mai putea uni şi porni împotriva lui. I-a pus la muncă, la început forţat, apoi totul a intrat în normal. Cu timpul, naporii Hu şi Mahun s-au asimilat reciproc, iar naporii vecini le-au spus mag.

MARELE SCAUN

În aprilie 2065, în urma alegerilor pentru Marele Scaun Judecătoresc, a ieşit învingător judecătorul Mircescu Vlad, cu platforma:

– Desfiinţarea Cartierelor Etnice şi transformarea lor în Corporaţii supuse aceloraşi legi economice ca şi românii;

– Oficializarea Limbii Române ca limbă diplomatică internaţională;

– Transformarea Panoniei în zonă liberă de comerţ, cu graniţe deschise;

- Nuanţarea practicii judecătoreşti în Procesul Popoarelor, pentru circumstanţierea anumitor evenimente istorice.

În urma loviturii militare din august 2066 Marele Judecător a răsturnat dictatura Mareşalului Asan. Primele măsuri luate, a desfiinţat Tribunalul Popoarelor şi a anulat toate hotărîrile date de acesta; a înălţat Monumentul Naţiunii Maghiare, pe malul Dunării, pe locul fostei capitale a Ungariei; a făcut publice descoperirile referitoare la ţigani şi maghiari şi a anunţat că-i pune la dispoziţia unui Tribunal Internaţional pe toţi cei care au slujit dictatura asanistă, vinovată de genocidul ţiganilor şi al maghiarilor.

În ianuarie 2067, în urma reacţiilor violente ale comunităţii internaţionale, a închis graniţele şi a proclamat menţinerea Dictaturii. Piatra Hunilor a lovit Münchenul pentru a linişti spiritele prea încinse şi istoria a continuat

Generalul-Maior Mircescu Vlad a murit într-un sanatoriu de boli nervoase, la 31 iunie 2069, odată cu el dispărând şi secretul Pietrei Hunilor şi al Antidotului.

PE CĂRĂRILE CICLULUI

În cele din urmă, legenda căpătase o înfăţişare nouă. Era legenda naşterii lui Mahun Originalul şi a călătoriei lui de-a lungul lumii, a luptei lui cu alţi napori şi a ocupării teritorului. Legenda naşterii lui Mag. O legendă cu iz de carne rânceda, pe care tinerii napori Mag o ascultau vrăjiţi, dar în care nu mai credea nimeni. Timpul zburase şi vremurile se schimbaseră. Singurul lucru statornic rămăsese amintirea Mahun despre ţinuturile Vlada şi dorinţa pentru ele. Asta nimic nu putea schimba şi multe necazuri adusese pentru ambele părţi.

De aceea, când Mag a auzit cumplita armă Vlada pârjolindu-i ţinutul, nu s-a putut gândi decât la blestemul legendei. Dacă legenda s-ar fi stins, amintirea poftei de Vlada ar fi pierit, şi el n-ar mai simţi suflarea dogoritoare a Armei apropiindu-se.

În ultima clipă înaintea extincţiei a avut însă revelaţia. Adevărul! Nu legenda, nu Vlada, nici măcar Mahun sau Pecen nu erau de vină. Totul evoluase de la început spre un singur deznodământ, de neevitat şi purta un singur nume. Ciclul. În ultima Clipă a Clipei îi revăzu pe toţi ceilalţi: Mggg, Mahiti, Maghiarlantigpi, Maghiari, un întreg şir de Magi, privindu-şi sfârşitul pe diversele lumi, cu deplina înţelegere a ultimei Clipe, a ceea ce însemna Ciclul. Undeva, urma să o ia de la capăt. Poate atunci îşi va aminti mai devreme şi va reuşi să evite totul. Poate atunci va rupe Ciclul. Şi dacă nu atunci, poate data viitoare...

Arma!!!

PRIMUL METEOR AL LITERATURII SF

În anul 1934, în numărul din luna iulie al revistei *Wonder Stories,* a fost publicată o nuvelă intitulată „A Martian Odyssey" („Odiseea marțiană"), sub semnătura unui scriitor necunoscut până atunci: Stanley G. Weinbaum. Absolvent al Universității Wisconsin, cu specializarea inginer chimist, la câțiva ani după căsătorie el devenise director de cinematograf, calitate în care s-a îndrăgostit de filme și a dorit să-și realizeze propriile imaginații.

În acea perioadă, revistele de popularizare înfloriseră – adesea pe cheltuiala contribuabililor, întrucât cu câteva excepții notabile, autorii erau plătiți cu un cent cuvântul. Existau și piețe de doi și trei cenți, contrabalansate însă de cele de o jumătate sau un sfert de cent, multe din ele achitând numai la publicare, sau sub amenințarea pistolului. Ca atare, întreținerea din scris era o treabă destul de dificilă, iar în aceste condiții Stanley Weinbaum și alții asemenea lui își consumau nopțile pentru asigurarea unui mijloc de trai.

Inițial, Weinbaum scrisese și vânduse romane foileton pentru ziare. După aceea, se lansase în domeniul SF, pentru că se potrivea mai bine talentului său și, în mai puțin de un an, munca îi fusese recunoscută în cercurile science fiction. Cu toate acestea, talentul lui depășea cu mult limitele respective.

Când s-a publicat povestirea, *Wonder Stories* nu reprezenta cea mai importantă revistă SF; dintre cele trei publicații existente la vremea respectivă, se afla pe ultimul loc. Director era Hugo Gernsback, nume pe care critica americană de specialitate îl asociază începuturilor science fictionului autohton, dar acesta nu mai constituia avangarda creatoare în domeniu.

Totuși, chiar și ascunsă într-o revistă relativ obscură, „Odiseea marțiană" a avut efectul unei explozii de grenadă. Datorită acestei singure povestiri, Weinbaum a fost recunoscut instantaneu drept cel mai bun scriitor de SF în viață și aproape toți ceilalți scriitori au încercat să-l imite.

Apoi starea sănătății lui s-a înrăutățit. Au urmat consultații, tratamente, perioade de odihnă forțată. Înainte de sfârșitul anului următor, murea de cancer la gât, la vârsta de treizeci și trei de ani.

Ce s-ar fi întâmplat dacă Weinbaum ar fi trăit? Ar fi fost posibil, deși îmi pare rău s-o spun, ca el să fi părăsit domeniul SF-ului pentru altele mai promițătoare, mai noi, mai lucrative.

Dar dacă n-ar fi făcut-o? Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi continuat să scrie pentru revistele science fiction, la fel ca alte talente: Arthur C. Clarke, Poul Anderson, Isaac Asimov?

În acest caz, cred că n-ar mai fi avut loc „revoluția Campbell".

În anul 1938, când John Campbell a preluat controlul complet asupra revistei *Astounding*, a imprimat o orientare mai realistă domeniului, conferindu-i, în același timp, o tentă umanistă – o dublă direcție, pe care el însuși o marcase în povestirea „Twilight" („Crepuscul"), apărută în noiembrie 1934 în *Astounding.* Făcând aceasta, el a ajutat să se afirme o nouă generație de scriitori, inclusiv Asimov, Heinlein și van Vogt.

Dar Weinbaum a fost un scriitor tip Campbell înainte de Campbell. „Odiseea marțiană" apăruse cu șase luni înainte de „Crepuscul", astfel că Weinbaum este, clar, unul dintre scriitorii care nu-i datorează nimic celebrului editor. Dacă ar fi continuat să scrie, n-ar mai fi avut loc „revoluția Campbell" și acesta n-ar mai fi putut decât să sprijine cu toate mijloacele ceea ce, cu siguranță, s-ar fi numit „revoluția Weinbaum".

În umbra lui gigantică, mulți autori și-ar fi găsit locuri mult mai puțin importante. În schimb, Weinbaum, care dacă ar fi trăit ar fi avut azi aproape optzeci de ani, ar fi ocupat, cu siguranță, primul loc pe lista scriitorilor SF din toate timpurile.

Nu a scris niciodată romane și nu putem decât să facem speculații în legătură cu ce s-ar fi întâmplat dacă moartea l-ar fi cruțat și și-ar fi continuat cariera în revistele timpului și în domeniul literar.

În povestirile lui, intrigile bine conduse acaparează mintea cititorului mai ales prin posibilitatea de a întreprinde călătorii și a descoperi lumi ciudate și forme de viață fascinante. Weinbaum îi îndrăgea mai mult pe extratereștri decât pe pământeni și avea, probabil, dreptate; în nuvelele sale nu vom întâlni erou sau eroină pământeni nici pe jumătate atât de interesanți pe cât sunt extratereștrii.

Aceasta a fost, de altfel, cea mai mare contribuție a lui la dezvoltarea SF-ului. A introdus empatia în acest domeniu. Într-o epocă în care neînțelegerile de ordin rasial, religios și naționalist erau în continuă creștere, culminând cu al doilea război mondial, Weinbaum a găsit cumva curajul și inspirația de a prezenta – fără a se umili sau justifica în vreun fel – cazul fraternității; nu numai cea dintre oameni, ci cea existentă între *toate* ființele. A făcut-o deloc provocator și nici melodramatic, ci dintr-un punct de vedere mai degrabă umoristic. Dar, o dată ce acesta fusese înțeles, SF-ul nu mai putea să fie la fel.

Dintre toate ființele create de el cele mai interesante sunt, probabil, Tweel, pseudo-struțul din „Odiseea marțiană" și Oscar, planta vorbitoare din „Mâncătorii de lotuși". În ambele cazuri, Weinbaum răspunsese unei cerințe exprimată de John Campbell, pe care acesta avea să o impună mai târziu celor care publicau în paginile revistei sale: „Scrieți-mi o povestire despre un organism care gândește tot atât de bine ca și oamenii, dar nu la fel ca ei.".

În toți anii care au trecut de atunci, nu cred să existe cineva care să o fi făcut-o mai bine decât Weinbaum.

Drept urmare, trebuie să-l fim recunoscători pentru moștenirea durabilă pe care ne-a lăsat-o în literatura SF, domeniu în cadrul căruia inovațiile sale imaginative și inteligente elaborate în numai un an și jumătate, au ajutat la transformarea formei și direcției genului.

Mihai-Dan Pavelescu

STANLEY G. WEINBAUM

VALEA VISELOR

Desen de Mugurel Bota

Căpitanul expediţiei „Ares", Harrison, se îndepărtă de micul telescop instalat la prova rachetei.

– Încă două săptămâni, cel mult, remarcă el. Marte se află în urma Pământului la o distanţă de numai şaptezeci de zile, iar noi ar trebui, fie să ne îndreptăm spre casă în această perioadă, fie să mai aşteptăm un an şi jumătate, până când bătrânul nostru Pământ se va roti în jurul Soarelui şi ne va prinde din urmă. Cum v-ar plăcea să petreceţi iarna aici?

Dick Jarvis, chimistul expediţiei, tremura când îşi ridică privirile din caietul său.

– Mai degrabă aş petrece-o într-un rezervor cu aer lichid, spuse ritos. Nopţile de vară de-aici, cu temperaturile lor de optzeci de grade sub zero, mi-au fost de ajuns.

– Ei, zâmbi căpitanul, participanţii la prima expediţie pe planeta Marte, încheiată cu succes, ar trebui să fie acasă până atunci.

– Cu succes dacă ajungem acasă, corectă Jarvis. Eu n-am încredere în rachetele astea capricioase, mai ales după ce naveta auxiliară m-a lăsat baltă săptămâna trecută, în mijlocul lui Thyle. Întoarcerea dintr-o călătorie cu racheta e o senzaţie nouă pentru mine.

– Ceea ce-mi aminteşte, replică Harrison, că trebuie să-ţi recuperăm filmele. Sunt importante dacă vrem să ne alegem cu ceva din călătoria asta. V-amintiţi cum se îngrămădea publicul înaintea primelor imagini primite de pe Lună? Ale noastre sunt încă mai senzaţionale. Şi-apoi, drepturile de difuzare... S-ar putea să realizăm un profit bunicel pentru Academie.

– Ceea ce mă interesează pe mine, interveni Jarvis, este profitul personal. O carte, de exemplu; cărţile de călătorie sunt întotdeauna căutate, „Deşertul marţian" – cum sună ca titlu?

– Groaznic! mormăi căpitanul, parcă ar fi al unei cărţi de reţete pentru creme şi prăjituri. Ar trebui să-i spui „Dragostea unui marţian" sau ceva asemănător.

Jarvis chicotea.

– Oricum, zise el, dacă ne întoarcem acasă, am de gând să pun mâna pe orice profit s-ar ivi şi niciodată, dar niciodată nu mă mai îndepărtez de Pământ, decât până în stratosferă, unde mă voi ridica cu un avion bun. Am învăţat să apreciez planeta natală după ce am brăzdat spaţiul de deasupra acestei pilule uscate pe care ne găsim acum.

– Pun pariu că te întorci aici la anu', zise căpitanul zâmbind ironic. Vei dori să-ţi vizitezi prietenul – struţul acela ciudat.

– Tweel? Tonul lui era grav. N-aş fi vrut să-l pierd. Era un bun tovarăş. N-aş fi supravieţuit bestiei fata-morgana dacă n-ar fi fost el. Şi nici luptei aceleia cu brutele care împingeau cărucioarele; nici n-am avut ocazia să-i mulţumesc măcar!

– O pereche de lunatici, voi doi, observă Harrison.

Apoi privi în zare prin hublou, către licărirea cenuşie a lui *Mare Cimmerium*. Apare soarele, zise şi se opri. Ascultă, Dick, tu şi Leroy luaţi racheta auxiliară şi mergeţi să recuperaţi filmele alea.

Jarvis privea în gol.

– Eu şi Leroy? repetă el, schimonosindu-se. De ce nu eu şi Putz? Un inginer ar avea mai multe şanse să ne ducă până acolo şi înapoi, în cazul în care racheta ne-ar face figura.

Căpitanul dădu din cap grav, apoi, după ce îşi drese vocea, zise:

– Putz va trebui să verifice interiorul lui Ares. Va avea treabă până peste cap până la plecarea spre casă, pentru că vreau să verifice fiecare şurub. După ce decolăm o să fie prea târziu pentru reparaţii.

– Şi dacă eu şi Leroy o păţim? Asta este ultima noastră navă auxiliară.

– Agaţă alt struţ şi vino înapoi, sugeră Harrison zâmbind. Dacă aveţi necazuri o să vă căutăm cu „Ares", încheie el. Filmele alea sunt importante.

Se întoarse şi-l chemă pe Leroy. Micul şi energicul biolog apăru cu o figură întrebătoare.

– Tu şi Jarvis plecaţi să salvaţi naveta auxiliară, zise căpitanul. Totul este pregătit şi ar fi bine s-o porniţi chiar acum. Sunaţi-ne la intervale de câte o jumătate de oră, vom fi pe recepţie.

Ochii lui Leroy străluciră.

– Poate aterizăm să recoltăm şi specimene, nu? întrebă el curios.

– Aterizaţi, dacă vreţi. Mingea asta de golf pare destul de sigură.

– Cu excepţia bestiei fata-morgana, mormăi Jarvis încruntându-se brusc. De vreme ce tot mergem într-acolo, poate caut şi casa lui Tweel! Cu siguranţă locuieşte pe acolo, pe undeva; el este lucrul cel mai important pe care l-am întâlnit pe Marte.

Harrison ezita.

– Şi eu care credeam că tu ştii să eviţi necazurile, bombăni el. În regulă, hotărî. Încercaţi. Aveţi hrană şi apă la bordul auxiliarei, vă puteţi descurca pentru câteva zile. Dar ţineţi legătura cu mine, zărghiţilor!

Jarvis şi Leroy ieşiră în câmpia cenuşie. Aerul rarefiat, uşor încălzit de soarele care răsărea, le înţepa pielea şi plămânii ca nişte ace şi aveau senzaţia că se sufocă. Se aşezară, aşteptând ca trupurile lor, antrenate luni de-a rândul în camere de aclimatizare pe Pământ, să se acomodeze cu aerul rarefiat.

Faţa lui Leroy căpătă, ca întotdeauna, o nuanţă albăstruie, iar Jarvis îşi auzea propria-i respiraţie, gâfâită, zgâriindu-i gâtul. După cinci minute neplăcerile dispărură; se ridicară şi intrară în mica rachetă auxiliară care se odihnea lângă „Ares".

Jeturile de gaze şi flăcări urlau sub presiunea exploziei atomice şi, în timp ce racheta se ridică, gunoaie şi bucăţi de biopode distruse se împrăştiară, formând un nor. Harrison privi un timp proiectilul îndreptându-se spre sud, apoi îşi reluă lucrul.

După patru zile îi revăzu. Era spre seară, când soarele apunea la orizont. Cu repeziciunea unei lumânări ce cade în mare, auxiliara se ivi pe cer dinspre sud şi ateriză uşor pe suporţii strălucitori ai subjeturilor. Jarvis şi Leroy apărură curând; trecură prin semiîntunericul ce cobora repede şi se opriră sub luminile lui „Ares".

Căpitanul îi privi atent pe cei doi. Jarvis era plin de zgârieturi dar, aparent, în formă mai bună decât Leroy, care îşi pierduse complet ţinuta îngrijită. Micul biolog era palid ca luna ce începuse să strălucească. Un braţ îi era bandajat cu piele termo-izolantă, iar hainele lui erau adevărate zdrenţe. Dar ceea ce l-a şocat cel mai tare pe Harrison au fost ochii lui. Pentru el, care trăise în acele zile ciudate alături de micuţul francez, era foarte straniu să vadă ochii aceia.

Ochii îi erau înfricoşaţi, asta era limpede, lucru anormal pentru că Leroy nu era un laş, altfel n-ar fi putut fi unul din cei patru aleşi de Academie pentru a participa la prima expediţie pe Marte. Totuşi, spaima din ochii lui era mai uşor de înţeles decât cealaltă expresie, acea curioasă fixitate a privirii, ca şi cum ar fi fost în transă, sau în extaz. „Arată ca un om care a văzut Raiul şi Iadul la un loc", îşi spuse Harrison. Mai târziu avea să descopere câtă dreptate avusese.

În timp ce perechea se aşeza, el simulă o expresie plictisită

– Sunteţi un cuplu nemaipomenit! rosti el. Ar fi trebuit să mă gândesc mai bine înainte de a vă trimite să umblaţi singuri, de capul vostru. Făcu o pauză. Braţul tău e în regulă, Leroy? Ai nevoie de ceva tratament?

Jarvis fu cel care răspunse:

– E în ordine, doar o tăietură. Nu e nici un pericol de infecţie, presupun. Leroy spune că pe Marte nu există microbi.

– Ei bine, explodă căpitanul. S-auzim o dată! Rapoartele voastre prin radio erau de-a dreptul trăznite. „Am

scăpat din paradis!" Oh!

– N-am vrut să dau detalii prin radio, zise Jarvis trist. Aţi fi crezut că am luat-o razna.

– Oricum asta cred.

– *Moi aussi!* Şi eu! spuse Leroy în şoaptă.

– Să încep cu începutul? întrebă chimistul. Primele noastre rapoarte au fost destul de complete.

Îl privi atent pe Putz care intrase tăcut, cu faţa şi mâinile înnegrite de carbon; el se aşeză lângă Harrison.

– De la început, hotărî căpitanul.

– Ei bine, începu Jarvis, am pornit cu bine şi am zburat spre sud, de-a lungul meridianului lui „Ares", aceeaşi rută pe care am urmat-o şi săptămâna trecută. Începusem să mă obişnuiesc cu orizontul acela îngust, aşa că nu mai aveam senzaţia aia de parcă aş fi fost acoperit cu un borcan. Dar nu poţi evita să nu supraestimezi distanţele; ceva care se află la numai şase kilometri depărtare ţi se pare că ar fi la doisprezece, dacă eşti obişnuit să apreciezi doar distanţele pământene, iar asta te face să aproximezi de patru ori mai mult. Un mic deal ţi se pare cât un munte, până când treci pe deasupra lui.

– Ştiu asta, bombăni Harrison.

– Da, dar Leroy nu ştie, aşa că mi-am petrecut ore întregi încercând să-i explic. Până când a înţeles (*dacă* a înţeles!), trecuserăm de *Cimmerium* şi peste deşertul Xanthus, apoi am traversat canalul cu oraşul noroios, cu fiinţele în formă de butoaie şi locul unde Tweel împuşcase bestia [illegible]

[illegible]

[illegible] Aşa că asta am [illegible].

Bestia era încă acolo. Nici un semn de descompunere; nici n-ar fi putut fi în absenţa unor bacterii, şi Leroy zice că Marte este la fel de steril ca o masă de operaţii.

– *Comme le coeur d'une fileuse*, corectă micul biolog, care începuse să-şi recapete ceva din vechea lui energie. Ca inima unei domnişoare bătrâne!

– Totuşi, reluă Jarvis, cam vreo sută de biopode griverzui se fixaseră şi se înmulţeau pe trupul bestiei. Leroy a găsit un băţ şi le-a alungat, dar fiecare ramificaţie ruptă devenea un nou biopod, care apoi se târa laolaltă cu celelalte. Iar el a continuat să împungă creatura, până când eu n-am mai putut să mă uit. Chiar şi moartă, bestia cu tentacule îmi dădea fiori. Şi apoi, a venit surpriza: bestia era, în parte, o plantă!

– *C'est vrai!* confirmă biologul. E adevărat!

– Era o rudă mai mare a biopodelor, continuă Jarvis. Leroy era foarte emoţionat, el crede că viaţa de pe Marte este aşa – nici plantă, nici animal. Viaţa de aici nu s-a diferenţiat niciodată, toate au ambele caracteristici, chiar şi creaturile sub formă de butoi – până şi Tweel! Cred că are dreptate, mai ales dacă mi-amintesc cum se odihnea Tweel, cu ciocul înfipt în pământ şi cum stătea aşa toată noaptea. Nu l-am văzut niciodată să mănânce sau să bea, probabil că ciocul lui îndeplinea rolul de rădăcină şi el aşa se hrănea.

– Pentru mine e o aiureală, observă Harrison.

– Ei bine, continuă Jarvis. [illegible]

[illegible]

fragmentele se târau împrejur, doar ceva mai încet decât biopodele şi apoi s-au înfipt în pământ. Leroy a ţinut să ia o mostră din „iarba mergătoare", dar pe când noi eram gata de plecare, a apărut o paradă de butoiaşe împingând cărucioarele. Nu mă uitaseră, au început toţi să bubuie „Noi suntem b-b-r-ieteni – au!" ca şi înainte. Leroy a vrut să împuşte unul, ca să-l poată diseca, dar mi-am amintit lupta pe care eu şi Tweel o dăduserăm cu ei şi m-am opus iniţiativei. El a găsit, în schimb, o explicaţie plauzibilă la ceea ce făceau cu tot gunoiul ăla pe care-l adunau.

– Plăcinte de noroi, presupun, mormăi căpitanul.

– Eşti pe-aproape, aprobă Jarvis. Le folosesc pentru hrană, crede Leroy. Dacă sunt parţial vegetale, de aşa ceva au nevoie – sol amestecat cu rămăşiţe organice care să-l facă fertil. De asta macină nisipul cu tot cu biopode şi cu ce mai creşte pe el. Înţelegeţi?

– Vag, replică Harrison. Dar despre sinucideri?

– Leroy are şi despre asta o părere. Cei care se sinucid, sar sub roată când amestecul are prea mult nisip şi prea puţin conţinut organic, se aruncă acolo ca să restabilească proporţiile.

– Şobolani nenorociţi! spuse Harrison dezgustat. De ce nu pot să aducă resturi de afară?

– Pentru că sinuciderea e mai simplă. Trebuie să aveţi în vedere că aceste creaturi nu pot fi judecate după standardele pământeşti. Probabil că ei nu simt durerea şi nu au nici ceea ce numim noi, individualitate. Orice tip de inteligenţă de care dispun este proprietatea întregii comunităţi – ca într-un muşuroi de furnici. Asta e! Furnicile sunt gata [illegible] moară pentru muşuroiul [illegible]

fel şi creaturile astea.

– Şi oamenii procedează la fel, observă căpitanul, dacă se ajunge la asta.

– Da, dar oamenii nu sunt chiar aşa de dornici s-o facă. E nevoie de o emoţie de tipul patriotismului care să-i convingă să moară pentru ţara lor; şi-apoi, cât de frecvente sunt asemenea cazuri? Se opri.

– Ei bine, am făcut nişte poze ale fetei-morgana şi ale bestiilor-butoi, după care am pornit mai departe. Am zburat pe deasupra lui Xanthus, ţinându-ne cât de aproape am putut de meridianul lui „Ares" şi, curând, am intersectat „opera" constructorului de piramide. Am făcut un ocol înapoi ca să-i permit lui Leroy să vadă mai bine, şi când am găsit-o, am aterizat. De când trecusem pe-acolo, Tweel şi cu mine, mai făcuse două rânduri de cărămizi. Era acolo, înghiţea siliciu şi fabrica de zor cărămizi, ca şi când ar fi avut înainte-i o eternitate, ceea ce, de fapt, era adevărat. Leroy dorea să-i facă o disecţie cu un glonte Boland exploziv, dar eu cred că ceva care a trăit zece milioane de ani merită respectul cuvenit bătrâneţii, aşa că l-am convins să renunţe. A aruncat o privire prin deschizătura din vârf şi era cât pe-aci să fie înşfăcat de braţul care ieşea cu cărămida. A reuşit să rupă câteva bucăţi din ea, dar creatura nu s-a sinchisit nici un pic. A găsit locul de unde tăiasem eu, a încercat să vadă dacă se observă vreo urmă de vindecare, dar în legătură cu asta se va putea pronunţa abia peste două sau trei mii de ani. Aşa că, am mai făcut câteva fotografii şi ne-am văzut de drum.

Pe la jumătatea după-amiezii am localizat epava rachetei mele. Nimic nu fusese deranjat. Am luat filmele şi ne gândeam ce să facem mai departe. Eu voiam să-l găsesc pe Tweel, dacă ar fi fost posibil. Întrucât el îmi indicase sudul, îmi imaginam că locuia undeva în apropiere de Thyle. Am calculat poziţia noastră şi am aflat că deşertul în care ne găseam era Thyle II. Thyle I se găsea la răsărit de noi. Aşa că, imediat ce am hotărît să aruncăm o privire asupra lui Thyle I, am şi luat-o din loc.

– Motoarele? se interesă Putz, întrerupând tăcerea îndelungată.

– Ca prin minune, n-am avut necazuri, Karl. Maşinăria ta a funcţionat perfect. Aşa că am zburat liniştiţi mai departe, destul de sus, cam la vreo mie cinci sute de kilometri, pentru a avea o imagine de ansamblu. Thyle II se întindea ca un covor portocaliu şi, după câtva timp, am ajuns deasupra braţului cenuşiu al lui *Mare Chronium*, care îl mărginea. Fiind îngust, l-am traversat într-o jumătate de oră, ajungând la Thyle I, care avea un halou portocaliu, ca şi vecinul său. Am luat-o apoi spre sud, spre Marea Australă, urmând linia de margine a deşertului. Către apusul soarelui am *descoperit* ce căutam.

– Dezgoperit? repetă Putz. Ce aţi dezgoperit?

– Deşertul era acoperit cu... clădiri! Nu era unul din oraşele noroioase din canale, deşi şi acesta era traversat de un canal. După hartă ne-am dat seama că acest canal era o continuare a celui pe care Schiaparelli l-a botezat Ascanius.

Eram, probabil, prea sus pentru ca locuitorii să ne poată observa, însă mult prea sus şi pentru a vedea *noi* ceva, chiar şi cu ochelari. Soarele fiind la apus, nu ne-am propus să aterizăm. Am înconjurat locul. Canalul se pierdea în Marea Australă, iar acolo, strălucind înspre sud, era o căciulă de gheaţă care se topea! Canalul o drena, puteam observa strălucirea apei din el. Înspre sud-est, chiar la marginea Mării Australe, era o vale – prima formaţiune de relief pe care o vedeam pe Marte, cu excepţia stâncilor ce despărţeau Xanthus de Thyle II. Am zburat pe deasupra văii...

Jarvis se opri brusc, străbătut de un fior, iar Leroy, care îşi recăpătase culoarea, deveni mai palid.

Chimistul reluă:

– Ei, valea era în regulă, atunci! Un spaţiu cenuşiu, pustiu, locuit, probabil, numai de târîtoare, ca şi celelalte.

– Ne-am rotit pe deasupra oraşului. Locul ăla era, cum să vă spun, gigantic! Era colosal. La început am crezut că mărimea aceea se datora iluziei de care am vorbit mai devreme – ştiţi, din cauza apropierii orizontului – dar nu era aşa. Am zburat pe deasupra lui şi vă jur că nu mai văzusem aşa ceva!

Din păcate soarele apunea tocmai atunci. Ştiam că ne îndepărtasem destul de mult înspre sud, până la latitudinea de 60°, dar nu ştiam cât va dura noaptea.

Harrison se uită pe harta lui Schiaparelli.

– 60°? Ei, ca şi la cercul polar, noaptea durează cam patru ore în anotimpul ăsta. Peste trei luni, nu va mai fi deloc.

– Trei luni! repetă Jarvis, surprins. Apoi zâmbi gânditor.

– Exact! Am uitat că ano-

timpurile de aici sunt de două ori mai lungi decât ale noastre. Am zburat pe deasupra deşertului cam douăzeci de mile, cu intenţia să lăsăm oraşul dincolo de linia orizontului în caz că am fi dormit prea mult, şi acolo ne-am petrecut noaptea.

– Ai dreptate în legătură cu durata ei. Am beneficiat cam de patru ore de întuneric, în care ne-am permis să ne odihnim destul de bine. Am luat micul dejun, te-am informat despre poziţia noastră şi am pornit să vedem oraşul. Am zburat spre el dinspre est şi l-am văzut înalt şi ameninţător, ca un lanţ de munţi. Doamne, ce oraş! Nu că New York-ul nu ar avea clădiri mai înalte, sau că Chicago n-ar fi mai întins, dar masa în sine, structurile acelea erau de primă clasă prin ele însele. Păreau gargantueşti!

Totuşi, locul avea un aer ciudat. Ştiţi cum se întinde un oraş terestru, cu un nimb de suburbii, un inel de cartiere rezidenţiale, cvartale munciloreşti, parcuri, autostrăzi. Aici, însă, nimic din toate acestea. Oraşul se ridica abrupt din deşert, ca o stâncă. Numai câteva mici moviliţe de nisip îl despărţeau de împrejurimi şi apoi urmau direct pereţii acelor structuri gigantice.

Şi arhitectura era stranie. Folosiseră o mulţime de soluţii care, acasă, ar fi fost imposibil de pus în aplicare, cum ar fi construcţia inversă a clădirilor; acestea erau înguste la bază şi se lărgeau pe măsură ce se înălţau. O asemenea metodă ar fi foarte valoroasă pentru New York, unde terenul este foarte puţin şi scump, dar ca să o poţi folosi ar trebui să transferi acolo şi gravitaţia marţiană!

Ei, dar cum nu se putea ateriza cu racheta pe străzile oraşului, am coborît în canalul cel mai apropiat. Apoi ne-am luat aparatele de fotografiat şi am căutat o trecere prin zidul acela de...

Nu ne îndepărtaserăm decât vreo treizeci de metri de la rachetă când am găsit explicaţia acelei ciudăţenii. Oraşul era în ruină! Abandonat, pustiit, mort ca Babilonul! Sau, cel puţin, aşa ni se părea nouă atunci, cu străzile lui goale, care chiar *dacă* fuseseră pavate, acum erau acoperite de nisip.

– O ruină, spui? se miră Harrison. Cât de veche?

– De unde să ştiu? replică Jarvis. Următoarea expediţie pe această minge de golf va trebui să aibă şi un arheolog la bord, precum şi un filolog, după cum ne-am dat seama mai târziu. Dar e o treabă a dracului de grea să estimezi vârsta a ceva pe aici. Lucrurile se erodează atât de încet, încât marea majoritate a clădirilor păreau că ar fi fost ridicate ieri. Nu tu ploaie, nici cutremure, nu tu vegetaţie care să provoace crăpături cu rădăcinile sale, nimic. Singurul factor care contribuie aici la îmbătrânire este eroziunea produsă de vânt, dar şi asta este neglijabilă în această atmosferă. Un alt agent – meteoriţii. Ei par a se prăbuşi destul de frecvent peste oraş, având în vedere aerul rarefiat şi faptul că am văzut patru lovind solul chiar aici, lângă Ares.

– Şapte, îl corectă căpitanul. Au mai căzut trei cât aţi lipsit voi.

– Oricum, schimbările produse de meteoriţi sunt lente. Cei mari sunt, şi aici, la fel de rari ca şi pe Pământ, pentru că trec la mare înălţime prin atmosferă, iar clădirile oraşului pot face faţă celor mici. Dacă ar fi să ghicesc vârsta oraşului – aş zice cam cincisprezece mii de ani. Dar chiar dacă ar fi să mă înşel destul de serios, cred că e de mii de ori mai bătrân decât oricare oraş de pe Pământ sau civilizaţie umană. Se ştie doar că acum cincisprezece mii de ani omenirea traversa Epoca Târzie a Pietrei.

Leroy şi cu mine ne-am strecurat printre clădirile acelea imense, simţindu-ne ca nişte pigmei, muţi de admiraţie şi vorbind în şoaptă. Credeţi-mă, era ceva fantomatic să treci pe străzile alea moarte şi pustii. De fiecare dată când traversam un spaţiu de umbră tremuram, şi nu numai pentru că pe Marte este frig. Ne simţeam intruşi şi ca şi cum rasa măreaţă care a construit oraşul ar fi respins, peste o sută cincizeci de secole, prezenţa noastră. Locul era tăcut ca un mormânt, dar noi continuam să ne imaginăm tot felul de lucruri şi să privim cu atenţie prin coridoarele întunecate dintre construcţii, sau peste umăr. Multe clădiri erau fără ferestre, dar când întâlneam o deschidere în pereţii aceia imenşi, nu ne uitam prin ea, de teamă să nu ne apară în faţă cine ştie ce oroare.

Apoi am trecut pe lângă un edificiu împodobit cu o arcadă largă. Uşile erau deschise, dar blocate de nisip. După ce mi-am adunat destul curaj pentru a arunca o privire înăuntru, am descoperit că uitasem lanternele. Am făcut totuşi câţiva paşi în întuneric; pasajul ducea într-o sală uriaşă. Mult deasupra noastră, o crăpătură lăsa să se strecoare înăuntru o rază palidă de lumină, însă nu suficient de puternică pentru a lumina locul.

Nu puteam să-mi dau seama dacă sala se înălţa drept, până la acoperişul îndepărtat. Dar ştiam că spaţiul era enorm. I-am spus ceva lui Leroy şi un milion de ecouri slabe s-au întors spre noi din întuneric. După aceea, am auzit alte sunete – zgomote ce păreau făcute de ceva care se rostogolea, şoapte, respiraţii întretăiate şi ceva negru şi tăcut a trecut printre noi şi raza îndepărtată de lumină. Apoi, în semiîntunericul din stânga noastră am văzut trei pete verzui, luminoase. Stăteam uitându-ne la ele şi, brusc, s-au schimbat, toate deodată. Leroy a strigat:

– *Ce sont des yeux!* Şi erau. Erau ochi!

O clipă am rămas înlemniţi, în timp ce strigătul lui Leroy reverbera între pereţii înalţi şi îndepărtaţi; ecoul repeta cuvintele pe un ton ciudat, piţigăiat. Se auzeau mormăieli, bolboroseli, şoapte şi sunete asemănătoare unui râs catifelat, apoi lucrul acela cu trei ochi s-a mişcat din nou. Şi atunci, ne-am repezit spre uşă!

Ne simţeam mai bine afară, la lumina soarelui. Ne-am uitat unul la altul, prosteşte, dar nici unul dintre noi n-a sugerat să mai investigăm *interiorul* clădirilor mai târziu, deşi *am revăzut* locul. Şi a mai fost ceva straniu, dar veţi afla totul la timpul potrivit. Ne-am scos revolverele şi am continuat să înaintăm cu grijă pe acele străzi fantomatice.

Drumul se curba, se răsucea şi se despărţea. Eram foarte atenţi pe unde o luăm, pentru că nu puteam risca să ne rătăcim în labirintul acela gigantic. Fără sacii de dormit termoizolanţi, noaptea ne-ar fi putut veni de hac, dar chiar dacă stătuse la pândă printre ruine, nu o făcuse. Am remarcat că ne îndreptăm din ce în ce mai mult către canal, şi clădirile se împuţinau, nu mai erau decât câteva duzini de colibe de piatră, care arătau ca şi cum ar fi fost făcute din resturi. Tocmai începusem să mă simt dezamăgit că nu găsisem nici urmă din semenii lui Tweel, până când am dat colţul şi... l-am văzut!

Am strigat, „Tweel!", dar el doar ne-a privit fix, n-a reacţionat în nici un fel şi mi-am dat seama că nu era Tweel, ci alt marţian din specia lui. Penajul lui Tweel era de un oranj mai aprins şi era parcă ceva mai înalt decât cel pe care-l vedeam acum. Leroy se bâlbâia emoţionat, iar marţianul îşi ţinea ciocul îndreptat ameninţător spre noi, aşa că eu am făcut câţiva paşi înainte, ca sol al păcii. Am întrebat: „Tweel?", dar n-am primit nici un răspuns. Am încercat de zeci de ori şi în final a trebuit să renunţ, nu puteam comunica.

Leroy şi cu mine ne-am îndreptat spre colibe, iar marţianul ne-a urmat. De două ori i s-au alăturat şi alţii, şi de fiecare dată am încercat să strig „Tweel", ei însă ne priveau doar fix. Am mers agale cu cei trei în urma noastră şi, deodată, mi-am dat seama că, probabil, accentul meu marţian este de vină. M-am întors cu faţa către un grup şi am încercat să imit trilul pe care îl scotea Tweel însuşi: „Trrrweerrl" sau cam aşa ceva.

Şi a mers! Unul dintre ei şi-a răsucit capul cu nouăzeci de grade şi a scrâşnit „Trrweeerl", iar un minut mai târziu, asemenea unei săgeţi trase dintr-un arc, Tweel a apărut plutind peste coliba din apropiere, ca apoi să aterizeze în cioc, drept în faţa mea!

Doamne, ce ne-am bucurat să ne revedem! Tweel se agita şi ciripea cât o fermă întreagă într-o zi de vară, zbura în sus şi ateriza în cioc. L-aş fi prins de mâini, numai că nu stătea locului nici o clipă.

Ceilalţi marţieni şi Leroy se uitau la noi şi, după un timp, Tweel a încetat să mai ţopăie. Nu puteam vorbi unul cu altul mai mult decât înainte, aşa că după ce eu am spus „Tweel" de câteva ori, iar el – „Tick", am rămas tăcuţi. Şi, fiindcă nu era decât jumătatea dimineţii iar noi doream să aflăm tot ce se putea despre Tweel şi despre oraş, i-am sugerat să ne conducă, dacă nu era ocupat. I-am transmis ideea arătând înapoi spre clădiri, apoi spre el şi spre noi.

Aparent, nu era ocupat, pentru că a pornit alături de noi, deschizând drumul cu unul din salturile lui de o sută de metri, care l-a lăsat cu gura căscată pe Leroy. Când l-am ajuns din urmă, a spus ceva cam aşa: „unu, unu, doi – doi, doi, patru – nu, nu – da, da – piatră – nu rezbiră!". Asta nu părea să aibă nici o semnificaţie, poate că îi arăta lui Leroy că el poate vorbi în engleză, sau poate îşi recapitula vocabularul pentru a-şi împrospăta memoria.

În orice caz, ne-a arătat împrejurimile. Avea un fel de lanternă în punga lui neagră, destul de bună pentru încăperi mici, dar a cărei lumină se pierdea de tot în cavernele imense prin care treceam. Nouă din zece clădiri nu însemnau absolut nimic pentru noi, doar săli vaste şi goale, pline de umbre, de murmure şi ecouri. Nu puteam să-mi imaginez la ce foloseau.

Nu păreau potrivite pentru locuit, nici măcar pentru scopuri comerciale, negoţ şi aşa mai departe. Ar fi putut fi centrale electrice, dar ce rost ar fi avut un întreg astfel de oraş? Şi unde erau celelalte utilaje?

Locul era un mister. Uneori, Tweel ne conducea printr-o sală care ar fi putut adăposti un transoceanic, şi părea gata să plesnească de mândrie, iar noi nu înţelegeam o iotă din toate astea! Ca demonstraţie de măiestrie arhitecturală, oraşul era colosal, dar, în acelaşi timp, era o aiureală!

Am văzut totuşi şi ceva care ne-a atras atenţia. Am revenit la clădirea în care intrasem Leroy şi cu mine, mai devreme – cea cu cei trei ochi. Ei bine, nu prea ne venea să intrăm acolo, dar Tweel ciripea, spunând întruna „Da, da, da!", aşa că l-am urmat înfricoşaţi, căutând cu privirea lucrul acela care ne pândea. Această sală era la fel ca celelalte, plină de murmure, fâşâituri şi umbre care alunecau spre colţuri. Dacă creatura cu trei ochi mai era acolo, probabil că se furişase împreună cu celelalte.

Tweel ne-a condus de-a lungul zidului şi, luminând cu lanterna lui, ne-a arătat o serie de mici firide. În prima din ele am dat peste un lucru uimitor, chiar straniu. Când lumina a pătruns în nişă, am văzut mai întâi un spaţiu gol dar, după aceea, cercetând podeaua, am zărit o mică creatură, aproximativ de mărimea unui şobolan mai mare, cenuşie, făcută ghem şi, evident, speriată de apariţia noastră. Avea o mutrişoară ciudată, drăcească – urechi ascuţite sau poate coarne şi ochi satanici, care străluceau cu un fel de inteligenţă diavolească.

Tweel, care o văzuse şi el, a lăsat să-i scape un strigăt de mânie, iar creatura s-a ridicat pe două picioare subţirele şi a dispărut cu un schelălăit, jumătate speriată, jumătate sfidătoare. A dispărut pe lângă noi în întuneric, prea repede chiar şi pentru Tweel. Şi, în timp ce alerga, ceva fâlfâia în jurul trupului său, ca o pelerină. Tweel a strigat mânios şi apoi a scos un tril care suna a furie adevărată.

Dar creatura dispăruse. Însă abia după aceea am remarcat lucrul cel mai ciudat dintre toate câte se pot imagina. Lângă uşa prin care fugise era... o carte. Creatura stătuse pe o carte!

M-am apropiat. Paginile ei din acelaşi material cu punga lui Tweel erau, bineînţeles, scrise, dar nu cu litere, ci cu linii albe, şerpuitoare, ca o înregistrare de seismograf pe hârtie neagră. Tweel, care fierbea de mânie, a ridicat volumul şi l-a pus pe o poliţă unde mai erau şi altele. Leroy şi cu mine ne uitam nedumeriţi unul la altul.

Oare creatura cu figură drăcească citea? Sau poate consuma, pur şi simplu, paginile ca hrană fizică, nu spirituală? Sau toată întâmplarea fusese doar un accident?

Dacă era o creatură de tipul şobolanului, care distrugea cărţi, furia lui Tweel se justifica, dar de ce ar fi încercat el să împiedice o fiinţă inteligentă, chiar dacă de tip extraterestru, să citească, dacă *citea*. Nu ştiu. Am observat, însă, că nu se întâmplase nimic cu cartea, de fapt, nu am văzut nici o carte deteriorată printre celelalte. În schimb, am avut o bănuială, şi anume că dacă am fi ştiut secretul micului demon cu mantie, am fi aflat şi misterul grandiosului oraş abandonat şi cauza decăderii culturii marţiene.

Ei bine, după un timp Tweel s-a liniştit şi ne-a condus mai departe, de jur-împrejurul sălii enorme. Cred că era o bibliotecă. Erau acolo mii şi mii de volume legate în piele neagră, tipărite cu linii albe, şerpuitoare. Unele conţineau şi imagini, dintre acestea câteva îi înfăţişau pe semenii lui Tweel. Lucru important, desigur, deoarece indică faptul că specia lui construise oraşul şi tipărise cărţile. Deşi cred că nici cel mai mare filolog de pe Pământ nu va putea să traducă nici măcar un rând din acele scrieri. Au fost scrise de minţi mult prea diferite de ale noastre.

Normal că Tweel putea să le citească. A ciripit el câteva rânduri apoi, cu permisiunea lui, exprimată prin „nu, nu!" la unele şi „da, da!" la altele, am luat şi eu câteva cărţi. Probabil că dorea să le păstreze pe cele de care aveau nevoie semenii lui, sau poate voia să le luăm pe cele pe care credea că le-am fi înţeles mai uşor. Eu nu ştiu, cărţile sunt în rachetă.

Apoi a luminat pereţii cu torţa aceea mică a lui şi am putut vedea că erau pictaţi. Doamne, ce picturi! Se întindeau în sus, tot mai sus spre întunecimea din apropierea acoperişului, misterioase şi gigantice. De pe primul perete n-am putut să înţeleg mare lucru, părea să prezinte o adunare generală a semenilor lui Tweel. Se dorise, probabil, o reprezentare a Guvernului. Următorul perete era mai expresiv; înfăţişa creaturi ce lucrau pe o maşinărie enormă. Aceasta însemna, probabil, Industria sau poate Ştiinţa. Peretele din spate era în parte

deteriorat, din cât puteam noi să vedem, dar am reuşit să îmi dau seama că înfăţişa Arta. Un adevărat şoc, care aproape ne-a ameţit, ne-a provocat însă cel de-al patrulea perete.

Voia să redea, cred, Explorarea sau Descoperirea. Zidul acela ne apărea ceva mai clar, pentru că lumina din tavan cădea pe partea lui superioară, iar torţa lui Tweel o lumina pe cea de jos. Am văzut o siluetă gigantică, un marţian cu cioc asemenea lui Tweel, şezând, dar fiecare parte a corpului său sugera îngrijorare. Braţele îi atârnau inerte pe scaun, gâtul subţire era îndoit, iar ciocul se odihnea rezemat de trup, ca şi cum creatura şi-ar fi suportat cu greu propria-i greutate. Iar în faţa lui se vedea o figură îngenunchiată. Părea să fie *un om!*

– Un om?! se miră Harrison. Un om, zici?

– Am spus, părea! aminti Jarvis. Artistul îi exagerase nasul, făcându-l cam de lungimea ciocului lui Tweel, dar figura avea păr negru, lung până pe umeri şi, în locul celor patru degete marţiene, mâna sa întinsă avea *cinci* degete! Era îngenunchiat, ca şi când l-ar fi adorat pe marţian, iar pe podea se afla un vas plin cu hrană adusă ca ofrandă! Ei bine, Leroy şi cu mine am crezut că înnebunisem!

– Eu şi Putz credem acelaşi lucru! se răsti căpitanul.

– Poate am înnebunit cu toţii, replică Jarvis schimonosindu-se şi uitându-se în direcţia micului francez, care îi răspunse în tăcere. Tweel chiţăia şi arăta spre siluetă, spunând „Tick! Tick!", deci remarcase şi el asemănarea – deşi nu cred că avea vreo legătură cu nasul *meu*! Îl avertiză el pe căpitan. Leroy a fost cel care a spus lucrul cel mai important; el l-a privit atent pe marţian şi a zis: Thoth! Zeul Thoth!

– *Oui!* confirmă biologul. *Comme l'Egypte!*

– Da, zise Jarvis. Ca zeul egiptean cu cap de ibis – unul cu cioc. Îndată ce Tweel a auzit numele de Thoth, a început o suită de ciripituri şi chiţăituri. Se arăta pe sine şi spunea „Toth! Toth!", arătând, în acelaşi timp, cu mâna de jur-împrejur. Făcea adesea semne ciudate, dar acum amândoi bănuiam ce vrea să spună. Încerca să ne explice că specia lui îşi spunea Thoth. Înţelegeţi unde vreau să ajung?

– Înţeleg, bineînţeles, spuse Harrison. Crezi că marţienii au făcut o vizită pe Pământ şi că egiptenii au consemnat asta în mitologia lor. Ei bine, ai luat-o razna, nu exista nici o civilizaţie egipteană acum cincisprezece mii de ani.

– Greşit! ripostă Jarvis. E foarte rău că *nu* avem un arheolog cu noi; Leroy mi-a spus că pe vremea aceea, în Egipt era o civilizaţie predinastică, o cultură specifică epocii de piatră.

– Ei şi, chiar dacă ar fi aşa?

– Multe amănunte, dacă nu chiar totul din imaginea aceea, îmi susţin ipoteza. Atitudinea marţianului, greoaie şi îngrijorată, exprimă încordarea datorată gravitaţiei terestre. Numele Thoth, după cum spune Leroy, era al zeului egiptean al filozofiei, cel care *a inventat scrierea!* Te-ai prins? I-a venit ideea când l-a văzut pe marţian luând notiţe. Ar fi o coincidenţă prea mare ca egipteanul Thoth, cu cioc şi cap de ibis la fel ca ale marţienilor care-şi spun Thoth, să fi fost pământean!

– Ei na, să fiu al naibii! Dar nasul egipteanului? Vrei să-mi spui că egiptenii din epoca de piatră aveau nasuri mai lungi decât oamenii din ziua de azi?

– Bineînţeles că nu! Faptul se explică prin aceea că marţienii desenează în stilul lor, marţian. Oare oamenii nu au tendinţa să raporteze totul la ei înşişi? Acesta e motivul pentru care dugongii şi manateii au dat naştere mitului sirenelor. Marinarii au crezut că văd trăsături omeneşti la făpturile alea. Aşa că artistul marţian, desenând fie după descrieri, fie după fotografii nu prea reuşite, a exagerat mărimea nasului omenesc până la un nivel care lui i s-a părut firesc. În tot cazul, aceasta este teoria mea.

– Mda, merge ca teorie, mormăi Harrison. Ceea ce vreau eu să aud este de ce voi doi aţi apărut aici ca picaţi din Lună?

Jarvis se scutură din nou, în timp ce privi spre Leroy. Micul biolog îşi regăsise atitudinea lui obişnuită, dar răspunse cu o expresie corespunzătoare tremurului ce-l cuprinsese pe chimist.

– Vom ajunge şi acolo, reluă cel din urmă. Între timp, am să vă spun despre Tweel şi „oamenii" lui. Partea cea mai bună a celor trei zile am petrecut-o cu ei, să ştiţi. Nu pot să redau fiecare amănunt, dar am să rezum faptele mai importante şi am să prezint concluziile noastre care, sigur, s-ar putea să nu facă nici doi bani. Este greu de judecat această lume uscată după standardele pământeşti.

Am fotografiat tot ce s-a putut, am încercat să fotografiez chiar şi gigantica pic-

tură murală din bibliotecă, dar având în vedere că lampa lui Tweel răspândea o lumină neobişnuit de bogată în raze actinice, nu cred că va ieşi ceva. Şi ar fi păcat, pentru că este, fără îndoială, cel mai interesant lucru pe care l-am găsit pe Marte, cel puţin din punct de vedere uman.

Tweel s-a dovedit a fi o gazdă foarte binevoitoare. Ne-a arătat toate punctele de interes, până şi noile fântâni arteziene.

Ochii lui Putz se luminară la auzul cuvântului.

– Vântâni artetziene? repetă el. Bentru dge?

– Pentru canal, desigur. Au trebuit să construiască o cădere de apă pentru a-l drena, asta e clar. Se uită spre căpitan. Tu însuţi mi-ai spus că a duce apa din zonele polare ale lui Marte până la ecuator este cam acelaşi lucru cu a o împinge în sus, pe un deal, vreo treizeci de kilometri, pentru că Marte este plat la poli şi se rotunjeşte la ecuator, ca şi Pământul.

– Asta e adevărat, aprobă Harrison.

– Ei bine, reluă Jarvis, acest oraş era una din staţiile de bază care făceau acest lucru. Una din centralele electrice era adăpostită într-o clădire gigantică ce părea să servească perfect scopului şi merita văzută. Aş fi vrut s-o vezi şi tu, Karl, aievea, dar, din păcate, va trebui să te străduieşti să înţelegi cât se va putea din pozele noastre. Este o centrală electrică solară!

Harrison şi Putz făcură ochii mari.

– Energie solară! mormăi căpitanul. Asta e ceva primitiv!

Şi inginerul adăugă un emfatic „Ja!" ca argument.

– Nu e chiar aşa de primitiv! îl corectă Jarvis. Lumina soarelui este focalizată pe un fel de cilindru care se află în centrul unei oglinzi imense, concave şi, astfel, ei obţin curent electric. Iar curentul pune în mişcare pompele.

– Termocuplu! exclamă Putz.

– Asta pare rezonabil. Vă veţi putea da seama din fotografii. Dar centrala electrică mai are ceva ciudat, şi anume: maşinăriile sunt puse în funcţiune nu de „oamenii" lui Tweel, ci de creaturi-butoi, ca cele din Xanthus!

Se uită la feţele auditoriului său; nici o expresie de surprindere.

– V-aţi prins? întrebă. Dar cum ei tăceau, el continuă. Văd că nu pricepeţi. Leroy a găsit explicaţia, însă dacă e corectă sau nu, nu ştiu. El crede că butoaiele şi semenii lui Tweel au un soi de interes reciproc, precum albinele şi florile pe Pământ, să zicem. Florile produc nectar pentru albine, iar albinele asigură polenizarea florilor. Înţelegeţi? Butoaiele fac maşinăriile să funcţioneze, în schimb „oamenii" lui Tweel construiesc sistemul de canale. Oraşul din Xanthus era, probabil, o staţie de amplificare, aşa se explică prezenţa maşinăriilor pe care le-am văzut. Leroy crede, de asemenea, că nu este un aranjament inteligent – cel puţin, nu din partea butoaielor –, dar pentru că s-au folosit multe mii de generaţii, a devenit instinctiv, sau reflex – ca şi acţiunile furnicilor şi albinelor. Creaturile s-au născut să facă acest lucru!

– Aiureli! observă Harrison. Să auzim ce explicaţie ai pentru marele oraş pustiu.

– Sigur. Civilizaţia lui Tweel este în decădere, acesta e motivul. E o specie pe cale de dispariţie şi din milioanele de fiinţe asemenea lui, care au trăit cândva acolo, au mai rămas doar câteva sute de tovarăşi de-ai lui Tweel. Ei sunt doar rămăşiţe, un fel de ariergardă lăsată să păzească sursa de apă. Mai sunt, probabil, câteva oraşe locuite, undeva de-a lungul canalului, poate mai aproape de tropice. Este ultima suflare a unei specii, o specie care a atins un grad de cultură mai înalt decât al Omului!

– Off! făcu Harrison. Atunci de ce sunt pe moarte? Lipsa de apă?

– Nu cred, răspunse chimistul. Dacă am intuit bine vârsta oraşului, cincisprezece mii de ani nu ar avea de ce să influenţeze rezerva de apă – nici o sută de mii. Este vorba despre altceva, deşi, cu siguranţă, apa e un factor important.

– *Das wasser,* se repezi Putz. Vunde ze duge?

– Până şi un chimist ştie asta! remarcă Jarvis, batjocoritor. Cel puţin pe Pământ. Aici, nu sunt sigur, dar pe Pământ, de câte ori este furtună, se produce descompunerea vaporilor de apă în hidrogen şi oxigen, apoi hidrogenul rămâne liber în spaţiu, pentru că gravitaţia terestră nu îl influenţează permanent. Şi, de fiecare dată când are loc un cutremur, apa pătrunde prin fisuri în interiorul globului terestru. Încet, dar al dracului de sigur. Se întoarse spre căpitan. Corect, Cap?

– Corect, conchise căpitanul. Dar aici, desigur, nu se produc cutremure şi nici trăznete, apa dispare foarte încet. Atunci, *de ce* este specia pe moarte?

– Centrala electrică solară răspunde la această întrebare, replică Jarvis. Lipsa de com-

bustibil! Lipsa de putere! Fără petrol, fără cărbune – cine ştie dacă Marte o fi cunoscut şi el o Eră Carboniferă – şi fără forţa apei – numai cu picăturile de energie pe care le pot primi de la soare... De asta sunt pe cale de dispariţie.

– Dar energia nelimitată a atomului? explodă căpitanul Harrison. Ei chiar nu ştiu nimic despre energia atomică? Sau poate că n-au ştiut niciodată. Probabil că au folosit alt principiu pentru navele lor spaţiale. Şi atunci, continuă el ironic, ce te face să crezi că au o inteligenţă superioară celei umane? *Noi* am descompus atomul!

– Sigur că da. Am avut un punct de pornire, nu-i aşa? Radiumul şi uraniul. Crezi că am fi ştiut vreodată, fără aceste elemente? N-am fi bănuit că există energie atomică!

– Ei şi? Dar ei nu au...

– Nu, n-au avut. Tu însuţi mi-ai spus că Marte are numai şaptezeci şi trei la sută din densitatea Pământului. Chiar şi un chimist poate să-şi dea seama că asta înseamnă lipsa metalelor grele – osmiu, uraniu sau radiu. Lor le-a lipsit punctul de pornire.

– Chiar şi aşa, asta nu demonstrează că sunt mult mai avansaţi decât noi. Dacă ar fi fost *mult* mai avansaţi, ar fi descoperit-o oricum.

– Probabil, cedă Jarvis. Nu pretind că noi nu i-am depăşit în anumite privinţe. Dar în altele, sunt mult înaintea noastră.

– Ca de exemplu, în ce?

– Social, de pildă.

– Hâm?! Ce vrei să spui?

Jarvis se uită pe rând la cei trei din faţa lui. Ezita.

– Mă întreb cum judecaţi voi, mormăi el. Normal, oricine preferă propriul său sistem. Se încruntă. Fiţi atenţi – pe Pământ avem trei tipuri de societăţi, nu-i aşa? Şi fiecare este reprezentată aici de câte un membru al expediţiei. Putz trăieşte sub dictatură – o autocraţie. Leroy – este un cetăţean al Celei de-a Şasea Comune din Franţa. Harrison şi cu mine suntem americani, membrii ai unei democraţii. Iată-le: autocraţie, comunism, democraţie – cele trei tipuri de societăţi terestre. Poporul lui Tweel are un sistem diferit de al nostru.

– Diferit? Cum adică?

– Unul pe care nici o naţiune de pe Pământ nu l-a încercat: Anarhia!

– Anarhia?! se mirară deodată căpitanul şi Putz.

– Exact!

– Dar..., se bâlbâi Harrison. Ce vrei să spui cu... sunt înaintea noastră? Anarhie! Bah!

– Aşa este – bah! replică Jarvis. Nu spun că ar merge şi la noi, sau la orice rasă de oameni. Dar pentru ei e bună.

– Dar... anarhie!? explodă căpitanul indignat.

– Ei bine, dacă o înţelegi ca atare, argumentă Jarvis defensiv, anarhia este forma ideală de guvernare, dacă funcţionează. Emerson spunea că cel mai bun guvern este acela care guvernează cel mai puţin, tot aşa şi Wendell Philips, şi cred că şi George Washington. Şi nu există nici o formă de guvernare care să dureze mai puţin decât anarhia, care, de fapt, nici nu este condusă de guvern!

– Dar... este anormal! zise căpitanul, devenit incoerent. Până şi triburile sălbatice îşi au şefii lor! Chiar şi haita de lupi are un conducător!

– Ei, replică Jarvis provocator, aceasta demonstrează doar că guvernul este un instrument primitiv, nu-i aşa? O rasă perfectă n-ar mai avea nevoie de el; guvernul este o recunoaştere a slăbiciunii; nu-i aşa? Este o recunoaştere a faptului că o parte a oamenilor nu va coopera cu restul şi că e nevoie de legi pentru a-i constrânge pe aceşti indivizi pe care psihologii îi numesc anti-sociali. Dacă nu ar exista persoane anti-sociale – criminali şi alţii de teapa lor – nu ar fi nevoie de legi şi de poliţie, nu crezi?

– Dar de guvern? De guvern ai avea nevoie! Ce poţi să spui despre treburile publice – războaie – taxe?

– Pe Marte nu sunt războaie, în ciuda faptului că poartă numele zeului războiului. Nu au rost războaiele aici; populaţia este prea puţină şi dispersată şi, în plus, este necesară contribuţia fiecărei comunităţi în parte pentru a menţine canalul în funcţiune. Nu e nevoie de impozite pentru că, aparent, toţi indivizii cooperează pentru binele public. Nu există competiţii care să ducă la neînţelegeri, pentru că oricine poate să se servească de orice. Cum spuneam, la o rasă perfectă, guvernul devine complet inutil.

– Şi tu consideri marţienii o rasă perfectă? întrebă căpitanul mohorît.

– Deloc! Dar ei au existat mult mai mult decât oamenii, astfel încât au evoluat, social cel puţin, până la punctul în care nu mai au nevoie de guvern. Ei muncesc împreună, asta e tot. Jarvis se opri.

– Straniu, nu? Ca şi cum Mama Natură ar face două experimente, unul acasă şi altul pe Marte. Pe Pământ asigură viaţa unei rase înalt competitive, emoţionale, într-o lume a abundenţei, aici face posibilă existenţa alteia, prie-

tenoasă, liniştită, într-un deşert, într-o lume neproductivă, neprimitoare. Aici totul este creat pentru cooperare. Nu există nici măcar acea preocupare care acasă ne dă atâta bătaie de cap – viaţa sexuală.

– Oh!

– Da, semenii lui Tweel se reproduc ca şi butoaiele din oraşele noroioase: doi indivizi cresc un al treilea între ei. O altă dovadă în sprijinul teoriei lui Leroy că viaţa marţiană nu este nici vegetală, nici animală. În plus, Tweel a fost destul de amabil ca să-l lase să-l tragă de cioc şi să-i răvăşească penele, şi examinarea l-a convins pe Leroy.

– *Oui*, confirmă biologul. Este adevărat.

– Dar, anarhia! mormăi Harrison dezgustat. Cică ar fi apărut pe o bulină aiurită, pe jumătate moartă, cum e Marte!

– Vor trece multe secole până când va trebui să-ţi faci griji pentru asta pe Pământ, spuse sarcastic Jarvis, apoi îşi reluă povestirea.

– Ei, şi ne-am plimbat prin acel oraş sumbru, făcând fotografii. După aceea... Jarvis se opri scuturat de un fior, după aceea mi-a venit ideea să mă uit la valea pe care o văzusem din rachetă. Nu ştiu de ce. Dar când am vrut să-l conducem pe Tweel în direcţia aceea, a început să ţopăie şi să ţipe, încât credeam că a înnebunit, dintr-o dată.

– Dacă mai era posibil! întrerupse Harrison.

– Aşa că am pornit într-acolo singuri, în timp ce el striga într-una „Nu, nu, nu! Tick!". Dar asta ne făcea şi mai curioşi. El a sărit peste noi şi s-a înfipt în cioc, a încercat să ne oprească în fel şi chip, dar noi am mers, pur şi simplu, mai departe. În cele din urmă, a renunţat şi a mers abătut alături de noi.

Valea se afla la mai puţin de doi kilometri spre sud-est faţă de oraş. Tweel ar fi putut parcurge distanţa cu douăzeci de sărituri, dar el continua să rămână lângă noi, arătând spre oraş şi văicărindu-se „Nu, nu, nu". Apoi sărea în aer şi se înfigea în cioc în faţa noastră, iar noi trebuia să-l ocolim. L-am văzut făcând multe lucruri ciudate şi înainte, desigur, eram obişnuiţi cu ele, dar acum era limpede ca lumina zilei că nu vroia ca noi să vedem valea.

– De ce? se interesă Harrison.

– Ne-ai întrebat de ce ne-am întors ca nişte vagabonzi, spuse Jarvis, cutremurându-se uşor. Vei afla. Am urcat agale un deal stâncos care o mărginea şi, în timp ce ne apropiam de vârf, Tweel a spus „Nu rezbiră, Tick! Nu rezbiră!". Acestea fuseseră cuvintele cu care descrisese monstrul de siliciu. A pronunţat aceleaşi cuvinte ca să-mi spună că imaginea lui Fancy Long, cea care aproape mă ademenise în braţele bestiei, nu era reală. Mi-am amintit, dar atunci asta nu însemna nimic pentru mine!

Imediat după aceea, Tweel a spus: „Tu unu – unu – doi, el unu – unu – doi" şi atunci am înţeles. Aceasta fusese expresia pe care o folosise pentru a-mi explica despre creatura Fata Morgana, care „gândea" ce gândeam şi eu, cum monstrul îşi atrăgea victimele folosindu-se de propriile lor dorinţe. L-am avertizat pe Leroy. Îmi închipuiam că nici o asemenea creatură nu putea fi periculoasă dacă eram preveniţi. Ei bine, mă înşelam!

Când am ajuns pe creastă, Tweel şi-a rotit capul astfel încât picioarele îi erau îndreptate înainte, dar ochii priveau înapoi, ca şi cum i-ar fi fost teamă să privească în vale. Leroy şi cu mine ne uitam pe deasupra ei, scrutând câmpia pustie, cenuşie, ca şi cea care ne înconjura. La marginea ei sudică se zărea strălucirea gheţarului. Asta a fost vreme de o secundă; în clipa următoare am văzut Paradisul!

– Ceee? exclamă căpitanul. Jarvis se întoarse spre Leroy.

– Poţi să descrii? îl rugă el. Biologul dădu neajutorat din mâini.

– *C'est impossible!* şopti el. *Il me rend muet!*

– Nici eu nu găsesc cuvinte potrivite, mormăi Jarvis. Nu ştiu cum să vă spun, eu sunt chimist, nu poet. Era şi Paradis şi Iad, în acelaşi timp!

– Vrei să vorbeşti normal?! se răsti Harrison.

– Cât se poate de normal. Vă spun, pentru o clipă am privit o vale cenuşie acoperită cu plante şi, imediat după aceea, Doamne! Nu vă puteţi *imagina* clipa următoare! Cum v-ar plăcea să vă vedeţi *toate* visele devenind realitate? Orice dorinţă cu care aţi cochetat vreodată? Tot ce v-aţi dorit să fie acolo, gata de a fi luat?

– Mi-ar plăcea grozav! spuse căpitanul.

– N-ai decât, atunci! Aminteşte-ţi, însă, nu numai dorinţele nobile, fiecare bună intenţie, ci şi fiecare dorinţă perversă, murdară, tot ceea ce ţi-a trecut prin minte, bun sau rău! Bestiile astea sunt foarte buni comercianţi, dar le lipseşte simţul moral!

– Bestii?!

– Da. Întreaga vale era plină de ele. Sute, cred, poate mii. Oricum, suficiente pentru

a reda în imagini colecţia completă a dorinţelor tale, chiar şi pe cele demult uitate, care s-au păstrat în subconştient. Am văzut o duzină de Fancy Long, fiecare într-un costum în care o admirasem cândva, era îmbrăcată cu unele pe care mi le imaginasem numai. Am văzut fiecare locşor drăguţ în care aş fi vrut să fiu, totul adunat în mod ciudat în acea mică vale. Şi am văzut şi alte lucruri. Clătină grav din cap.

– Nu era totul tocmai drăguţ. Dumnezeule! Cât de multă bestialitate ascundem în noi. Cred că dacă fiecare om ar putea arunca o privire în valea asta ciudată, şi-ar putea să vadă măcar o dată câtă răutate se ascunde în el, ei bine, cred că lumea ar avea de câştigat. Am mulţumit cerului că Leroy – chiar şi Tweel şi-au văzut numai propriile lor imagini, nu şi pe ale mele!

Jarvis făcu o pauză, apoi continuă:

– M-am întors ameţit, ca dintr-un soi de extaz. Am închis ochii, dar şi cu ochii închişi, tot vedeam! Panorama aceea frumoasă, drăcească, era în *mintea* mea, nu în jurul meu! Aşa lucrează creaturile acestea – asupra minţii. Ştiam ce sunt, nu aveam nevoie de avertismentul lui Tweel „Nu rezbiră! Nu rezbiră!". Dar... *nu puteam să mă îndepărtez!* Ştiam că este o cale sigură spre moarte, însă merita, măcar pentru acea viziune anume.

– Ce viziune anume? întrebă Harrison sec.

Jarvis roşi.

– Nu are importanţă, spuse el. Dar lângă mine l-am auzit pe Leroy strigând: „Yvonne! Yvonne!" şi ştiam că şi el căzuse în capcană. Eu mă luptam să rămân întreg la minte, îmi spuneam mereu să mă opresc, dar mergeam tot timpul înainte, spre miraj!

Apoi m-a prins ceva. Era Tweel! A făcut un salt spre mine în momentul în care eu alergam drept spre... spre... A plutit pe deasupra mea, cu ciocul lui ameninţător îndreptat exact spre inima ei!

– Oh! dădu căpitanul din cap. *Inima ei!*

– N-are importanţă. Când am privit din nou, imaginea aceea dispăruse, iar Tweel era prins într-un amalgam de braţe negricioase, la fel ca prima dată când l-am întâlnit. Ratase punctul vital din anatomia bestiei, dar se lupta cu disperare, lovind cu ciocul în dreapta şi-n stânga.

Vraja dispăruse... mă rog, parţial. Eram la câţiva metri de Tweel şi mi-a trebuit un efort imens, dar am reuşit să ridic revolverul şi să trimit o grenadă Boland în bestie. Imediat a ţâşnit un lichid negru, oribil, care ne-a udat pe Tweel şi pe mine şi cred că mai ales mirosul acela scârbos a contribuit la distrugerea iluziei. Oricum, am reuşit să-l îndepărtăm pe Leroy de diavolul care-l chema şi toţi trei am coborît de pe creastă. Am avut destulă prezenţă de spirit să ridic aparatul de fotografiat şi să iau o imagine a văii, dar sunt convins că nu înfăţişează decât un pustiu cenuşiu şi orori colcăitoare.

Jarvis se opri, cutremurat.

– Bruta aproape îl otrăvise pe Leroy, continuă el. Ne-am târît înapoi la nava auxiliară şi ne-am tratat cum am putut, apoi v-am sunat. Leroy a înghiţit o doză mare de coniac din cel pe care-l aveam cu noi. Lui Tweel nu am încercat să-i facem nimic, din pricina metabolismului său, care este atât de diferit de al nostru, încât, ceea ce pe noi ne vindecă, s-ar putea ca pe el să-l ucidă. Coniacul a fost aşa de bun, se pare, încât, după ce am făcut şi acel lucru pe care voisem să-l facem, ne-am întors aici: asta-i tot.

– Tot, da? se interesă Harrison. Deci ai rezolvat toate misterele planetei Marte, nu?

– Ba bine că nu! replică Jarvis. Au mai rămas, desigur, o mulţime de întrebări fără răspuns.

- *Ja!* se repezi Putz. Evaborarea apei... gum ze obreşte?

– Din canale? Şi eu m-am întrebat; de-a lungul a zeci de mii de kilometri, şi având în vedere presiunea atmosferică scăzută, ai putea crede că se evaporă multă. Răspunsul este însă simplu: fac să plutească o peliculă de ulei pe suprafaţa apei.

Putz dădu din cap, dar Harrison interveni:

– Aici ceva e neclar. Numai cu cărbune şi petrol – numai cu combustie sau putere electrică – cum obţin ei energia necesară pentru a construi un sistem de canale pentru întreaga planetă, lungi de mii şi mii de kilometri? Aminteşte-ţi numai cât de greu ne-a fost nouă să tăiem Canalul Panama la nivelul mării şi apoi să-mi răspunzi!

– Uşor! rânji Jarvis. Gravitaţia marţiană şi atmosfera marţiană – acesta este răspunsul. Ţine mai întâi cont de faptul că ceea ce sapă ei cântăreşte numai o treime din cât ar cântări pe Pământ. În al doilea rând, un motor cu abur dezvoltă aici o presiune cu zece livre pe centimetru pătrat mai mare decât pe Pământ. În al treilea rând, ar putea să construiască un motor cu o putere chiar şi de trei ori mai

mare, fără ca greutatea intrinsecă a acestuia să crească. Şi, în al patrulea rând, întreaga planetă e aproape plană. Am dreptate, Putz?

Inginerul aprobă, dând din cap.

– *Ja!* Motorul cu abur – este *Sieben – und – zwanazig* – de douăzeci şi şapte de ori mai eficient aici.

– Deci, iată, aşa dispare şi ultimul mister, zâmbi Harrison.

– Da? zise Jarvis ironic. Atunci răspunde-mi la următoarele chestiuni: care era natura marilor oraşe pustii? De ce *au nevoie* marţienii de canale, dacă nu i-am văzut niciodată mâncând sau bând ceva? Au vizitat ei cu adevărat Pământul la începuturile istoriei şi, dacă nu cu energie atomică, atunci cu ce funcţionau navele lor? Având în vedere că specia lui Tweel nu pare să aibă nevoie de apă, construiesc ei oare aceste canale pentru o creatură superioară care va avea nevoie? Mai există fiinţe inteligente pe Marte? Dacă nu, ce era creatura cu faţă de demon pe care am văzut-o cu cartea? Iată câteva mistere pe care să le dezlegi chiar tu!

– Eu mai ştiu unul sau două! se repezi Harrison, privind brusc spre micul Leroy. Tu şi viziunile tale! Ce-i cu Yvonne? Numele soţiei tale e Marie, nu-i aşa?

– *Oui,* aprobă el, aruncând căpitanului o privire disperată. Vă rog, spuse el. La Paris, *tout le monde,* toată lumea gândeşte altfel despre lucrurile astea... ştiţi, nu? Se foi, stânjenit. Vă rog să nu-i spuneţi Mariei, *n'est-ce pas?*

Harrison chicoti.

– Nu e treaba mea, spuse el. Încă o întrebare, Jarvis. Care a fost acel lucru pe care l-ai făcut înainte de a te întoarce aici?

Jarvis îl privi sfidător.

– Oh, acela...! Ezită. Simţeam că îi datorăm multe lui Tweel, aşa că, după câteva ezitări, l-am convins să urce în rachetă şi l-am dus până la epava celei dintâi, peste Thyle II. Atunci, încheie scuzându-se, i-am demonstrat cum se produce explozia atomică şi i-am dat dispozitivul!

– *Ce-ai făcut?* urlă căpitanul. Ai pus ceva atât de puternic în mâinile unei rase extraterestre... poate, într-o bună zi, o rasă inamică?

– Da, asta am făcut, spuse Jarvis. Fii atent aici, se apără el. Această pilulă nenorocită, uscată şi pustie, numită Marte, nu va găzdui niciodată vreo populaţie umană. Deşertul Sahara ar fi mai potrivit pentru imperialism şi este şi aproape de casă. Deci, rasa lui Tweel nu ne va fi vrăjmaşă. Singurul ei rost pe care-l va avea aici, va fi să faciliteze relaţii comerciale între noi şi marţieni. Şi atunci, de ce să nu-i ofer lui Tweel şansa de supravieţuire? Dispunând de energie atomică, îşi vor putea folosi canalul la capacitatea maximă, în loc de unul la cinci, după cum ne-a atras atenţia Putz. Vor putea repopula oraşele fantomatice, îşi vor putea reface arta, industria; vor face comerţ cu naţiunile de pe Pământ şi, cred, ne pot învăţa şi pe noi câte ceva... Ezită o clipă, apoi reluă: ...dacă vor ştii să folosească explozia atomică, şi pun pariu că vor ştii! Tweel şi marţienii cu chip de struţ nu sunt proşti!

Traducere de:
Mihaela CRIŞAN

SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ S.A.

Societate cu capital de stat, funcţionând sub egida Ministerului Cercetării şi Tehnologiei, înmatriculată în Registrul Comerţului cu nr. J 40/6775/1991

anticipaţia

Revistă lunară de literatură şi artă SF
(nr. 536/iulie/1996)
editată de S.C. „ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ“ S.A.

SUMAR

Director onorific
ALEXANDRU MIRONOV

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU – director
NICOLAE NAUM
LILIANA STOENESCU

Redactor literar
MIHAI-DAN PAVELESCU

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Lei 1500

Coperta
JIM PORTER
Anglo-Romanian Cultural Exchange
Director adjunct
CONSTANTIN PETRESCU

Director economic
CARMEN TEODORESCU

Difuzarea
CORNEL DANELIUC
MUGUREL NIŢULESCU

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1, Bucureşti, cod 79781
Tel: 222 58 33 sau 223 15 40 int. 1151
Fax: 222 84 94

Tiparul: „INTERGRAPH“ - tel. 220 49 35

Abonamentele se pot face la oficiile poştale, precum şi direct la redacţie.
Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET S.A., PO BOX 33-57.
Fax: 004-1-312 94 32
Telex: 11995
Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, ROMÂNIA

I.S.S.N. 1220 - 8620